

دهستنووسىكى دهگههنى
شيعرى كلاسىكى كوردى

ديوانى وهفابى

دهستهختى ميرزا عيساى گهورك

۱۳۲۲ ك - ۱۹۰۴ ز

دهستوو سیکی ده گمه نی
شعری کلاسیکی کوردی

دیوانی وه فانی

دهستخه تی میرزا عیسیای گهورک

۱۳۲۲ ک - ۱۹۰۴ ز

د. عوسمان دهشتی

ئه ندامی کارای ئه کادیمیای کوردی

هه ولیر

۲۰۲۲ زایینی ۲۷۲۲ کوردی

- * ناوی کتیب: دیوانی وهفایی، دستخه تی میرزا عیسای گهورک
- * نویسه ر: د. عوسمان دهشتی
- * بهرگ و سه رپه رشتی هونه ری: عوسمان پیرداود
- * نه خشه سازی: عیسام موحسین
- * چاپخانه: چاپخانه ی روزه لات - هه ولیر
- * له بلاو کراوه کانی زانکوی کویه ژماره (۳۱)
- * له به ریوه به رایه تیی گشتیی کتیبخانه گشتیی کان ژماره ی سپاردنی (۷۶۸) ی
- سالی ۲۰۲۲ ی پیدراوه

له دهستنووسه كانی دیوانی وه فایلی دهستخه تی میرزا عیساى گه ورک (*)

پیشه کی:

له سه ره تای دیوانی وه فاییدا هاتوو؛ له سۆنگهی هه لومه رچی میژوووی گه لی کورده وه، یه کیک له کیشه ئالۆزه کانی ساغکردنه وهی دیوانی شیعی کلاسیکی کوردی نه بوونی دهستخه ت و دهستنووسی بر واپیکراو و متمانه به خشه. له کاتی ساغکردنه وه و ئاماده کردنی شیعیرو دیوان و ژباننامه ی هه ر یه کیک له وانه نووسه ر و لیکۆله ری کورد له بهرده م دهیان پرسیار و مه سه له ی گرنگدا دهسته وه ستان ده مینیتته وه.

ئه م مه سه له یه خو ی له چه ند خالی کدا ده نوی نیت:

۱. شاعیری کۆن و کلاسیکی کورد له رۆژگاری خویدا شتیکی سه باره ت به زینده گی خو ی، شیعی ر و دیوان و به ره مه کانی،

(*) دهستخه ت و دهستنووس به و کتیب و دهفته ر و په راوانه ده گو تریت که به دهستوخه ت له سه ر کاغه ز نووسراونه ته وه به ر له وه ی چاپ و چاپخانه وه کو پیشه و سنعات په ره بستینی و بلاو بیته وه. له کۆندا بو دابینکردنی ییداویستی خوینهر و زانستخوازان گوشه ی مه دره سه ی مزگه وت و خانه قا و درباری میرو پاشاکان کراونه ته سه نته ر و بنکه ی نووسینه وه ی نوسخه ی کتیب و دانراوه کان. دوا ی ئه وه دهستخه تنووسی شیوه یه کی پیشکه وتوو ی وه رگرتوو ه خه لکانیک له شار و شوینه تاییه ته کاندایه ییدا بوون که به کاتب و ناسخ یا خود وه پراق ناسراون کارو پیشه یان ئه مه بووه.

سەربردەى بوون و ژيانى، بە قەلەم و دەستوخەتى خۆى بۆ تۆمار نەکردووین، ھاتوو کارىكى لەو بابەتەش كرابيىت ئەمڕۆ لەبەردەستدا نەماوہ.

۲. نووسەر و ياداشت نووسىك، يان شاگرد و خویندكارىكى ئەو لايەنە نەھاتووہ لە پۆژگارى ژيان و مانەوہ و لە ژېر چاودىرى مامۆستا كەيدا، ئەم كارە بكات (۱).

۳. لە زەمان و زەمىن و پۆژگارىكى نزيك لەو سەردەمانەدا كە شاعير و ئەدىبەكانمانى تىدا ژيان، كەسىك نەبووہ ليكۆلینەوہ يەك، كتيبيك، تۆمارىكى ميژوووى سەبارەت بە ژيان و بەرھەمەكانيان ئامادە بكات، بەرلەوہى رەوتى كارەساتى زەمانە دەستى لیبوہ شينى و رەورەوہى پۆژگار بيخاتە پەراويزى پەرشوبلاوى و لەبیرچوونەوہوہ (۲).

---

(۱) ئەوہى تا ئىستا زانراوہ ئەوہ يە كە ديوانىكى دەستەخەتى (سالم) لە يەكێك لە كتيبخانەكانى ئەلمانىادا پاريزراوہ، بە پيى قسەى نووسەرەوہ كەى بە خواستى خودى شاعير و لە ژېر چاودىرى ئەو لە سالى (۱۸۶۱)ى زايىيدا نووسراوہ تەوہو مۆرى ئەويشى پيۆه يە، رەنگە ئەمە تا ئىستا بە متمانە ترين ديوانى دەستخەتى شاعيرىكى كلاسىكى كوردى بيت بگەرپۆه بۆ:

- دەست نووسە كوردى يە كان، ل ۱۱۰.

(۲) ھەر بۆ نموونە (ديوانى شىخ ئەحمەدى جزيرى)، كە يەكێك لە مەزنترين رەمزەكانى شيعرى كلاسىكى و سۆفيزمى كوردى يە لە دواى (۳۵۰) سالى لە مەرگ و مردنى ئىنجا ديوانىكى تارادە يەك پوخت و ريكوپيىكى لە شام بۆ ئامادە كراوہو و چاپ و بلاو كراوہ تەوہ.

دیاره له پال هه لومهرجی سیاسی و میژوووی که وا گه لی کورد له رابردوودا پییدا تیپه پیه، یه کیچ له دیارترین هوکاره کان ئه وه بووه که وا به کوردی نووسین نه بووه ته داب و مه لا و زانا و نووسه رانی پیشینانمان به ده گمه ن نه بیت ئاوریان له و مه سه لانه و به تایبه تیش مه سه له ی به کوردی نووسین نه داوه ته وه. حاجی قادری کوچی (۱۸۱۷ - ۱۸۹۷) هه ر زوو په ی به درده که بردووه:

کتیب و ده فته ر و ته ئریخ و کاغه ز
به کوردی گه ر بنووسرایه زوبانی
مه لا و شیخ و میر و پادشامان
هه تا مه [شهر ده ما ناو و نیشانی

ئهم بابته له لیکۆلینه وه کی وه سفیی - میژوووییه، سه باره ت به ناساندنی یه کیچ له سه رچاوه ره سه ن و کوئینه کانی شیعر و دیوانی وه فایی (میرزا عبدوهره حیمی وه فایی سابلاغی / ؟ - ۱۹۰۲).

باسه که له پیشه کیی و سی به ش پیکهاتوو، هه ر به شیکیش چه ند برگه و بابته تی گرتۆته وه، له گه ل ئه نجام و لیستی په راویز و سه رچاوه کان و پاشکوویه کی به لگه نامه یی.

سه باره ت به دیوانی (نالی) یش هه ر هه مان شت، له دوا ی (۱۰۰) سا ل له مردنی ئینجا دیوانیکی پوخته و په رداخی هاتوو ته به ره هم. سهیری ئهم سه رچاوانه بکه:

- العقد الجوهري في شرح ديوان الشيخ الجزري، احمد بن ملا محمد البوتي الزفنگی، ج ۱ ج ۲ / مطبعة الرافدين، القامشلي، ۱۹۵۹.
- دیوانی نالی، لیکۆلینه وه و لیکدانه وهی: مه لا عبدالکریمی مدرس و فاتح عبدالکریم، چاپخانه ی کوچی زانیاری کورد، به غدا، ۱۹۷۶.

بەشى يەكەم

لەبارەى دەستخەت و دەستنووسەكانەوہ:

دەستخەت و دەستنووسەكان لە ھەر بوار و زانست و زانیارییەكدا بن، بە میرات و كەلەپووریكى میژوویی و سامانیكى نەتەوہی دادەنرین، گەنجینەى بىر و بەرھەمى رۆلەكانییەتى لە سەردەمەكانى رابردوودا، بۆیە میللەتان بايەخى زۆرى پى دەدەن و نرخ و بەھای تايبەتى بۆ دادەنن. بە مەبەستى مانەوہو پارىزگارى لیکردنى ئەو سامان و گەنجینەى ئەرشىف و نامەخانەى تايبەتى بۆ تەرخان دەكەن.

لە دواى گلدانەوہ و پاراستن و پارىزگارى لیکردنى دەستخەت و دەستنووسەكان قوناغىكى دىكە دیتە پيشەوہ ئەویش توپژینەوہ و ساغکردنەوہیانە، كە وەكو لقە زانستىكى سەربەخۆ میتۆد و رپوشوین و رپبازى لیکۆلینەوہى تايبەت بەخۆى ھەيە. خالیكى دىكە ئەوہیە كەوا ئەم دەستخەت و دەستنووسانە بەشپوہیەكى گشتى لەرووى بەھا و نرخى زانستییەوہ لە يەك ئاست و پلەدانین، زۆرجار بە گویرەى ناوہرۆك و رادەى پارىزراوى و نزىكايەتى لە رۆژگارى دانەرەوہ پۆلینبەندى دەكرین، بۆ نموونە بە پى ئەم زنجیرەيەى خوارەوہ^(۳):

---

(۳) تحقیق النصوص الادبية و اللغوية، ص ۱۲۹.

أ. نوسخه‌ی ده‌ستخه‌تی دانه‌ره‌که خوئی.
ب. ئه‌و نوسخه ده‌ستخه‌ته‌ی که‌وا مؤر و ئی‌جازه‌نامه‌ی
دانه‌ره‌که‌ی به‌سه‌ره‌وه‌یه.

ج. نوسخه و ده‌ستخه‌تی شاگرد و قوتابییه‌کانی دانه‌ر.
د. ئه‌و ده‌ستخه‌تانه‌ی له‌سه‌رده‌می دانه‌ره‌که‌یه‌وه‌ نوسراونه‌ته‌وه.
ه. ئه‌و نوسخه و ده‌ستخه‌تانه‌ی که له‌دوای سه‌رده‌می
دانه‌ره‌که‌یه‌وه‌ نوسراونه‌ته‌وه.

لیره‌دا (نوسخه و ده‌ستخه‌تی دانه‌ر خوئی) وه‌کو بناغه‌ بو
لیکۆلینه‌وه و ساغ‌کردنه‌وه‌ی هه‌ر باب‌ه‌تیک له‌هه‌مووان له‌پیشه‌ره.
دوای ئه‌وه‌ نرخ و به‌های هه‌ر ده‌ستخه‌تیک پله‌ به‌پله‌ روو له‌نزمی
ده‌کات به‌گویره‌ی زنجیره‌ی خالبه‌ندییه‌که.

هه‌روه‌ها له‌م رووه‌وه‌ چۆنیه‌تی مانه‌وه‌و پاراستنی
ده‌ستخه‌ته‌کانیش گرینگی خوئی هه‌یه، تا چه‌ند پۆخته و ته‌واوه
یان کۆن و په‌رپووت بووه و قه‌راغ و لێواره‌کانی خوراوه و
وینه‌که‌ی کال و شۆراوه‌یه، ئه‌وه‌ش گرینگه‌ چه‌ند نوسخه‌ی
جیاوازی ده‌ستخه‌ته‌که له‌به‌ر ده‌ستدا هه‌ن، ئایا ده‌ستخه‌ته‌که
نوسخه‌ی ره‌سه‌ن و کۆتاییه‌ یان ئه‌وه‌تا ره‌شنووس و پراوه‌ی
به‌راییه ... تاد.

ئه‌گه‌ر هات و ته‌نها یه‌ک نوسخه له‌ده‌ستخه‌تیک له‌به‌رده‌ستدا
هه‌بوو، ئه‌وه‌ ده‌بیته‌ نوسخه‌یه‌کی (تاک و ده‌گمه‌ن)، واش ده‌بیته‌

چەند نوسخە لە دەستخەتتیک لەبەردەستدا دەبن و یەکیکیان کە
کۆنترینیانە و لەسەردەمی دانەرەکە ی نزیکترە، دەبیت بە نوسخە ی
(هەلبژاردە) و بۆ کاری ساغکردنەوێ دەکریتە بنەما، ئەگەر هات و
کەموکۆپی تێدا بوو، ئەوا بە گوێرە ی نوسخەکانی دیکە دروست و
تەواو دەکریت^(٤).

جاری واش دەبیت دەستخەتەکان هەلە و کەم کورتیان
دەبیت، جا یان ئەو هتا دانەرەکە ی خۆی کەوتۆتە هەلەو، یان لە
رێگە ی نووسەرەکانییەو هەلە ی تیکەوتوو.

---

(٤) المصدر السابق، ص ١٣٩.

پېرستنووسی ده‌ستخه‌ته‌کان:

چەند شتیک هەن پېووستە لەکاتی پېرستنووسی و ناساندنی دەستنووسەکان بەتایبەت لە ئەرشیفخانە و نامەخانەکاندا، رەچاو بکریڻ، وەکو:

أ. ناویشانی تەواوی دەستنووسەکە و نووسەرەکە و میژووی نووسینەوێ.

ب. بارست و قەوارە دەستخەتەکە (قەتعی) ی پێ دەگوتریت، لە نموونە قەتعی رۆبعی یان وەزیری یان ئەوەتا درێژ و پانیەکە بە (سانتیمەتر) دەنووسریت.

ج. ژمارە لاپەرەکانی.

د. ژمارە دێرەکانی هەر لاپەرەیهک.

ه. جۆر و رەنگی کاغەز، جۆری خەت و مەرەکەب، پازاندنەو و نەخشانندی لاپەرەکان و پەراویژ...

ئەمانە و گەلێ خالی دیکە، زۆرجار بۆ دەستنیشانکردنی میژوو و رۆژگاری تۆمار و نووسینەوێ دەستنووسەکە یارمەتیدەری باسکار و لیکۆلەر دەبن^(۵).

دەستخەت و دەستنووس بە گشتی و لە هەر زانست و بواریک و بە تایبەتی لە مەیدانی شیعەر و ئەدەبیاتدا، بە سەرچاوەی راستەوخۆ و دەستی یەکەم دادەنریت. لە کاتیکیدا نوسخە چاپییەکان حیسابی سەرچاوەی ناراستەوخۆ و دەستی دووهمیان بۆ دەکریت، چونکە ئەوانەش لەبەر رۆشنایی دەستخەتەکان رێکدەخریڻ و چاپ و بلاو دەکرێنەو.

---

(۵) روش تحقیق و شناخت مراجع ادبی، ص ۲۵-۳۰.

بەشى دووھم

ديوانى وهفایى / دەستخەتى میرزا عيسای گهورک:

بە گوپرهی ئەو پۆلینەى که له دەستخەتناسیدا بۆ دەستخەت و دەستنووسەکان دەکریت و له پيشهوه ئاماژەى بۆ کرا، (ديوانى وهفایى / دەستنووسى میرزا عيسای گهورک) نه له لایه ن خودى خاوه ن به رهه مه وه نوسراوه ته وه، نه له سه رده م و له ژيړ چاودپى و سه رپه رشتى ئەودا بووه و نه مۆر و ئیجازه نامەى ئەویشى پپوهیه. بەلام له نیوان زیاتر له (۱۰) نوسخەى دەستنووس، که نوسخه چاپیه کان له بهر رۆشنایاندا ئاماده کراون^(۶). دەشى به نوسخه یه کی (به هادار و باش) بدریته قه له م، به و هۆیه ی:

أ. نووسه ره وه که ی شاگرد و قوتابیی وهفایى خاوه نی به رهه مه که بووه.

ب. له نیوان نوسخه دەستنووسه کاندا له هه موویان کۆنتر و له سه رده می دانه ره که ی نزیکتره.

ج. خاوه نه که ی پیاویکی ناودار و خوینده وار و وهفاییناسیکی باش بووه، ئەمه ش متمانه به دەستنووسه که زیاتر ده کات.

د. به ماوه یه کی که م له دواى کۆچى دواى وهفایى نووسراوه ته وه.

---

(۶) ديوانى وهفایى، ل ۱۵-۶۰.

پپرستی وەسفی دەستخەتەکە:

ئەم دەستخەتە بە و شیۆهیهی که ئیستا (وینەیهکی- فۆتوکپی) له بەر دەستدایه، له لایەن خاوەنی دوایی (سەید عوبەیدوللای ئەیوبیانی مەرکەزی-بەرەک) هوه ریکوپیک و پوخته کراوه تەوه، (واتە تەرمیم کراوه). قەوارەکهی (روبعی یان رووعی) یه و پپوانه کهی (۱۴ × ۲۰ سنتم) ه، له بەرگ و مقه بای ئەستوور (کارتۆن) هەلبەستراوه و به کوتالیک نایلۆنی سورباوی تەنک داپۆشراوه.

له بنەرەتدا لاپەرەکانی ژماره و زنجیره ی له سەر نییه، ئەیوبیانی به قەلەمیک سوور ژماره بەندی بو لاپەرەکان کردووه، که له ژماره (۱) هوه دەست پیدەکات و له ژماره (۲۳۲) دا کۆتایی دیت. پپشبهندیکی جیا له دەستنووسه که هیه، له شیۆهی مهزەمهیه که له (۲۴) لاپەرەدا، که ئەیوبیانی له بهراییی و له گەل دەستخەتە کهی شه تە کداوه له شیۆهی پپرستیک بو شیعره کان و ناواخنی دەستنووسه کهی نووسیوو تەوه. ئەمجا هەر دەستنووسه که پاشبهندیکیشی له (۲۸) لاپەرەدا هیه، که ههم له پرووی بابەت و ههم نووسەر هوه که شی جیاوازه، ئەیوبیانی ژماره بەندی لاپەرە ی به جیا بو کردووه، له گەل ئەوه شدا له بنەرەتدا به شیکه له دهفتهر و دەستنووسه که.

ئەنجا به و پپیهی که وا پپرستی پپشبهنده که دهرخه ری ناواخنی دەستخەتە که یه، بۆیه ئیمهش له خستنه پرووی زانیاریه کان پشته پپده به ستین.

سەرئنج و تیبینی گشتی:

أ. دەستخه ته که ناویشانی نییه یاخود نهیماوه، ئه یوبییان ئهم ناویشانه ی بۆ داناوه: (کلیات وفائی / شامل قصاید، غزلیات، رباعیات، مخمسات، ملمعات، کردی و فارسی) (۷).

به پای ئیمه ناویشانه که (کلیات وفائی) بهس بوو، چونکه فۆرمه شیعریه کان بهو پییه ی ئه یوبییان ریزیکردوون، له دەستخه ته که دا به تیکه لۆپیکه لی هاتوون نه وهک وا به ته رتیب، له گه ل ئه وه ی شیعره فارسییه کان له پیشه وه و کوردییه کان له دواوه، له دووبه شی سهره کیدا گونجیندراون.

ب. دیوانه که کۆکراوه یه، بهو واتایه ی میرزا عیسا له سهر دیوانی دهستخه تی شاعیر یان که سیکی دیکه ی نه گواستۆته وه، به لکو شیعره کانی به هه ره مه کی له دووبه شدا تۆمار کردوون بۆ

---

(۷) عه ره ب له کۆندا به کۆکراوه ی چه ند لاپه ره له شیعره به ره مه ی که سیکیان گوتوو (أشعار) له نموونه ی (أشعار ابي الشیص الخزاعي)، که دواتر بووه به (دیوان) و به کۆ به ره مه ی شیعریه ی ئه و که سه گوتراوه. فارس له سه ره تادا (کلیات) یان به کاره ی ناوه، له م دوا یانه (دیوان) یش به کار ده بن، له نموونه ی (کلیات حکیم نظامی گنجوی، دیوان کامل نظامی گنجوی).

له سه ره فرمانی دایکی سولتان عه بدولحه مید، بۆ یه که م جار شیعره فارسییه کانی مه ولانا خالیدی شاره زووری له سالی ۱۲۶۰ی کۆچی / ۱۸۴۲ی زایینی به ناویشانی (دیوان بلاغت عنوان) له ئه سه ته نبول له چاپ دراون. دوور نییه له کوردیدا وشه ی (دیوان) بۆ یه که م جار بۆ ئه و کۆکراوه شیعرانه به کاره اتبێ، که له سالی (۱۹۰۴) دا له ئه سه ته مبول بۆ ناوی (دیوانا جزیری) به کاره اتبیت. بگه ریوه بۆ:

- بلیۆگرافیای دوو وه د ساله ی کتیبی کوردی، ل ۱۰۶.

ئەوھى رەچاۋى نەرىتىكى ديارىكراۋىشى لە نووسىن و
ھېئانەوھى تېكىستەكاندا كرديت (۸).

ج. نووسەر لەدوای ئەوھى دەستى لە نووسىنەوھى شىعرەكانى
وھفایى بەردەبیت، پەرژاۋەتە سەر تۆمارکردنى شىعرى
شاعىرانى دىكە، پارچەپەھىكى ئەھمەدى كۆرى موكرىانى و
پارچەپەھىكى مەلا سالىھى ھەرىقى تۆمارکردوۋە، بەلام دىسان
بايداوھتەوھ سەر وھفایى و غەزەلپىكى كوردى و دووپارچەى

---

(۸) زنجىرەو چۆنىھتى رىزکردنى شىعرەكان لە ديوانەكاندا بە چەند شپوھ
دەبیت:

- لای ھەرەب سەرھتا شىعرەكان بە گوڭرەھى مەبەست و ناوھرپۆكى شىعرى
رىز دەكران، وھكو: غەزەل، مەدىح، ھىجا... دواتر گۆراۋەو بووھ بە
رىزبەندىكردنى شىعرەكان بە گوڭرەھى سىستەمى بەدواپەكدا ھاتنى
ئەلفوبىيى سەرواكان.

- لای فارسەكان لە كۇندا (غەزەل و قەسىدەكان) ى شاعىرپىك لە سەرھتادا
بە گوڭرەھى سىستەمى ئەلفوبىيى سەرواكان رىز دەكران لە دواپە تەخمىس
و تەركىب و تەرجىع بەندەكان دەھىندراپەوھ. ديوانە دەستخەتە
ناوبراۋەكەھى (سالم) ىش بەم شپوھپە رىزبەند كراوھ.

- جۆرپىكى دىكەھى رىزبەندكردنى شىعرەكان بە گوڭرەھى مېژوو و سەردەھى
ھۆنىنەوھىيان دەبیت.

لە ديوانى شىعرى كوردى جۆرپىكى دىكەش پەپرەوكراوھ، كە شىعرەكان بە
گوڭرەھى بابەتەكانىيان رىز دەكرپن وھكو؛ شىعرى ئايىنى، وھسەف و دلدارى،
كۆمەلاپەتەھى، نىشتەمانى... تاد.

بەلام زۆرىنەھى ديوانى شىعرى كلاسىكى كوردى، كە لە سەدەھى بىستدا چاپ
و بلاوكرائەتەوھ بە گوڭرەھى سىستەمى ئەلفوبىيى سەرواكان رىزكراون.

فارسیی دیکه ی تۆمار کردوون، دیاره نووسەر دواتر ئەمانه چنگکه وتوون.

د. پاشبهندی دهستخه ته که کتییی (کفایه الاسلام) ی مه ولانا عه بدورپه حمانی جامی تیدا نووسراوه ته وه، به قه له می میرزا عه بدولای گهورک که ئامۆزای میرزا عیسا بووه.

ه. وه کو گوتراوه له بنه پرتدا دهستخه ته که ژماره بیهندی لاپه پره ی نییه، به لام به شیوه ی کۆن سوود له هونه ری (رکابه) بۆ زنجیره ی لاپه پره کان وهرگیراوه. ره کابه ئه وه یه که یه که م وشه ی لاپه پره ی تازه، له پیشه وه و له گو شه ی دهسته چه پی داوینی لاپه پره ی پیشتر ده نووسریت و به م شیوه یه لاپه پره کان به یه که وه گریده درینه وه^(۹).

و. دهستخه ته که، به خه تیکی درشت و جوان و باش نووسراوه ته وه، جو ری خه ته که ی (نهسته علیق)ه، که له تیکه لکردنی ههر دوو خه تی (ته علیق) و (نه سخ) به ره هم هاتوو و له سه ده ی هه شته می کو چیه وه بره وی په یدا کردوو.

ز. ههر لاپه پره یه ک (۱۳ تا ۱۵) دیره شیعی تیدا نووسراوه ته وه، به وه هۆیه ی که بابه تی دهستخه ته که شیعه وه شعریش ریوشوینی نووسینه وه ی خو ی هه یه به تاییه ت له ته خمیس و ته رجیعه بنده کان، بۆیه نه توانراوه یه کسان ی ژماره ی دیره کان له لاپه پره کاندایه چاو بکریت.

---

(۹) روش تحقیق و شناخت مراجع ادبی، ص ۲۵.

ح. له كۆتايى ديوانه كه دا له لاپه رەھى (۲۲۴) دا (مه به ست شيعره كانى وه فاييه جگه له و پينج پارچه بهى له پيشه وه له برگه ج ئامازه يان بۆ كرا)، نووسەر كۆتاييهاتنى كاره كه ي راگه ياندوو و ميژوو كه يشى تۆمار كردوو، به م شيويه: ((بتاريخ ۲۶ ذوالعقده ۱۳۲۲ از هجرت نبوى عليه التحيه وآله از دست بنده پر گناه عيسى ولد مرحوم حاجى عبدالرحمان اوجاق الاصلى ساكنى پاراست من گورك قلمى شده، آه آه، من الموت و حالاته)) له مه وه به ديار ده كه ويّت كه ئەم ديوانه ده ستخته تى وه فايى له سالى ۱۳۲۲ى كۆچى به رابه ر ۱۹۰۴ى زايىنى نووسراوه ته وه، واته دوو سال له دواى مردنى وه فايى له ۱۹۰۲دا. ط. قه راغى لاپه ر ه كان به ده ورى تيكسته كاندا، به كۆبه و په راويژى فارسى به خه تى ورد و جوان و به مه ره كه بى ره ش به نووسىنى جۆراو جۆر و نه خشيन्द्रاون. ئەم په راويژانه له مه ر بابه تگه ليكى هه مه چه شنه ي ده وله مند و به سه روسامانه، له نامه و نامه ي شيعرى، بابه تى ئايىنى و ميژوويى و پروداوه كانى سه رده م، غه زه ل و قه سيده ي كوردى و فارسى هى شاعيرانى ناسراو و نه ناسراو، برپكى زۆر له ماده تاريخ و پروداوه كان و ميژووى ژيان و كۆچ كردنى مه لا و زانا و ناودارانى تيدا تۆمار كراوه و زۆر يش بايه خداره، كه ليكۆلينه وه و ساغ كردنه وه يان كارپكى تايبه تى ده وى.

ناواخنی دەستخه ته که:

به گویره ی ئه و پپرسته ی ئه یوبییان، ناواخنی دەستخه ته که بهم جویره یه:

أ. له بهشی یه که مدا (۹۷) پارچه شیعی فارسی وه فایه تییدا تو مارکراوه، که لاپه ره (۱ تا ۷۴) ی دەستخه ته که ی گرتوو ته وه.

ب. له بهشی دو وه مدا شیعه کوردیه کان دین بی ئه وه ی نیشانه و جیاکاریه که له نیواندا هه بیت، (۱۱۷) پارچه شیعر هه ن که له لاپه ره (۷۴ بو ۱۷۴) دریزه ی هه یه.

ج. هه ر له و لاپه ره یه دا (۱۷۴)، کاتیک شیعه کوردیه کان به کو تا دین، پارچه یه کی فارسی (۷) دیری به ناو نیشانی (بجناب حضرت مظهر شاه هندی عرضه شد) هه یه. ئه مجا هه ر له داوینی ئه و لاپه ره یه دا چوارینه یه کی کوردیه وه فایه هه یه، که تاکه چوارینه یه تیم و تاک و ته نه ای کوردیه وه فایه یه.

د. دوا ی ئه وه (رباعیات و فائی) ده ست پیده کات، له لاپه ره (۱۷۵) تا وه کو (۲۲۴)، چوارینه فارسیه کانیه وه فایه تییدا نوسراوه ته وه، که سه رجه میان (۱۵۰) چوارینه ن^(۱۰).

---

(۱۰) له بیره وه ریه کانیه وه فاییدا که به ناوی (تحفه المریدین) چاپ و بلا بو ته وه، زیاتر له (۲۰۰) چوارینه فارسی وه فایه هه ن. له م ده ستخه ته شدا نزیکه ی (۱۵۰) چوارینه ی فارسی وه فایه جیاواز له وانیه ییشوو تو مارکراون. سه ید عوبه یدو لالی ئه یوبییان نزیکه ی (۱۸۰) چوارینه فارسی له ده فته ری کدا نوسیوه ته وه (که دیاره له م دوو سه رچاوه وه رایگواستوون)، ئه م ده فته ره ی (روباعیاتی وه فایه) دانه یه کی لای ئیمه یه و دانه یه کیشمان به هاوری نوو سه رمان (سه ید عه بدولالی سه مه دی) له مه هاباد سپاردوو. به لکو به هه ردوولا

له نیوان ئەمانەدا و له لاپەرە (۲۱۵) دا شیعریکی فارسی
هاتوووەتە ناوێوە و له لاپەرە (۲۱۶) دا چوارینەکان
دەستپێدەکەنەوێوە تا کۆتایی.
چوارینەکان له لاپەرەکانی کۆتاییدا خەتەکەیان بۆ شکستە
نەستەعلیق گۆراوێ.

ه. له لاپەرە (۲۲۴) دا دیوانەکە تەواو دەبێت، نووسەرەوێوە ناو و
شۆرەت و میژوو و پێکەوتەکە و هەک له پێشووتردا ئاماژە بۆ
کرا تۆمار کردوێوە.

و. له لاپەرە (۲۲۵) دا مۆتەفەرێقەکانە بەم شیوەیە:

– لاپەرە ۲۲۵ / شیعریکی ئەحمەدی کۆرە، بەم ناوێشانە (در
کلام احمد کورقدس سرە).

– ناوەرستی لاپەرە ۲۲۶ / شیعریکی حەرێقە، بە ناوێشانە
(حریق).

– لاپەرە (۲۲۷) تا ناوەرستی لاپەرە (۲۲۹)، تەواو کەری
قەسیدەییەکی فارسییە وەفایییە بە ناوی (شەد و شکر)

– نیوێ دووێمی لاپەرە (۲۲۹) قەسیدەییەکی کوردی
وەفایییە بە ناوێشانە (ولە در تعریف شیخ عبیدالله)، تا
لاپەرە (۲۳۱).

دەرفەتیکمان بۆ هەلبکەوێت و له هەلبکدا دوا بەراورد و لیکۆلینەوێوە و
ساغکردنەوێوەیان بە چاپی بگەییین. سەیری ئەم سەرچاوەیە بکە:
– بیرهوهریبه کانی وه فای، (تحفه المریدین)، له فارسییه وه: (محهمه
حه مه باقی) مه لبه ندی کوردۆلۆجی، سلیمانی، ۲۰۱۰.

- لاپه‌ره‌ی دوایی ده‌ستخه‌ته‌که واته (۲۳۲) دیسانه‌وه دوو پارچه شعری فارسیی وه‌فایی تیدا توّمار کراوه. تیبینی / به‌نده وای بوّ ده‌چم که ته‌نها دوو پارچه‌که‌ی (ئه‌حمه‌د کوّو و حه‌ریق) له ده‌ستخه‌ته‌که به‌قه‌له‌م و له نووسینی میرزا عیسیایه، له‌وه به‌ولاهه شیوه‌ی خه‌ت و ئیملای نووسینه‌که گوّراوه و له‌هی (میرزا عه‌بدوللا) ده‌چیت، که دواتر پاشبه‌نده‌که‌ی نووسیوه‌ته‌وه.

ز. به‌شی کوّتایی ده‌ستخه‌ته‌که، پاشبه‌ندیکه له (۲۸) له‌په‌ره‌دا. کتیبیکه له باره‌ی پایه‌کانی ئیمان و ئیسلام، به‌ناوی (کفایه‌ الاسلام)، که به‌شیر هۆنراوه‌ته‌وه و له دانانی مه‌ولانای جامییه، له کوّتایی نووسراوه‌که‌یدا ده‌لیت: ((تمت شد کفایت الاسلامی حضرت مولانا جامی قدس سره. از دست بنده درگاه این کمترین عبدالله ولد حاجی میرزا ابراهیم گورک سنه ۱۳۳۰)). ئه‌م میرزا عبودوللایه ئاموزای میرزا عیسیایه و ئه‌ویش شاگردی وه‌فایی بووه. وا مه‌زنده ده‌کریت له دوای مردنی میرزا عیسا ئه‌م ده‌ستخه‌ته‌که وتیبینه لای ئه‌و، ئه‌ویش هه‌ندی شتی تازه‌ی لی زیاد کردییت (*).

(* له کاتی وردبینی دوا پرۆقه‌ی کتیبه‌که بوّمان به‌دیار که‌وت که‌وا لاپه‌ره‌کانی (۱۰ و ۱۱) له ئه‌سلی ده‌ستنووسه‌که‌دا که‌وتوووه و نه‌ماوه، که شوینه‌که‌ی لاپه‌ره‌کانی (۶۰ و ۶۱) ده‌گریته‌وه له‌م کتیبه‌دا.

به شی سییه م

میرزا عیسی گهورک:

زانباریه کانی ئیمه سه بارهت به که سایه تی و ژیاننامه ی میرزا عیسی گهورک (نووسه ری ده ستخه ته که) و بنه ماله که یه وه له دوو سه رچاوه بناوان هه لده گریت، به شیکیان ئه وه یه که له گو شه و که ناری ده ستنووسه که یه وه چنگ ده که ویت، به شیکیش له ئه نجامی سو راع و به دوادا چوونی ئیمه وه به دیهاتوون.

سه رچاوه ی یه که م /

أ. میرزا عیسا له په راویزی لاپه ره (۲۵) ی ده ستخه ته که یدا نووسیویه تی: ((تاریخ تولد خودم آنکه مبرور پدرم غفرالله له از حج باز آمده حمزه آقای منگور سردشت را سوزانید)). ئه نجا له ژیره وهش (۱۲۸۴) نووسراوه وخه تیکی به ژیردا کیشراوه.

ب. واته میژووی له دایکبوونی خو م ئه و کاته یه که باوکی خوا لیخو شبووم له سه فه ری حه ج گه پراوه ته وه و له و ساله دایه، که حه مزه ئاغای مه نگو ر (سه رده شت) ی سووتاندووه.

دیاره ئه و میژووه ی میرزا عیسا تو ماری کردووه (۱۲۸۴)، به پیی سالنامه ی کوچییه، که به رانه ر (۱۲۴۶) ی هه تاوی و (۱۸۶۸) ی زاینیه. له گه ل ئه و ساله شدا یه ک ده گریت ته وه، که هه مزه ئاغای کو ری باپیر ئاغای سه روکی هو زی مه نگو ر له ئه نجامی تیکه له پزانی له گه ل هیزه کانی حکومه تی قاجار هی رشی کردووه ته سه ر شاری سه رده شت و ده ستی به سه ردا گرتووه و سووتاندوویه تی^(۱۱).

(۱۱) سردشت در آیینیه ی اسناد تاریخی، ص ۸۰.

ئەنجا ھەر لەو لاپەرەپە و لە تەك ئەو پەراوێژەدا بە لای راستەو بە خەتییکی ورد و كآل و سەوزی جیاواز نوسراوە (تاریخ وفات میرزا عیسی غفرالله له بحق محمد ۱۳۳۷). ئەمە بەرابەر (۱۹۱۸)ی زایینی، دیارە كەسیکی دیکە لە دواى وەفاتی میرزا عیسا نووسیهتی، دوور نییه میرزا عەبدوللا بیّت. لە نیوان ھەر دوو پەراوێژدا دێرە شیعیکی فارسی واتادار ھاتوو:

نە مردانند كە دنیا دوست دارند اگر دارند برای دوست دارند

ت. لە پەراوێژیکی دیکەدا و لە لاپەرە (۲۲۰)ی دەستخەتەكەدا ھاتوو: ((تاریخ وفات مرحوم مبرور جنت جاه حاجی عبدالرحمان پدرم رضي الله عنه ۱۳۱۰)) واتە حاجی عەبدوپرەحمانی باوكم لە ۱۳۱۰ دا مردوووە كە دەكاتە (۱۸۹۲)ی زایینی.

ج. بەم جۆرە مەسەلەكە وا دەكەوێتەووە كەوا ئەم بنەمالەپە لە بنەرەتدا خەلكی ئاواپی (پاراستان)ی ناوچەى (گەورك) بوون. میرزا عیسا لە سالی (۱۸۶۷)ی زایینی ھاتوووەتە دنیاو، بە داب و دەستووری ئەو سەردەمە، ناوبراوا ماوہیەك لە مەدرەسەكانی ناوچەكە خویندووویەتی، ئەنجا چوووەتە شاری (سابلاغ) و لەوئە (مەدرەسەكەى وەفایی) درێژەى بە خویندن داوہ. میرزا عیسا ھەم خۆى و ھەم براپەكی بە ناوی (میرزا محەمەد) و ھەم ئامۆزایەكی بە ناوی (میرزا عەبدوللا) لەو پۆژگارەدا وێكرا شاگرد و خویندكاری مەدرەسەكەى وەفایی بوون^(۱۲).

---

(۱۲) دیوانى وەفایی، ل ۱۷.

له سالی (۱۸۹۲) دا میرزا عیسا له ته‌مه‌نی (۲۵) سالی‌دا ده‌بیټ، که حاجی عبدالرپرهمانی باوکی کۆچی دوا‌یی ده‌کات. له‌وه ده‌چټ به‌رله‌وه‌ی خو‌یندن‌ی ته‌واو بکات و ئیجازه‌ی مه‌لایه‌تی وه‌ربگرټ، گه‌را‌بیټه‌وه‌ دټیه‌که‌ی خو‌یان و له‌وئ ئه‌رکی پټش‌نو‌یژی و مه‌لایه‌تی له‌ دټیه‌که‌یانی گرت‌بیټه‌ ئه‌ستو، له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ی وه‌فای‌ی له‌ سالی (۱۹۰۲) دا دوا‌یین سه‌فه‌ری چه‌ج ده‌کات، هه‌ر له‌وه سه‌فه‌ره‌شیدا ده‌بیټ که به‌ه‌وئ نه‌خو‌ش‌یی‌ه‌وه‌ له‌ رټگای گه‌رانه‌وه‌دا کۆچی دوا‌یی ده‌کات و ناگه‌رټه‌وه‌ه. ئه‌ویش چاکی مه‌ردایه‌تی لټه‌له‌ده‌کات و دیوان‌یک‌ی ئه‌شعاری مامو‌ستا‌که‌ی پټکه‌وه‌ ده‌نټ و له‌ ده‌فته‌رټ‌کدا ده‌ینوو‌سیټه‌وه‌ له‌ سالی (۱۹۰۴) دا، واته‌ به‌ دوو سال له‌ دوا‌ی مه‌رگی وه‌فای‌ی کاره‌که‌ ته‌واو ده‌کات. میرزا عیسا خو‌یشی له‌ سالی (۱۹۱۸) دا و له‌ ته‌مه‌نی (۵۱) سالی‌دا له‌ دټیه‌که‌ی خو‌یان کۆچی دوا‌یی ده‌کات.

زان‌یاری و له‌به‌رده‌ستدا هه‌یه، که میرزا عیسا کت‌بی‌یک‌ی به‌ ناوی (سیره‌ النبوة) له‌ باسی ژیان‌نامه‌ی پټغه‌مبه‌ردا به‌ شیعر و به‌ زمانی فارسی دانا‌بیټ، که سه‌ره‌تا‌که‌ی به‌م دټره‌ ده‌ست‌پټ‌ده‌کات:

بسم الله الرحمن الرحيم

برگشت آیدل که م [ب‌وب کیست بجز بندگی از تو مقصود نیست

که له‌ کۆتا‌ییدا هاتوو‌ه: "تمت شد کتاب سیرت نبوت از دوشنبه هشتم جمادی الثانی ۱۲۹۹هـ ق از ید حقیر سراپا تقصیر عیسی ولد حاجی عبدالرحمن مبارک باد یا الله). ئه‌مجا باس له‌ کت‌بی‌یک‌ی دیکه‌ش له‌ باره‌ی شهرع و ئایینی ئیسلامه‌تی ده‌کرټ، که

به زمانى عه ره بى و به ناو نيشانى (هزا كتاب سوال و جواب ...) .
دايناييت .

به لام له سه ري كه وه نه و ميژوويهى سه ره وه (۱۲۹۹ كوچى) كه
به رابه ر (۱۸۸۱) ي زايينييه زور جيگاي دلنيايى نيبه، به و هوييه
ميرزا عيسا له و كاته دا ته نيا (۱۴ - ۱۵) سال بووه و ناشى له و
ته مه نه زووه دا كتىبى له و بابته ي نووسيبيت، به و هوييه ش كه
خودى دانراوه كانى ميرزا عيسا له بهر ده ستدا نين، بويه مروف
ناتوانييت له و باره وه بگاته برپاريكى يه كلاكه ره وه (۱۳) .

سه رچاوهى دووه م /

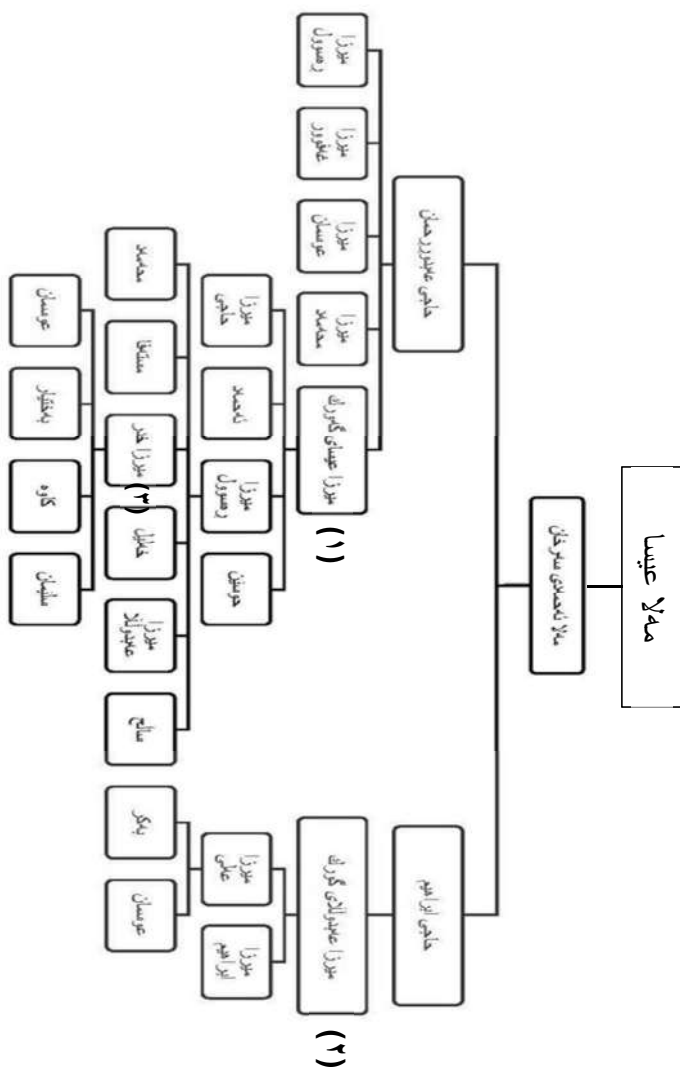
به شيكى ديكه له زانياريه كان سه باره ت به ميرزا عيسا و
بنه ماله كه يان، نه وانن كه له نه جامى به دوا داچوونى خو ماندا بو
نه م بابته به ده ستمانه پناون، نه ويش به م جو ره به (۱۴) :

---

(۱۳) هه ره نه و سه رچاوهيه، ل ۱۹ .

(۱۴) دوا به دواى چاپ و بلاو بونه وهى (ديوانى وه فايى) له سالى ۲۰۱۲ دا،
هاورپم نووسه ر و شاعيرى روزه لآت (ره سوولئى سولتانى)
به دوا داچونىكى له روزه نامه ي (هه ولير) له مه ر ديوانه كه بلاو كرده وه تييدا
ئامازه ي به گرينگى نه و ده ستخه ته ي ميرزا عيسا كر دبوو كه وه كو بناغه
ديوانه كه ي له سه ر ساغكراوه ته وه . له مه وه كورپكى نه و بنه ماله يه به ناوى
(سليمانى ميرزا خدر) كه ئيستا دانىشتووى ولآتى (سويد) ه، په يوه ندى
پيوه ر كردم، له باره ي ده ستخه ته كه وه چه ند شتيك هه بوون تاوتوييمان
كردن . هه ره له ريگاي نه وه وه سورايى بنه ماله كه يانم كرد و ناو نيشان و
ژماره ي تيليفونى كه س و كاره كه يم وه رگرت . له هاوينى نه و ساله دا له
گه شتيكماندا بو كوردستانى روزه لآت به مالو خيزانه وه چوومه
سه ردانيان له گوندى (واوان) ي نزيك به شارى سه رده شت، كه ئيستا

سەرجهله و (شهجهرهنامه)ی بنه‌ماله‌ی میرزا عیسا به‌م
 شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه:

له‌وئ نیشته‌جین. یه‌ک دوو روژ لایان ماینه‌وه و ئەم زانیارییانه به‌ره‌می
 ئەو سه‌فه‌ره‌ن.

(۱) ئەمە (میرزا عیساى گەورک) ى خاوهنى دەستخەتەكەيە، كە خۆى و (میرزا محەممەد) ى برايشى لە كۆتايى سەدەى نۆزدههەمدا لە سابلاغ فەقى و شاگردى مەدرەسەكەى وەفایى بوون.

(۲) ئەم میرزا عەبدوللايە ئامۆزای میرزا عیساىە، ئەويش ھاوپۆى لەگەل دوو ئامۆزاکەى، شاگردى مەدرەسەكەى وەفایى بوو. ئەو بەشە لەو بنەمالەيە ھەر لەسەرەتادا لە شارى سابلاغ جیگیر بوون، ئیستاش نەو و نەوہزایان لەوئ ماون.

میرزا عەبدوللا كەسپكى خویندەوار و زانا بوو، بۆتە جیى متمانەى وەفایى مامۆستای، بۆيە كاتپك وەفایى بۆ سەفەرى حەج بەپۆ دەكەوئت، میرزا عەبدوللا دەكات بە بریکار و جینشینی خۆى تا سەرپەرشتى شاگرد و خویندكارەكانى مەدرەسەكەى بكات.

ئەم بنەمالەيە لە بنەرەتدا خەلكى دىي (سەرخان) ى ناوچەى مەنگورايەتى دەبن لە دیوى كوردستانی عیراق، ئەو كاتە سنوورەكان وا توند و تۆل و قایم نەبوون و ناوچەى (پشدر) یش لەرووى میژوویى و ئەتنۆگرافیەو بەشپك بوو لە موكریان، لە پۆژگارى (مەلا عیساى) باپیرە گەورەیان بەرەو پۆژھەلات كۆچ دەكەن و لەناوچەى (گەورک) ى (سەردەشت) جیگر دەبن و دواتر لقیکیان دەچیتە سابلاغ، تاوہكو ئەمپۆ نەوہكانیان لەم ناوچانەدا ماون^(۱۵)

---

(۱۵) گەورك یاخود گەوركایەتى، ناوچەيەكى فراوان و بەرەربینە نزیكەى (۶۰-۷۰) دىي ھەيە، دەكەوئتە نیوان سپكوچكەى شارەكانى (سەردەشت)

(۳) میرزا خدر، نهوهی میرزا عیسیایه، له سالی (۱۳۰۷)ی ههتاوی (سالی ههراي مهلا خهلیل وهک خویان دهلین)، که دهکاته (۱۹۲۸)ی زایینی هاتۆته دنیاوه. سهههتا له لای (میرزا محهمهدی) برای باپیرهی تا گۆلستان و بۆستان و کیمیای سههادهت دهخوینی، دواتر دهست له خویندن ههلهگهگهت، ئیستا خویان و بنهمالهکهیان له دیی (واوان)ی نزیک (سههدهشت) دهژین.

ئهم بنهمالهیه به پیی سههههلهکهیان خهلکی زانا و خویندهواریان زۆر بووه، بهلام کهم وا ههیه قۆناغهکانی خویندنی ئایینیان به کۆتا هینابیت و ئیجازهی مهلایهتیان وهههگرتبیت، بۆیه شۆرهتی زۆرینهیان (میرزایه، میرزا له کوردهواریدا و له رۆژگارانی پيشوو بهو کهسانه دهگوترا که بهر لهوهی خویندن تهواو بکهن و ببن به مهلا دهست له خویندن ههلهگهگه. رهنگه سهختی باری ژیان و گوزههانی خهلک لهو رۆژگارهدا، به تایبهتی بۆ خهلکی دیهات نشین هۆکاریک بوویت بۆ ئه و مهسهلهیه. لهمهوه ئهم نازناوه بهشیوهیهکی گشتی له کۆندا بۆ خهلکی خویندهوار بهکارهاتوووه.

میرزا خدر له باس و وهسفی میرزا عیسیای باپیرهیان دا دهیگوت: پیاویکی تا بلپی ئارام و هۆشمهند و زیرهک بووه، کهسپکی به سام و به ههیهت و کهم دههاته دهرهوه نیو خهلک، زۆربهی کاتهکانی به خویندنهوه و موتالعه بهرپیدهکرد. وا ههبووه

– بۆکان – مههاباد) خهلهکهکهی به باغداری و بهخپوکردنی مهرومالات و ئاژهلداری و کشتوکالهوه خهريکن.

له رۆژیکدا (۳۰) لاپه‌ره‌ی له بابته‌کانی زانست و میژوو و شه‌ریاته‌وه‌ پوونووس ده‌کرد.

له دریژه‌ی ئه‌و باسه‌دا میرزا خدر ده‌یگوت، میرزا عیسا کتیپیکی ده‌ستخه‌تی له‌سه‌ر میژووی سه‌رده‌شت نووسیوو، که په‌راویزی لاپه‌ره‌کانی هه‌مووی به‌بابته‌کانی شعر و ئه‌ده‌ب رازیندرا‌بوویه‌وه، ده‌ستخه‌ته‌که‌ سه‌ره‌نجام ده‌که‌ویته‌ لای ئاغادیی (سولتان و ئالاوه)، دواتر کاربه‌ده‌ستیکی ده‌وله‌تی ئیران به‌ناوی (سولتان موزه‌فه‌ری)، (دیاره‌ مه‌به‌ست سولتان په‌حیمی موزه‌فه‌رییه، که‌ له‌سالی ۱۹۳۷ دا شه‌ه‌رداری سه‌رده‌شت بووه)، لای ئاغا چاوی پێده‌که‌ویت، ده‌یبات و لای خو‌ی گلیده‌داته‌وه‌ و له‌ دوایه‌ شوینبزر ده‌بی‌ت. دیاره‌ ئه‌و بنه‌ماله‌یه‌ به‌هو‌ی میژووی چه‌ند که‌سیکی بنه‌ماله‌که‌یانه‌وه، سه‌ودا و عه‌لاقه‌یه‌کی تایبه‌تیان له‌گه‌ل شیعر و به‌ره‌می وه‌فاییدا هه‌بووه. میرزا خدر بو‌ی باسکردم که‌ (وه‌فایی) قه‌سیده‌یه‌کی (به‌هارییه‌)ی کوردیی هه‌بووه، که‌ ناوی زیاتر له‌ هه‌زار جو‌ره‌ گو‌لی تیدا هاتبوو، به‌لام مخابن نه‌ ئه‌و شتیکی له‌و باره‌وه‌ له‌ بیر مابوو نه‌ ئیستاش ئه‌و قه‌سیده‌یه‌ له‌ دیوانه‌کانی وه‌فاییدا شوینه‌واریکی هه‌یه‌.

ئەنجامەكان

أ. دەستخەت و دەستنووسەكان لە ھەموو بواری و زانستىكدان كەنگاى رەسەنى زانبارىيەكانن ، وەكو سامان و كەلەپوورىكى روناكبرىيى مېژوووى نەتەوھىي سەير دەكرين و گلدانەوھ و پارىزگارى لىكردىيان ئەركىكى نىشتىمانىيە، ساغكردنەوھ و چاپ و بلاوكردنەوھيان بووھتە زانستىكى سەربەخۆ و مىللەتانى دنيا بايەخىكى تايبەتى پىدەدەن.

ب. ئەم دەستخەتەى مىرزا عيساى گەورك بو ديوانى شىعرەكانى وەفایى، لە سۆنگەى چەند ھۆكارىك، بە كوۆنترىن و بە متمانەترىن دەستخەتەى ديوانى ئەم شاعىرە دادەنرىت، كە تاكو ئىستا لە بەردەستدایە.

ج. لە ساغكردنەوھى دوا چاپى ديوانى وەفایى، لە نىوان چەندان دەستخەت و نوسخەى چاپكراودا، ئەم دەستخەتە كراوھتە بنەما و لەبەر رۆشنايى نوسخەكانى تردا شىعر و ديوانى وەفایى ساغكراوھتەوھ.

سەرچاوه‌کان

۱. بیلۆگرافیای دوو صد ساله‌ی کتییی کوردی، مصطفی نهریمان، ده‌زگای رۆشنبیری و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی، به‌غدا، ۱۹۸۸.
۲. بیره‌وه‌رییه‌کانی وه‌فایی (تحفه‌ المریدین)، له فارسییه‌وه: محهمه‌دی حه‌مه باقی، مه‌لّه‌ندی کوردۆلۆجی، سلیمانی ۲۰۱۰.
۳. تحقیق النصوص الادبیه واللغویه ونقدها، د. عباس هانی الجراخ، دار صفاء للنشر والتوزیع، عمان، ۲۰۱۱.
۴. ده‌ستنوو سه کوردییه‌کان، د. که‌مال فواد، فیزباندن، ئە‌لمانیا، ۱۹۷۰ (به ئە‌لمانی).
۵. دیوانی نالی، لیکۆئینه‌وه‌و لیکدانه‌وه‌ی: مه‌لا عه‌بدو‌الکریمی مدرس و فاتح عبدالکریم، چاپخانه‌ی کۆری زانیاری کورد، به‌غدا، ۱۹۷۶.
۶. دیوانی وه‌فایی، کرد و کۆ و به‌رواردکاری: سه‌ید عوبه‌دوللای ئە‌یویبیانی مه‌رکه‌زی (بەرپه‌ک)، ساغکردنه‌وه‌و پێشه‌کی نووسین: د. عوسمان ده‌شتی، له بلاو‌کراوه‌کانی ئاکادیمیای کوردی، هه‌ولێر، ۲۰۱۲.
۷. روش تحقیق و شناخت مراجع ادبی، د. محمد غلا مرضایی، چاپ دوم، جام جم، تهران، ۱۳۷۶.
۸. سردشت در آینه اسناد تاریخی، گردآوری و تالیف: فریدون حکیم زاده، انتشارات ره‌رو، مهاباد، ۱۳۸۳.
۹. العقد الجوهري في شرح ديوان الشيخ الجزري، احمد بن ملا محمد البوتي الزقنکی، ج ۱ ج ۲، مطبعة الرافدين، القامشلي، ۱۹۵۸، ۱۹۵۹.

وینہی میرزا خدری واوان.

شماره دوم حیات نامی و چهره‌ها
چهارم ماهی پرانی ۲۵۸۱
۱۳۴۹/۳/۴

فلسفه خاندان و زنی
فاد در ۳۳ مرد که الیوم و تزیینات

تاریخ
خط کتیبه در راه و نام خوب و الحج
تاریخ

اصول و مبانی
اصول و مبانی

شماره اول
شماره اول حیات نامی
چهارم ماهی پرانی ۲۵۸۱
۱۳۴۹/۳/۴

فلسفه خاندان و زنی
فاد در ۳۳ مرد که الیوم و تزیینات

۴۹۱۳/۴
طین

توزیع نامی (دوای) دستنویس چهره‌ها و تزیینات

۱۳۴۹/۳/۴

کلیات وفایی

نسخه خطی میرزا عیسا گورک

پهلوانی آیبویان
FERLANI AYYUBIYAN

شامل قصاید غزلیات رباعیات مخمسات و ملمعات

۶۷ ذوالقعدة ۱۲۷۷ هـ
کردی و فارسی
به اهتمام

۱۹۰۴ زاینده
سید عبیدالله ایوبیان مرمری بزرگ

قومری وهره تا کوده مرین پیکه وهره

تو تازه به هاریکی شه من تا که سواریک
که س سپیری دل و عیشقی نیانی نه ده زانی
فهرموی که ده گهل هاتم شه توز و وهره چاوم
قومری وهره تا کوده مرین پیکه وهره بگرین
تو داوی زکار یکی شه بیژ کاس! چرانم
شه شکم بووه غه ممازی همه مورازی نیانم
همی ساقی وهره جامی بده پرنیگه رانم
تو سه روی ره وانت چووه من روی ره وانم

کیوهاتنه سه دا و ناله به گریانی (((وفایی)))

جاریکی له تو کاری نه کرد آه و فغانم

این قطعه شعر که قسمتی از یکی از سوزناکترین آهنگهای عارفانه کردی است از مولانا "ملا وفایی مگری" است او هم ملائی بود الفباء درس میداد شعر میسرود آهنگ میساخت و آواز میخواند. کوردی بود با حال و شوق و ذوق و مردی بود که همه چیز را در شکر و شادی میدید و گاهگاهی هم قومری وار ناله سر میداد:

وفایی یگانه و نخستین معلم پدرم بود، پدرم پیش او الفباء آموخت و تعلیم و تربیت می یافت مولانا وفایی در چندین رشته علوم و فرهنگ و هنر و عرفان کردی آثار با ارزش از خود به یادگار گذاشته است که متأسفانه تاکنون کاملاً مورد توجه و تحقیق و تتبع قرار نگرفته و گردآوری و تنظیم و تدوین نشده است "وفایی امین حضور و منشی و مهرداد مخصوص پیشوا و قهرمان کبیر سید عبیدالله گیلانی غازی الکردی" و به حق باید گفت که استاد پدران پدران و همه ما در قلمرو فرهنگ و هنر معاصر بوده است.

چه گویمت که ز سوز درون چه می بینم ز اشک پرس حکایت کسه من نیم غماز

هولاتی برندان!

پیری	برند، ترانه، سران، گزینہ، پینچینہ، چارینہ و یہ کیسہ (۱)	شماره پرند
۱	ای عبار آسقاقت ۰۰۰ (نماوه) ذکر نام تست چا خسته جانرا شفا	۱
۳	تا امید و بیکم دست من و دامان تو غمیدانم چرا ایدریدہ چونین خون فشان هستی	۲
۵	دوش اندر سیکده چون ریبہ فیما زدن	۳
۷	ندانم با وفاداران جفاکاری چر کردی	۴
۸	کرم خواندی ستم رانندی و فالفتی جفا کردی	۵
۹	ای روی تو ابدی تو و آن لب شیرین	۶
۹	السلام ای باغ رویت جنت الما وای من	۷
۱۰	همچو شاهین بہ ہوس بال و پری بگشام	۸
۱۰	در ہر در جان گزار عشق نمودی	۹
۱۱	چون خواجہ ماہر کرم و بسندہ نواز است	۱۰
۱۲	زد صغیری مرغ جان بالای عشق کتاب شہود و شکر	۱۱
۲۰	فدای جان پاکت این غلام در بدر کرده	۱۲

(۱) - مطلع و مطلع اول بیت ہر شعر، غزل، قصیدہ، ترجیع، کس، بیانی و غزوات

هفتاد و نه بیت

شماره بیت	بیت	پهلو
۱۳	ای بهر سودایت صد عزیزان قربانی	۲۰
۱۴	عبادتش برشده ان و قطب کاملها	۲۱
۱۵	ای ترک خط ماه ختن سر و خود آرا <i>دو چار خانوه</i>	۲۲
۱۶	دلبری دارم که در عالم نظیرش کمتر است	۲۲
۱۷	به خیال تو به هر جای که من میگذرم، میگذرم	۲۳
۱۸	به راه دوست کسی سر نهد سبکبار است	۲۳+۱
۱۹	بی تو ای دوست ندانم که چگونم چونم	۲۴
۲۰	کشیده طره سر از اختیار و عارض و قامت	۲۴
۲۱	خطا لغتم که زلفت مشک چین است	۲۵
۲۲	نگارینم دل و جانم حسینم	۲۵
۲۳	بت من طره چو بر برگ سمن برشکنه	۲۶
۲۴	آن شکر خنده به وصل دهنم شاد نگر	۲۶
۲۵	به کوی یار بر دم از فراق یار نیالم	۲۷
۲۶	به فریادم رس ای جان عزیزان لعل سیرینت	۲۷
۲۷	در رخ عهد گل و عاشقی و روز جوانی	۲۸

له لآتهى به خندان

په ږى	به بند ، ته رانه ، ستران ، گريښنه ، سپڅينه ، چارينه و په كينه	له لآتهى به بند
۲۹	اي راحت دل قوت روان لعل لياقت	۲۸
۲۹	بلا و درد نگار به جان من چه زنى	۲۹
۳۰	اي كه چو ديوانم از غم بالای تو	۳۰
۳۱	چرا چو لبر بهارى گلیم از دل و دیده	۳۱
۳۱	پیر شام و سحر روی تو دیدن مزه دارد	۳۲
۳۲	در لزل سنبل گیسوی ترا نشانه زنده	۳۳
۳۲	سپید زلف با خورشید و تا خود نمایی کرد	۳۴
۳۳	بر چهره زلف خویش بر از پیچ و تاب کرد	۳۵
۳۳	شعشع را سوزش پروانه به جانی نرساند	۳۶
۳۴	به جان آمد دلم تا کی دل ای جان بی دوا باشد	۳۷
۳۴	مرا بیتاب داری هر دم ای زلف بتاب از مشب	۳۸
۳۵	عشرت من نه نخلد و نه به کوشتر باشد	۳۹
۳۶	شکل و بالای ترا ، یارب چه شیرین بسته اند	۴۰
۳۶	باغبان از ما در گلزار بسندین چرا ؟	۴۱
۳۷	ای شتر اگر و از نس حال گلس (؟)	۴۲

C ۳۷

هفتاد و نه بیت به خدای

پهروی	بند، ترانه، سران، گه ریفته، ماینجینه، چارینه و یکینه	شماره بیت
۳۷	سیا به نزاکت تو نامزم	۴۳
۳۹	ای آفت دل بلای جانم	۴۴
۴۰	تاریک مکن روز مرا باز نگارا	۴۵
۴۱	ساقیا سوختم بیا شتاب	۴۶
۴۲	شنیدم کز وفای لطف کردی یاد فرمودی	۴۷
۴۲	قلم به دست من اندر سواد خطه نظم	۴۸
۴۲	صبا از من بگو با آن که نامهربان امشب	۴۹
۴۳	من تو به زهر چه شنج گوید پس از این	۵۰
۴۳	ای ترک خطا ماه خفتن سسر و خو کرا دوبار هاتوه	۵۱
۴۴	رنجیده یاران و ز دوران گلدارم	۵۲
۴۴	من که در گوشه کاشانه دلی خوش دارم	۵۳
۴۵	خوش می خلطد به روش طره هر چه و تاب	۵۴
۴۵	ای بی یادت عاشقان را هر نفس	۵۵
۴۶	بر دل و بر دیده گفتم: هر کجا خواهی بیا	۵۶
۴۷	شانزد بر روی خود چون طره دلاله را	۵۷
۴۷	زدست خود صو ای دیو یاد زلف مشکین را	۵۸
۴۸	زلف مشکین بین که بر عارض پریشان کرده است	۵۹
۴۸	شب است این زلف یا روز جدائی	۶۰

کده لاقه‌ی به ندرات

پیری	بمنده، تیرانه، لرتان، گدرینه، پیچینه، چارینه و یه کینه	شماره بند
۵۰	خوش ریزی ز دنیا در بدریم	۶۱
۵۰	جز سر زلف تو دل که راه ندارد	۶۲
۵۱	گر کائنات نام شود صد هزار بار	۶۳
۵۱	ای خم زلف سیاه تو جنابش مستطاب	۶۴
۵۲	طره از باد وزان لرزان بروی دلبر است	۶۵
۵۲	ای رخ و زلفت شب تاریک و روز روشن است	۶۶
۵۳	ای فتنه عالم به نگاه! این چه حال است	۶۷
۵۳	ای بت چمن ای بلای جان خط و خال	۶۸
۵۴	ای آن که خط سبز و لب آب حیات است	۶۹
۵۴	آن روز که آن طره در رخ بست شکن را	۷۰
۵۵	بشکست چو زلف سید مشک فشان را	۷۱
۵۶	بتم بر طلعت خوش نه زلف چلیپا را	۷۲
۵۶	ای کز اثر خنده دل بر درو جان بخش	۷۳
۵۷	دلی دیوانه دارم دمی بی غم نخواهد بود (شد؟)	۷۴
۵۷	مستانه چو لوز می‌کده بیرون آید	۷۵

هکلاهتای بهندان

شماره	عنوان	صفحه
۵۸	دو هفت سال راضات خاک شهنشایان	۷۶
۵۸	جانان شب دوش مرغی غالیه نام	۷۷
۵۹	مرا که دوش دو چشم از غم نگار تر آمد	۷۸
۵۹	بتم چو طره به رخسار خود نشان میدرد	۷۹
۵۹	ای دلبر ای دلبر جانم فدای جان تو	۸۰
۶۰	ونای مرغی هم خانه دارد (معا) = هتله	۸۱
۶۱	آن چه چیت نیست به هیچ کز زلفت معما مزد	۸۲
۶۱	زلفت به فتح کور دل اهتمام کرد	۸۳
۶۱	گونه چشم تو گوشت نشین کرد ز خود	۸۴
۶۲	چشم سیاه مست با ما بین چها کرد	۸۵
۶۵	رفتم کنارش امروز جای گوش واره ام دار؟!؟	۸۶
۶۴	هر نفسی هر زمان برای لقایت	۸۷
۶۴	گلوی مطرب مجلس کجاست ساقی گل رخ	۸۸
۶۴	در زمان عدل سلطان دولتش با دا مزید	۸۹
۶۵	ای ضایع بخش جان نسیم صبا	۹۰
۶۷	هان ونای چه خفته در یاب	۹۱

کتابخانه‌ی برندان

شماره کتاب	عنوان کتاب	تعداد
۶۲	ساقی ای نظیر تجلی نور چارینه	۶۹
۶۳	بازبرخواست ز اطراف حسن باد بهار	۶۹
۶۴	ای به یاد زلف و خالت عهد نزاران جان آید	۷۱
۶۵	در من صیقل! فلسف و پدیدارشناسی (معا) ۱۴	۷۱
۶۶	گرسوز دل قلم بر صفحه دفتر زخم	۷۲
۶۷	اسلام کدام برکت است خطوطی	۲۱۰

در این کتاب قطعاً، منظوم، غزلیات قصاید ترجمه شده محسن دربار ناسی
 در این مجموعه دیوان و غزلیات و سنن و مندرجات و ناخوانا یادگار مرحوم
 میرزا علی‌ی گورگ به پایان رسید و مجدداً انتشارات (اربعیات) از صفحه ۲۲۷ به
 که در پایان فهرست مطالع این کتاب (کتابخانه‌ی برندان) گردی خود ننویسید
 ۱۳/۲۱

۶

1	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]
2	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]
3	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]
4	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]
5	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]
6	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]
7	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]
8	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]
9	[Faint handwritten text]	[Faint handwritten text]

A H

هه لآتهی به نزان

پوری	بهد نهران سزان گرینه پیچینه چارینه و یه کینه	هه لآتهی
۷۴	نهی خوش خبر نه سیمی سه هر پکی عاشقان	۱
۷۵	مه تشنه که شانهی له سه ری زولفی سه نه دا	۲
۷۵	سه ری کولیت له نهو زولفی دو تادا	۳
۷۶	روژی تهره ب و کریف و ده می (اجوته کتانه) ؟	۴
۷۷	کشان نهی دا له زولفی تاروماری	۵
۷۸	سولتانی له موسر و قه دان ماهی حساری ؟	۶
۷۹	تایکی ریشهی دل به کون خنزه دادا شین نهی ده ریهی	۷
۸۲	گولیکم بوله رنیادا شکوفی باغی ره عنائین (نه ویشم چوا)	۸
۸۳	نهی سه با تیک مه ده تو پرچم و کاکولی گوله	۹
۸۳	به ماچی جان ده به خشی نهی و سیمی عه سه سه پیوم	۱۰
۸۴	تا خندهی گول کاشفی ایسرائی نهیانه	۱۱
۸۵	نهیدل مه ره و شیاریه هذ طریق العاشقین	۱۲

I

هفتاد و نهم به نذران

شماره	عنوان	پاره
۱۳	فرموده که من پادشاهی خوش دلدارم	۸۶
۱۴	کاکولی به دم باوه که بادا به برون دا	۸۷
۱۵	گوله ندام همی نه مانی که ردغم زولفی پریشانست	۸۸
۱۶	نیگارا دلبر را تا بیره بان یاری جفا کارم	۸۸
۱۷	غصه زده ی زولفی به غصه زده ی چا و چه برانم ده کا	۸۹
۱۸	به بادی زولفته آرامی روح و راحت می جانی	۹۰
۱۹	شاههیدی خسته بخت نه و روزه عجمی جاودانی بو	۹۰
۲۰	هله که دی چه منتت به روی دا زولفی پرتابی شکا	۹۱
۲۱	همه یغان نه لطفان کوشه تومی یارم چاوی بیماری	۹۱
۲۲	که ردش چادرت قرار می عاشق مستین ده با	۹۲
۲۳	له دشاره خنده گمی سه نه فیکم له کج بردا	۹۳
۲۴	له سر رو کا زبیری زولفت و فلا به	۹۳
۲۵	چه لقی سری زولفت له دولا چه تری عوزان	۹۴
۲۶	له داغی زولفی یار و عارضی و هک لاله سونادم	۹۴
۲۷	نه می له سایه سری زولفت نه نیگا و خست و رو	۹۵
۲۸	تانی سه نیگا و کجست بو که وا زولفی به بادا	۹۵

هلاکتی بہندان !

پہری	پہری	شمارہ
	ہند ، ترانہ ستران گہرینہ پیچینہ چارینہ و پیکینہ	
۹۶	سرگشتہ یہ شیواہ وہ کوسایہ لہ دوتہ	۲۹
۹۶	دل دیوانہ و بیسالی لہ بی جانانی دہوی	۳۰
۹۷	فہرہنگی میلانی کافر دل نگریجہ ترسایہ	۳۱
۹۷	سورہ یا عمر عمرہ یا تازہ نیہالی چہرہ	۳۲
۹۸	نہ لہنگان سر تا قدم سو تانم و جانانم نہکات	۳۳
۱۰۰	بہم روج ولہب پہلی گولستان مہکے	۳۴
۱۰۰	بہ چاوان غم مزہ و ایما مہ فر مو	۳۵
۱۰۱	پہنجی لہ ہنا گرتوہ ؟ آیا گو کم ایجو ؟	۳۶
۱۰۱	تو دلہرہ وا بادہ بہ چاوان دہ فردشتی	۳۷
۱۰۳	تا بو تا لہ و روڑہ دہ زولفت بہ رودا خستوہ	۳۸
۱۰۳	نیگارا تھی بہ غم مزہ آفتی دل چادی بیارت	۳۹
۱۰۴	تھم عیشوہ کہ چادی بہ شہ صیدان دہ فردشتی	۴۰
۱۰۴	تھی غیزالانی خہ تا آھوی چین کہ لکی دہری	۴۱
۱۰۵	تھی حوققی شہ ہدو شہ کرت آنی حہ نام	۴۲
۱۰۶	تھی حہ بیسی اہوانم تہ بیسی دہری جو دانی " ملع "	۴۳

#K

هلاکتی بهندان!

پرری	بند ترانه سران گزینہ پیچیدہ چارینہ ویرکیتہ	شماره ۱۱۲
۱۰۶	دلبر را توی و سہری زولفت بہ عاریز وا وہ رہ	۴۴
۱۰۷	بیا ای جان من ساقی فیدای س اغرت بادا "ملمح"	۴۵
۱۰۷	نرو زولفہ دو تاییہ چ تہ لہ سمیکہ چ رامہ ؟	۴۶
۱۰۸	بولہ بی جانان یہ چادت من تہ وا بومہ کہ باب	۴۷
۱۰۸	بہ خوراین نیہ سو تاوی روتہ عاشقی شہیدا	۴۸
۱۰۹	نئی مایہی سرت فیتنہ بہ دو نیرگسی جارد	۴۹
۱۰۹	آرہ ق روی دارتی لہ بہ ر پیکہ نینت	۵۰
۱۱۰	بارم کہ قدری بہ رزی سرت نہ خلی شجر ردینی	۵۱
۱۱۱	غمزہ دہی خوقم نشانہی تیری موڑگانم مہ کہ	۵۲
۱۱۱	غمزہ و نیلہ و رولہ خمی زولفی دو تادا "گہرینہ"	۵۳
۱۱۲	تا نیرگس تو نازی لہ بی غمزہ تو مابی	۵۴
۱۱۳	بہ بی باکی دہ میکی ہات و داغی کردم و روی	۵۵
۱۱۴	یار ہاتہ تہ بہ سوم بہ دہ ناسہی منی مہ بہوت	۵۶
۱۱۳	نہ خوش و سستی دو چادی کالم	۵۷
۱۱۴	عزیزیم اچی شیرینم لہ من بوج وا کر ناری تو	۵۸

کھلائی بہ نڈان

پرکری	کھلائی بہ نڈان	پرکری
۱۱۵	دلی دیوانہ لہ سے زولفی لہ عالم ہرید	۶۹
۱۱۵	ٹہی بہ نڈائی عیشی ٹہ ہدم ای گوزہ ری تو !	۶۱
۱۱۶	تا بادی خندان دایہ گول اوہرگی رہ زانم	۶۱
۱۱۷	لہو اوڑہ وہ کہ دور بوڑہ وہ سایہ لہ سہری من	۶۲
۱۱۸	ٹہی کھنسی ٹہ زہل دانہ فوسی خوت بنوینہ	۶۳
۱۱۹	دور لہ تو بہ و زولفی دل حقیقہ ! بلاو و دہر کھوہ	۶۴
۱۱۹	خوتریب و ہرہ دکھی من و دلمان وہ فانی !	۶۵
۱۲۰	ٹہی پیر تہوی حوست لہ مورنگی گولہ باحال	۶۶
۱۲۱	دہ گول کاک ٹہ محمدی روین وہ فاین نوری جاوانی چارینہ	۶۷
۱۲۱	ٹہی غارہ تی کھوش و خیرہ دم نیرگی کالت پیچینہ	۶۸
۱۲۲	ایلا ٹہی ساقی وستان بہرہ قعی پیری مہ بخانہ	۶۹
۱۲۳	ٹہری ٹہی زولفی کت سر ناتہ دہم لہر حلقہ و بہ نڈہ	۷۰
۱۲۴	ٹہری ٹہی وہ سلی گولزارت حیات جاودانی من	۷۱
۱۲۵	دریغیا بای خندان دایہ بہ ہاری شوخ و رہ خناکم	۷۲

۴۷

هفتاد و نهمین شماره !

شماره	عنوان	پرده
۷۳	حرفی آوری دویم، داغداران زولفی جانان	۱۲۹
۷۴	نگار بی بادی زولفی و چاه کت یک لاله سبزیم	۱۳۱
۷۵	نفس به هر آینه خوینک و توج لایستی دی پیشه	۱۳۱
۷۶	شجی ده روی آره زومندی که اس ته ایسی بابی	۱۳۲
۷۷	سرورمستانه زاردم به هر ده کی کلیایی	۱۳۲
۷۸	به جاریگی تمامشای توفیدات بم ها! دل و دینم	۱۳۴
۷۹	خبرامان به و سری زولفی به اشان چهره بنوینه	۱۳۵
۸۰	له تر زولفی سیا دی خسته ده ر چاوی له دنیا کرد	۱۳۶
۸۱	به نازکی گوشه نده ست هزار جان و دل اوقاده	۱۳۷
۸۲	وه فانی بوت پرستی تو به ست جبار کوفی (از آهیرجی)	۱۳۸
۸۳	برین سواره دلم سه و دازه دهی زولفی دلارام	۱۳۹
۸۴	نگار بی بادی نه روزی تو دیدی وه سکی گول دنی	۱۳۹
۸۵	ده میگی هسته بی توربان جه مالت عالم که آره	۱۴۰
۸۶	ده میگی ش ده مت بیینه ده خلیلی چاه کانت کم	۱۴۱

کتابخانه سرتان گهرینه پیچینه چارینه و سیکینه

په ۱۰۰	په ۱۰۰	په ۱۰۰
۱۴۲	د باغان آه و نالین دی ده لین شای نود گولان رودی	۸۷
۱۴۳	فخره دهی روتم به چادی تو شیغام بی لیوه کت نایچی	۸۸
۱۴۴	لهنید نه خوشی ده ردی دوریم و هخته کیان و دل ده ری	۸۹
۱۴۵	به سیمی بادی نود روزی شه میی عه بهه ری لهینا	۹۰
۱۴۷	شو له خودا من چراغ بوم دل چراغ بو جان چراغ	۹۱
۱۴۸	به مکلوزه تو و گورنی خوت روت له زولغان ده خیره	۹۲
۱۴۹	دل ده نالی دم به دم سوتاوی تاوی فخره نه	۹۳
۱۵۰	نئی چرای زولمه تله دی دل نئی چرای نوری به سر	۹۴
۱۵۱	چاوی پر خونم ده گرم قیسه کم په دانییه	۹۵
۱۵۲	گاه سویم گاه گرم غزنی او و آورم	۹۶
۱۵۳	نئی امام المسلمین شمس الهدی بحر الهم	۹۷
۱۵۴	روحم به فیدات نئی گولی گولزاری م دینه	۹۸
۱۵۵	بادی نود روزی نئی واهات گولوه شان و عه تر بار	۹۹
۱۵۶	قه تره قه تره خونین چاوم یک دم آرا می نه بو (۱؟)	۱۰۰
۱۵۷	چی له جیلوهی زولف و خالان عاشقی رخساری خوت	۱۰۱

کتابخانه سیدان

ردیف	عنوان کتاب	شماره کتاب
۱۵۸	یار خاتمه دهست و دل خوم گرت و به سر چوم	۱۰۲
۱۵۹	تیری خنده سی دهست آرامی دل کانی حیاتی من	۱۰۳
۱۶۰	له بر نازی چاد بازان خورد و خردم خونیاوه	۱۰۴
۱۶۱	به گولزادی که رهم قوربان ده پرگی در له نه حوالم	۱۰۵
۱۶۲	تشی نه ششی خنده سی زارت شیرن کانی حیاتی تم	۱۰۶
۱۶۳	مارایت اللیل ان من لحظه صهار العدا	۱۰۷
۱۶۴	له نیو به زمی گولستان به سر به پی برده ستان *	۱۰۸
۱۶۵	یاره سول الله ذحیلک روم نیه بیم حنور	۱۰۹
۱۶۶	تو و سوری زولنی بلادت زولنی خاوت باعه ده	۱۱۰
۱۶۷	نال نالی دل که کوچی سینه دی یاری دهوی	۱۱۱
۱۶۸	تشی نیکی تو زنی ریت روحی ره دانی اینس و جان	۱۱۲
۱۶۹	دل به داغی دلبریک دیوانه و سه حرایبه	۱۱۳
۱۶۹	تشی به هار تشی نانه بر تشی مشکبار تشی غمگوسار (به هاریه) ^{ستران}	۱۱۴
۱۷۲	به های بهیاد و شعارت و هفای مولای ایران ؟ غه ولقی	۱۱۵
۱۷۳	تشی و ا روم کرده تیری و لام له زولنی داده ساره حص	۱۱۶

پیری	دو باره ستران گم رینه میانجینه چهارمین و بیستین	۱۱۷
۱۷۴	دلم پر توین و غروب باره بغمزنه و نازنی جاو کسان چارمین سرتنگ، شاد چارمین سره وه له و ریکه ونده ی را باش سندی فارسی هاتوه که له ژیره وه ده ناس ندری؟	۱۱۷
 <p>دوباره فارسیاتی وه فایمی</p>		
۱۷۴	دوباره مانوساده فایمی که گراننی هندوستانی را نام بی بی بیونیه؟ یجناب حضرت نظر شاه پندی نویخته اند به مطلع زمره: آنکه مارا در جهان خاک درش تاج سر کس	۱۱۸
۱۷۵	}} رباعیات وفایمی }} له پیری ۱۷۵ ریکه ونده وه فایمی میرزا عیسی که دور که دوباره دسنوسه خویستی و برینوسه سیتی له بار و خوش نوسه لوه نوده وله برینوسه کانی ریکه ونده که ای جالتر ماوه ته هتاده گاته پیری ۲۲۴ شه و پیردکه (کشتی) ته دایمی چارمین فارسی وه فایمی تیدا کو کرده شه وه، به لاله پیری ۲۱۵	۱۱۹ ۱۲۰

اهدایاتی به ندان

په ری	بند تیرانه ستران گهرینه بیسیجینه چارینه و بیکنه	شماره بند
	<p>ستران افسیده یه کی کوئی فارس له بالدا نوسراوه توده له په ری ۲۱۵ له تا ۲۱۶ دوهاره چارینه یی فارسیه تازه گاته په ری ۲۲۴ که له وپه ری دا نوسر به رونانی بوکان سور ده گاته وه پایانی ریکه وه ندی ده فاییه لیره دا ره ری (نه سخی، وه ژه کی) ده شنو سر کی نوسر یی به فارس دغینه وه د نه تاریخ ۲۶ / ذلحجیه ۱۳۲۲ از پرت نبوی علیه السلام از دست بنده برگنه عیس ولد محرم حاجی عبد الرحمن اوجاق ساکن الپار است من گورک قلم شه آه آه من الموت و حالته - (پایان) -</p>	
۲۲۵	<p>۱۱ نظیره بعد از این میرزا عیسا در همین دفتر (دوران دفای) برادر وندوبین و تنظیم آمارش را دیگر کرد و فارس برداشته است</p>	۱۲۱
۲۲۵	<p>از جمله نقل یک ترجیع با تخمین از اشعار احمد کور برداشت من کلام احمد کور قدس سره ص ۲۲۵</p>	۱۲۲
۲۲۵	<p>میرزا عیسا له پاش کورنده دهی و بیله ده ندی وه فاین داریاره</p>	۱۲۳

کتابخانه ملی ایران

ردیف	عنوان کتاب	شماره
۲۲۵	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	۱۲۳
۲۲۵	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	۱۲۴
۲۲۶	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	۱۲۵
۲۲۷	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۲۸	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۲۹	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۰	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۱	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۲	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۳	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۴	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۵	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۶	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۷	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	
۲۳۸	کتابخانه ملی ایران، مجموعه چهارمین و بیستمین	

۲۱۵	بند تهران ستران گورینه بیخینه چارینه و کینه	نقش‌نما بند
	دوباره تهران یکی فارس بهم لاتی:	۱۲۶
۲۴۲	گرتبیس نوم دی بیخ همای سرم ۱۹!	
	دیسان تهران یکی دیکری فارس بهم لاتی تیره ده:	۱۲۷
۲۴۲	دلبر دارم که در عالم نظرش کمتر است	
	و هک کونم و له به ده نو سیوم و انزائم له پوری ۲۲۷	
	شو کونوس (مجموعه) به تا پوری ۲۴۲ ده بی به نویستی	
	میرزا عبدوللا ولد میرزا ابراهیم که درک حی که له به پوری	
	۲۴ شم و الی ۱۳۳۰ پاش میرزا عبد گدرک کیتی فارسی	
	«کفایة الاسلام» مولانا عبدوره حانی حاجی قدس کره	
	نوسویته ده و ده گل دیکر و نندی، کونوس دی دیوانی ده صفایی	
	کرد و یانته پیرد کیک (کونوس برک) و هک به شش پیکم	
	«کوته کی سور» بی بوچا و زاری دیوانه ای ده صفایی	
۲۸	وا ویدن حی کفایة الاسلام در مین باب له پوری ۱- تا پوری ۲۸ هذاتاب	۱۲۷
	کفایة الاسلام (ایابان) ۱- #	

سرتنگ Sairang

بہندی ۱۰۸ متر انہی : لینیو بزمی گلستان ہزارہی بدہستان بہری ۱۶۴

پیم وہ بہندی وہ فانی ناچی بان دورنہ لہ کوسن سوری لادہ تی وہ فانی

بی ۱۶ نوکری کی دی کہ لہرہ را رای دہ گرسن ، لہ دیوانی وہ فانی بہ نگر کی

موجہ مدخلی قرہ داغی جایی بہندا / ۱۹۷۸ لہ بہری ۵۷ دا لہ لاسی

نہو بہندی بہو چشندی شہرہ وہ دس بی دسکا :

دیا نہ سہی بہار نرم نرم ہانہ خوا

دنیای زیندو کردہ وہ بہ نگر کی بہرہ رگ کار

نابا چاہی کر لوہ

لہ لہرہ بریک لہک جودان

۴۱

له شماره	واژه = لغت کوردی	راوه = معنی فارسی
۱	تهران	غزل
۲	سزان	قصیده - منظوم پیش از ۱۰ شوبیت
۳	هلان	مطلع
۴	بند ، به بند باد و کلب	شو ، نظم منظوم
۵	گرینه	ترجیع بند
۶	یه کینه	موزود موزود یکینه
۷	چارینه	رباعی چهارشنبه
۸	پنجینه	مخمس ، پنجشنبه
۹	یه کله ده ند	دیوان
۱۱	نویسه نویار	رساله
۱۲	بیزوی و تار	مقاله ، گفتار
۱۳	سه سه سه سه	مقدمه
۱۴	په ژۆ به ژۆک	کتاب مکتوب
۱۵	چیر لیه	منظومه حاره داستانهای معلوم کردی
۱۶	میرانلو	مکتب ، عقیده درکترین

چون شود نامه خود رو - تا نام را بی عالم ستر شده ام عرفان را
در همه عالم نوبت و نام را بی ای ای بسدنا میدان ای بی پایه بیان
تا که گویم را کجا در رسم بنیام تا بی در فرقت تو او ماه و اول
این قطره دل بین که از دستش بیایم ای ای بسدنا میدان
من تو کم از دستش بیایم در آستان سینه که باز تاخی که کوی تو من خیز
بگذر که بوم باری تا با نام آنقدر ای ای بسدنا میدان
چون ترا داد بسته ام از رحمت بود که رحمتی کن رحمتی از رحمتی ترا
تا لا تقنونی من رحمت الله الیه الدار ای ای بسدنا میدان
تا که رسد به قدس تو من ان عمر بخدا تا در آستان ایگاه حق چون
یکسفر زانم از روی رحمت اجماع ای ای بسدنا میدان
تا که رسد به او سفر و شماره دهد چون بود در اندر پریم
از بسد خود دانی را بسدنا میدان ای ای بسدنا میدان
تا که رسد به این عالم فقیه تا که رسد به عالم فقیه
تا که رسد به این عالم فقیه تا که رسد به عالم فقیه
تا که رسد به این عالم فقیه تا که رسد به عالم فقیه
تا که رسد به این عالم فقیه تا که رسد به عالم فقیه

دستی که در محرابت در شهرت است سرفرازی کرده و کس طاعت
عرض شده بر تو بجز در حد نظر فیهده و همه در خواب و دنیا
نفس نام چرا انده خشنود چون آن کسی همانا و خدا در هر باره
تو ای ابرنمازی از چه کرمانو خوشانی مکر در آرزوی دل و جان خود
تو ای یاد و سخن گاهی مکر تو ای کجاری که در کوچه باستانها بهر کون در
تو ای قمری که منای بطرف جوی طواع خندان فی سبزه جان کوز در کمان
تو ای ز بس مکر در فدا بدی چشم در لاله که چون شام تو بیارده است
تو ای که گسست مکر بوی زلف بر مکر قلی که چون بقره او در دم
تو ای اصل و صف این مکر از باد نسیم که چون من ماره در خون در
تو ای که بقیته از وی در می تپد و تپا که بخردن آن جوان در کوی
تو ای که عشق شدی جوان بوی که شرح عمر جوان صید زان
تو ای که در لاله و نور وی شان از تو بر که گزافه اوراقه لاف زور
تو ای که در میان جاده ممل از لاله چون با لبش لاف زور
تو ای که عشق از وی چون زلف جان بگفته بگو تا که سازد آن گران
تو ای که در زخمه آن خوش خیمه بر صد خاندان حضرت علی
و منی ابرین عازر معنالی عجب نورد که خود آن و منی که نوسن
تو ای که سلطان عار در این غلام که بران جوان است
تو ای که در وقت آن عازر هیچ شکست که با آن است استان
رام و استی قلعه خدایان عیلام تو ای که آن نور خدای پادشاهی
دو لاله ای که در که سل آن را چراغ
تو ای که در پهنای می برستی که آن پسر شد از فرمان
تو ای که در کوی و آن که در کوی و آن که در کوی

قلم بر او نام او
 قلمه گاه دین عبسده ثانی نام او جلوه گاه نس و حوا
 قلم با جهمان من جلم او سرخورد شدی زنده سرزده در
 روح بخشش در کان از نهمیت انعام او
 دم بخار از سجای نبی اله زدند
 آده رش ثوق بر سیما نیش رقم خرقه پوش ذوق و با لای خود رسید
 نامه بخار کی ابر کرم بجز رسم اوست کاندستش محرم نام محرم
 بنوا سلطان کد خاقان و کین مجتم
 نشت پاز جان و دل جهمت دنیا زدند
 عاق نام خدا کجی از حق
 کوه دل آینه دیدار حق سرخوش از جام تجلی مطهر انوار حق
 دست و خمور از خمار غر شرا حق
 گو یاد رسیده ای آتش سازند
 در وطن
 کاشن زیا کفای افرید ز یاد
 بل خوش نمه کلزار شرح یادستین قاشش در جو پار دیده سر و یاقین
 در کلشن طلعتش دل دلبر او نارین
 اقبالی را بگریز خانه طوباز زدند

استاس قبه دل مل در اراما حادس کبه جان ال دم ایت
خانقاس کهنف عالم سجاد متجا خاک پای اوت در چشم فانی
لری لری جون دفانی زن سبب شامر کدا
دسه بران ستهان ستهان فون زونده
ای نه تخت و نالت من نه صهان تووم ز ششایان کک
استم هر چه تم بت طوان نرم کچه کافیه لم زرنه سلمان نرم
رفای حمر و بان در بان نرم
امنی کن نفس و شیط نم ره لغوی زود
با وفاداران جفا کاری چرا گردی چه نیکی از جفا ددی که جفا می
که کفای عند لسی زبانغ کل برون فرما که فرمودت عزات را در الوان هما
مکر اروت بنمودت ره در رسم کباباری مکر العقره فرمودت که خونها با صف
مخرف شدن قوی خون با حراد اودی بقول مدعی قصد هلاک با جفا
سک کوی تو هم مای دل بسجی در انکو بین صمد حرر جز کفای الله صفا
جو در عشق ز تخدان تو لیکرت جان کن چه بنویسم صفای کز انفره دونا
وفایی این بود کاند رشتی و بار سندان دران کردا به ایند و شررا را ناضرا
بدام زلف و تر ز روغ غمزه صیدل کرمی حسی و حسی و حسی پس با بیم
نشد دل کفای تو داد از دست کز دران محراب بر در خرمه کوی سجا
ز تاب آفتاب چشم سیماب خمر کده مکر چشم از تعلیم علم سیماب
مکر چشم از تعلیم علم سیماب خمر کده مکر چشم از تعلیم علم سیماب

کرم خوامی ستم زادی وفا کف خیجی کردی تو ای ماه سمن سباه بین ما حاکم کردی
 سیاحت بکوم در زمستانه سیاحت بکوم پنجه با این بند کردی
 وفای درستان کریم با کسی منکتم قد مرقی از شرکان تو شرح ما کردی
 وفای از زبان تشنگین عطر خن خن خن خن کوی قشاق عالم شن کردی
 وفای چشم حالت رنگ نور طوم بخشد که از خاک ای غوث عظمی سر کردی
 چراغ آل آدم غوث عظمی سید توی که خط قبت جانها کردی
 بدور آزار جهم حقیقت نشانی دویی محمد سلیمان سهرشت نوری کردی
 نقاب از روی کتوتی جلال خوش غویی همانا شش هم از نو خود مراد کردی
 به لهای سیران هر کی عکس رخسار او کار کنم مغرب مدد الهی شمس لطفی کردی
 نسیمی از باران فیض انفس تر باشد زمین را غنچه کمر هدی ز ما زانگ کردی
 در این دفتر سخن نامی بقا یکی ره فانی بود بسی کسادی و جان فدای بقا کوی کردی
 اگر دست هر روز از زلف تو گرفتگی که هر روی در صورت ساری دل کوی کردی
 هر کس خط زردی لطف و مهر افکندی که در این است هوشه را کسین کده کوی کردی

بهرستان چرا گویش را لایق باشد که برتاسمه از...
ص ۹ سبک خواندی و خوش بودم بدم گفتی و از خودم
چرا که که کرم گفتی عفاک عطا کردی
ای روی تو ابروی تو در آن در آینه این هم گلبه و هم قیود هم ن...
کر سوزن جلوه جان بخش چه داری کرماه نه بر این چیز است
گفتند که بر چشمه سرو سوسوی جوی با در ختم تا بر چشم...
چون روی بگردانم از ابروی تو جانای کار با و فدا بخدا آیه که تا بکفایت...
بنام تو هر چه بد بود خوش جهان نام بیخاشنه من می شود نامه...
گفتم که بگردم شکسته است هم...
السلام ای یار رویت حجت اسودای اسلا ای سبیل موت...
السلام ای گوشه محراب طاق ابروی در دوحام قبله من...
السلام ای آینه در در خط و شالخت در سرازار اسودای من در وفای...
السلام ای بر کل رویت ز بخوان روزی میل خون دل سکون...
السلام ای دیدن و خند زان در خشت مرهم آن در آن روح زکی...
السلام ای سوزن سینه با سینه با سینه با سینه با سینه با...
السلام ای که در...
ص ۱۰

صم بویا که
و کان انضا
گوشن
ظا...
دعا...
لغوه...
بانه...
لغوه...
بانه...
بانه...
بانه...
بانه...

ص ۱۲ کتاب شکر و سپاس
 کرد شکر از نفس سیمگون
 و اندر بد بوق امان عشق کشید دل برست تپلمات عشق
 در از سنا رخ زده شد طای از ذره راه سبکده
 عوّه ز در سستانه را سخته زونا که در خندان را
 ساقی کدایی برست زد سطر با کد برک مهر دست زد
 بازم از می ساقی رود نشان در نمون شد تادور در نشان
 ناز از سنا سطر دیوان عشق دست کوفت تا ایوان عشق
 باز شد شیرین بگر خنده زان نازه شد داغ درون کوبان
 سببیان باز شد بر لور عشق جامه سببیان پاره شد از عشق
 در سببیان سببیان سار باز نمون در میان سرمد
 باز تر از سببیان سستان کشید از نغز عشق نای خود درید
 باز شد جهان با میل در چمن نازه شد عشق کلر در بیان کون
 باز شد میان و نایبی نغمه گو از نغان در بر کاس و بو
 سنان از قند اردی عشق بنده ز ناز در لاف روی عشق
 سخته در گوشش در پریخان زند خوان نند آه در نشان
 سخته مالا می رود سزوش و مداوشن رخسار خرد

دندان برود و در او بر باد ...
ص ۱۴
اراسته روانه حصار تا که بر زلف جانان غماز
کامدین بدست حمص صیدم میکنه مارچه مارک دراز
و این یعنی بحسن اراسته ابرویش خون نه لوکاسته
مال دارد دهنه وانه شام باب زلف دارد ز کمانه پوزیا
سرد ده ایاسته دارد داد
شرفی با پسته گسوی او
یک طبق کلی بسته بر سر او
یک قصبه گل کرده اندر او
عمر و شکن بر او او یخته
سبز و زرد بهم آید
دو لطفش سبایان جرونا
آوا از سایه زلف آینه
صلقه در کوششش لعل کمان
بنده زلف سبایش قنبران
عزفه اس از اردان نوزرت
زشت تر کان ز خضر تر
عزفه او زشت تر
زشت تر از خنده او
شسته و فسیه حیرت
کرده در آن شکر آبیلال
سراوه همچوان برود
ایچو اشردل و بیان پر لاله
خود تر باشد بر او
خود تر باشد بر او

Handwritten Persian text, likely a poem or a letter, written in a cursive style. The text is arranged in approximately 12 horizontal lines. The script is dense and characteristic of the 16th or 17th century. The paper is aged and shows signs of wear, including tears and discoloration. The text is written in black ink on a light-colored, possibly parchment or paper, background. The lines of text are roughly parallel, following the general shape of the fragment. The right edge of the fragment is jagged, suggesting it was part of a larger sheet. The overall appearance is that of an antique manuscript or document.

چشم رحمی مکه از کار کرد
 دو کردند از من آن یار را
 عاظم کردی آن چشم سیا
 سوته ای جان من ای با من
 پایه شد آن مهر با خفت آ تو
 چشمه دارم که غم از دم کنی
 با و دایمی یوفانی تا یکی
 در غلط گفتم که خورشید است
 طینی از باغ طه نازنین
 که بدلها سکه آگاهی
 طلوع نور شد تا غایتی
 خنده اش مثل کرم خرم
 ابرو شش از قابه قوسین بر
 نفس بر آید خرم تر از آن
 ابرو شش در قوسین کرم
 آفتاب رحمتی که در
 آفتاب رحمتی که در
 آفتاب رحمتی که در
 آفتاب رحمتی که در

وکیل خورشید
بویار علی قلی خان
افجاب
وکیل علی قلی خان
از من
تقدیر
دینا
لا بی خبر
عنا ذاک
عن الدوام
انما هو بانسب
قدیم
وکیل
بیت
و جوی
کتب
طب
تشیخ
بل قال
و ششم
و ششم
مازیار

شماره عمره فرد
بهر جم سازد و در میان
بندگان را خوابه شکل
زین سبب نورد و در میان
دین احمد روتی دیگر
از دنیا علم برین
در فتنه شمشیر خاکی
ای جوان خود صدق و وفا
در سیاه همچون دیده و وفا
سایه آس کوبان بر دیده
جان سید کربلا
در میان
سینه خمیاری
سینه که نور و درون
در خط سینه

Handwritten Persian text, likely a manuscript fragment, featuring dense script and marginalia. The central text is written in a clear, elegant hand, while the margins are filled with smaller, more hurried script. The paper shows signs of age and wear, with some staining and irregular edges. The text appears to be a mix of prose and possibly poetic or philosophical content, given the style of the language. The central lines are more widely spaced, while the marginalia are written in narrow columns. Some words and phrases are written in a larger, bolder hand, possibly indicating titles or important sections. The overall appearance is that of a well-used, historical document.

۲۲
 قلمت و کمال خوشنویسی
 مانند خانی شمس سوزان یار در برین
 کجاست بیستیند ناف و بربلاک ما
 از روی و ریاضت کجا جویم کشت
 با چو سیر معشوقه ایان ستار نوی
 هر چه لیس داند و خیالی را مسلط
 تا تو بر جای که کنی بگذرم
 من بیاید بگر از آن کجا در نظر
 درون تو آرام و آرامم بر بود
 بهو است چو سیم سحری در بند
 بر آن ای دید و در بی از دره
 نظر کن آن نه فلک تو در سنان تو
 عیان روی تو با هر که سیم
 تو که گزشتید تا شام با با بر
 شامی رسم آینه ای بر من
 باز در دست تو ای سوره
 شمرده تا تو رسم بهو را بر تو
 گویا شدم دوری از طاعت
 در دره انار ندانم از آن
 بخت در دستم ای خسته ای
 از دره کوشم کار سس کنم
 آن که ایان همه زودش او دور
 در دره کوشم کار سس کنم
 آن که ایان همه زودش او دور
 در دره کوشم کار سس کنم
 آن که ایان همه زودش او دور

جمله آن که اسب و بودم بر دار و عهد و
 نام از او کن از و هم و صوفی در دست آمار بود در
 نه آنم که زلف ماوریا بپوشم که زینت
 مرد میدان جنای تو وفا می سست
 ص ۲۴ خنجر نازید ل زان که کجای منو
 کشیده طره سر از اختیار و عارضی دشت کن اسکار سیه دیور روز
 برید چشم تو بوتی نخود ز سعادت خراب دست خیم هم غم
 رو بگفته عشق شور و فتنه سبکین چنان کن که قیامت یا بودی صاحب
 از او بار دل بردمان رزاق تو جوان بر بخت نوند لو نوند زنده نگاه
 بروی و بوی تو دم و عهد داده که باک خلاف و عهد چه شده نه نه در خاک
 زمان دول که زور که زلف و خال ببیند طوبایل و آن ز رخسار تو
 را چون که کردن زنت و بر شامند همان عشق تو از رگبار در بگله
 که تو سر تو نم و رخ تو لاله تو آنم که هر دهنده بالای زنت
 تا زنتند عشق که خرد کردند چون که شد و کردی از ساز ای
 این قول العبد

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript or a collection of sayings. The text is written in a cursive style and is arranged in several columns. The central part of the page contains the main body of text, while the top and bottom edges feature smaller, possibly marginal or supplementary, text. The paper shows signs of age and wear, with some discoloration and irregular edges.

Handwritten Persian text on aged paper, featuring dense script and marginal notes. The main text includes phrases such as "کتابخانه" (Library), "تاریخ" (History), and "فصل" (Chapter). Marginal notes contain additional text, some starting with "خبر" (News) and "ادب" (Literature).

در طره از پیش ریش رول شست
در درشته منقره چشم تو قصه کی
مردار شده با ناخاهی چشم پاش
ز قاج و تخت شاهن شک در دند زان
و قانی دارم هم هر که در کوشش
پرو ز غنوشه پراپرتاب کرد یعنی
بسیار بوداد بصد سوره در چمن
بیاب شد ز سر تو غم خور شد
که مار رفت دنجیدم طار رول
شیم در از روی جان بسکه خون برت
بهر سوره جان و قانی بر
بهر سوره جان و قانی بر
دختر ترا خنده در منقره زیت
بر زلفش زخم من از زبان
از غم لبهای او خرد و سپ زخمی در دست
ز غم شده در سینه و در دست
ده دل من بلبه غم دوست
از کس نیست بوسه و فایده
دوانه که از آن سینه خند

تغلیت هر بر جوان
ببر بیم رو سیاه
سستما را در هر کس
بلبب خوش قیام که در جان
شک در دند زان
در کوشش
یعنی
در چمن
خورد
طار رول
بسته خون برت

در کوشش
یعنی
در چمن
خورد
طار رول
بسته خون برت

بهر سوره جان و قانی بر
دختر ترا خنده در منقره زیت
بر زلفش زخم من از زبان
از غم لبهای او خرد و سپ زخمی در دست
ز غم شده در سینه و در دست
ده دل من بلبه غم دوست
از کس نیست بوسه و فایده
دوانه که از آن سینه خند

بهر سوره جان و قانی بر
دختر ترا خنده در منقره زیت
بر زلفش زخم من از زبان
از غم لبهای او خرد و سپ زخمی در دست
ز غم شده در سینه و در دست
ده دل من بلبه غم دوست
از کس نیست بوسه و فایده
دوانه که از آن سینه خند

در طره از پیش ریش رول شست
در درشته منقره چشم تو قصه کی
مردار شده با ناخاهی چشم پاش
ز قاج و تخت شاهن شک در دند زان
و قانی دارم هم هر که در کوشش
پرو ز غنوشه پراپرتاب کرد یعنی
بسیار بوداد بصد سوره در چمن
بیاب شد ز سر تو غم خور شد
که مار رفت دنجیدم طار رول
شیم در از روی جان بسکه خون برت
بهر سوره جان و قانی بر
دختر ترا خنده در منقره زیت
بر زلفش زخم من از زبان
از غم لبهای او خرد و سپ زخمی در دست
ز غم شده در سینه و در دست
ده دل من بلبه غم دوست
از کس نیست بوسه و فایده
دوانه که از آن سینه خند

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript or letter, with dense, cursive writing. The text is arranged in horizontal lines across the page. The script is highly stylized and characteristic of historical Persian calligraphy.

Handwritten text in Persian script, likely a medical or scientific treatise. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines. The script is dense and cursive. The paper is aged and shows signs of wear, including stains and discoloration. The text is written in black ink on a light-colored background. The overall appearance is that of an old manuscript page.

کرم و در بخاک عالم می نالم و سوی فقام
 صبیح ز وفا تو برو قانی
 آفرینه که تازه تو بوا نم
 باریک کن و ز سر ما ز سخارا
 دیوانه شدم در غم بلای تو ازین
 داد از چشم شسته تو ایاد شده از
 بر می نوشم و کیمی شمس و دلدار کرم
 نو بسید ز غم تو کم حق نشود کس
 قفوز بحر کرم او است و علم
 شیاخته کند بول شیار و
 کبک را بچشم حرم کبچه چه یارا
 قیاس تو بزم یار شتاب
 نابد از سده سه وقت
 بر فن از جمال خویش نق
 من شایسته از شمشیر
 از غم عرض لب تمین
 سینه اشک و دین
 ز غم ز غم جان اس
 غم طره جان
 الطمانین ای غم
 آفتابین ای غم
 زنا دقت با غم
 آن بطریق از غم
 اشک بر روی غم
 من قانع از غم
 و افسانه ایان غم
 در ضربه غم از غم
 اغوار ای بیاد غم
 در غم با طیار غم

کرم و در بخاک عالم می نالم و سوی فقام
 صبیح ز وفا تو برو قانی
 آفرینه که تازه تو بوا نم
 باریک کن و ز سر ما ز سخارا
 دیوانه شدم در غم بلای تو ازین
 داد از چشم شسته تو ایاد شده از
 بر می نوشم و کیمی شمس و دلدار کرم
 نو بسید ز غم تو کم حق نشود کس
 قفوز بحر کرم او است و علم
 شیاخته کند بول شیار و
 کبک را بچشم حرم کبچه چه یارا
 قیاس تو بزم یار شتاب
 نابد از سده سه وقت
 بر فن از جمال خویش نق
 من شایسته از شمشیر
 از غم عرض لب تمین
 سینه اشک و دین
 ز غم ز غم جان اس
 غم طره جان
 الطمانین ای غم
 آفتابین ای غم
 زنا دقت با غم
 آن بطریق از غم
 اشک بر روی غم
 من قانع از غم
 و افسانه ایان غم
 در ضربه غم از غم
 اغوار ای بیاد غم
 در غم با طیار غم

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering the majority of the page. The text is densely packed and appears to be a historical or literary document. Some legible fragments include:

...بیتها...
...فصل ۴۵...
...در روز...
...و در وقت...
...بیتها...
...و در وقت...
...بیتها...
...و در وقت...
...بیتها...
...و در وقت...
...بیتها...
...و در وقت...

Handwritten text in Persian script, likely a historical or administrative document. The text is densely packed and includes several lines of prose. A large, stylized signature or name is visible in the lower right quadrant. The document shows signs of age and wear, with some ink bleed-through from the reverse side.

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript page. The text is densely packed and includes various words and phrases, some of which are highlighted or written in larger characters. The page is oriented vertically and shows signs of age and wear.

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript page. The text is written in a cursive style and is densely packed. The page is numbered '۴۹' (49) in the center. The text appears to be a collection of verses or a chapter from a larger work, possibly a religious or philosophical text. The script is somewhat faded and the paper shows signs of age and wear.

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript or letter, written on aged, stained paper. The text is arranged in several columns, with some lines appearing to be part of a list or a series of instructions. The ink is dark, and the paper shows signs of wear, including discoloration and some staining.

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript or letter, written on aged, stained paper. The text is arranged in several columns, with some lines appearing to be part of a list or a series of instructions. The ink is dark, and the paper shows signs of wear, including discoloration and some staining.

جلد ۱۵

چون نوم دلبر نشد که هر چه بخواه چون برت عاقبت بشد که نیم در
در برت خاکستری قیامت شد شاد
بسکه نایب دی بدل باستی که ترا با
طره از بادوزان لرزان بروی دلبر است کافر که کینه با او
ابروی نازنینی سیر ارم کرده است بارسان کلاه و دوزخ
ناز و صفت زلف و لب و باغ و چشم فوسال خنجره ام
طره آفتاب است ناز که برابر وی بیج راست چون دو قلب
با قدم ناله جانگاه و آه سینه ام بی تو کوی لغزنی عود و دود
بیا چشم خونین بخورم خون که بی تو در زخم غم باده بیم سماع
ویده روش کنان مرابری بلف از در در
تالی آخر و بر شمس و خالی بر در است
تا روزگور ز روشن بی شب و روز تو روز و شب
شمع کافوری که کونیدی در دوا
بر باغیم را در گنفتد شوری و کفر نغمه بوداری که هر جا
کسان صندل بود بوستان شوری چون ماه شمشیر کند و سوزن بین آن
نورانی که در کونیدی در دوا
نورانی که در کونیدی در دوا
نورانی که در کونیدی در دوا
نورانی که در کونیدی در دوا

قطعه از خوشنویسی عمیدالدین محمد
 سنه ۵۳۰ هجری قمری
 در میان دغلی در سبزه عشق
 زلفش شکرین و شیرین و شکرین
 عیار چشمه نگاه آنچه جمال است که در وصف جمال از زبان جمله لایق
 سنا و لمین زوایا لب است آخر تا کی دلمن شسته آب زلال
 که در که قربان تو ام ایشمع خرتی در مدینه کوشش بروانه و ستا
 در بوس و سل بوزلف تو هست عمر خست و آب بقا طر جمال
 پس که زین بای تمامه بتوان گفت کین شایسته نوشته بر قردان است
 شاید بدغم فاشه عین جرات کسماه ندیده آب که در عین
 دور از تو چنان زار و زار است دغلی
 کوی که ز مهوری جوز شید بدل است
 این است بن اسلای با خط و ستاد و از سیدار با واه بهما
 چه در ششم خصه شب را این و بجران فدا روز ستا
 که ز صرخ تو ناکه شدم کاسم از غم جو اردان
 باورت ازت در خرق تو برم شدن حضرت جناب
 در میان دغلی در سبزه عشق
 زلفش شکرین و شیرین و شکرین
 عیار چشمه نگاه آنچه جمال است که در وصف جمال از زبان جمله لایق
 سنا و لمین زوایا لب است آخر تا کی دلمن شسته آب زلال
 که در که قربان تو ام ایشمع خرتی در مدینه کوشش بروانه و ستا
 در بوس و سل بوزلف تو هست عمر خست و آب بقا طر جمال
 پس که زین بای تمامه بتوان گفت کین شایسته نوشته بر قردان است
 شاید بدغم فاشه عین جرات کسماه ندیده آب که در عین
 دور از تو چنان زار و زار است دغلی
 کوی که ز مهوری جوز شید بدل است
 این است بن اسلای با خط و ستاد و از سیدار با واه بهما
 چه در ششم خصه شب را این و بجران فدا روز ستا
 که ز صرخ تو ناکه شدم کاسم از غم جو اردان
 باورت ازت در خرق تو برم شدن حضرت جناب

بسم الله الرحمن الرحيم
 بگویم سر زلفش خزان تو نگذار دست کن و در آن جناب
 کشته عشق اگر او نواشد
 خون فانی هزار بار سلالت
 ای که خلتش بنویسد بی تاست کرد شکرش سلاطین
 زبان لب به تاجیه هم شیرین ماند شبیران تو صد کوزه
 بارب نامم زخم زلف تو دل زار زوی که نامم نوروز
 بیای شبی شیرین بوی تو داد که این باده نوشش زلف
 که کافر زخم پی آن لعل دل را علم کن ای جوان درین
 ماقی لب پر مغان باده کرد آن کین شبیره شکر لب کد
 هر جا که نمم در تاروی دستم گو ما که نم شسته در تو فرات
 زین رفتن و باز آمد دل بر تو این کیت سینه دیو بر تو
 او سبک جمال تو دانی چه بود
 ای خازنه حسن و کرم روان ز سفاقت
 آنروز که آن طره بر لب من کا در گردان خورشید و مره انداز
 کند سینه بزم و خندان
 ای که زلفش خزان تو نگذار دست کن و در آن جناب
 کشته عشق اگر او نواشد
 خون فانی هزار بار سلالت
 ای که خلتش بنویسد بی تاست کرد شکرش سلاطین
 زبان لب به تاجیه هم شیرین ماند شبیران تو صد کوزه
 بارب نامم زخم زلف تو دل زار زوی که نامم نوروز
 بیای شبی شیرین بوی تو داد که این باده نوشش زلف
 که کافر زخم پی آن لعل دل را علم کن ای جوان درین
 ماقی لب پر مغان باده کرد آن کین شبیره شکر لب کد
 هر جا که نمم در تاروی دستم گو ما که نم شسته در تو فرات
 زین رفتن و باز آمد دل بر تو این کیت سینه دیو بر تو
 او سبک جمال تو دانی چه بود
 ای خازنه حسن و کرم روان ز سفاقت
 آنروز که آن طره بر لب من کا در گردان خورشید و مره انداز

بسم الله الرحمن الرحيم
 بگویم سر زلفش خزان تو نگذار دست کن و در آن جناب
 کشته عشق اگر او نواشد
 خون فانی هزار بار سلالت
 ای که خلتش بنویسد بی تاست کرد شکرش سلاطین
 زبان لب به تاجیه هم شیرین ماند شبیران تو صد کوزه
 بارب نامم زخم زلف تو دل زار زوی که نامم نوروز
 بیای شبی شیرین بوی تو داد که این باده نوشش زلف
 که کافر زخم پی آن لعل دل را علم کن ای جوان درین
 ماقی لب پر مغان باده کرد آن کین شبیره شکر لب کد
 هر جا که نمم در تاروی دستم گو ما که نم شسته در تو فرات
 زین رفتن و باز آمد دل بر تو این کیت سینه دیو بر تو
 او سبک جمال تو دانی چه بود
 ای خازنه حسن و کرم روان ز سفاقت
 آنروز که آن طره بر لب من کا در گردان خورشید و مره انداز

بسم الله الرحمن الرحيم
 بگویم سر زلفش خزان تو نگذار دست کن و در آن جناب
 کشته عشق اگر او نواشد
 خون فانی هزار بار سلالت
 ای که خلتش بنویسد بی تاست کرد شکرش سلاطین
 زبان لب به تاجیه هم شیرین ماند شبیران تو صد کوزه
 بارب نامم زخم زلف تو دل زار زوی که نامم نوروز
 بیای شبی شیرین بوی تو داد که این باده نوشش زلف
 که کافر زخم پی آن لعل دل را علم کن ای جوان درین
 ماقی لب پر مغان باده کرد آن کین شبیره شکر لب کد
 هر جا که نمم در تاروی دستم گو ما که نم شسته در تو فرات
 زین رفتن و باز آمد دل بر تو این کیت سینه دیو بر تو
 او سبک جمال تو دانی چه بود
 ای خازنه حسن و کرم روان ز سفاقت
 آنروز که آن طره بر لب من کا در گردان خورشید و مره انداز

بسم الله الرحمن الرحيم
 بگویم سر زلفش خزان تو نگذار دست کن و در آن جناب
 کشته عشق اگر او نواشد
 خون فانی هزار بار سلالت
 ای که خلتش بنویسد بی تاست کرد شکرش سلاطین
 زبان لب به تاجیه هم شیرین ماند شبیران تو صد کوزه
 بارب نامم زخم زلف تو دل زار زوی که نامم نوروز
 بیای شبی شیرین بوی تو داد که این باده نوشش زلف
 که کافر زخم پی آن لعل دل را علم کن ای جوان درین
 ماقی لب پر مغان باده کرد آن کین شبیره شکر لب کد
 هر جا که نمم در تاروی دستم گو ما که نم شسته در تو فرات
 زین رفتن و باز آمد دل بر تو این کیت سینه دیو بر تو
 او سبک جمال تو دانی چه بود
 ای خازنه حسن و کرم روان ز سفاقت
 آنروز که آن طره بر لب من کا در گردان خورشید و مره انداز

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

ص ۵۸

سوی تو نمود زنی و روی قهری کافر شده زان برده ز دل و طبع
باز آفتاب من در سینه اش زاری زانو که چو بر سر زده پهن و تن
وزلف تو از قوت تو خندان و دلست چون من و قهری که لبت سر و سخن
ز آن کوه که خیزد ز لبش و مادام شکرتینم که بود نموی یمن را
خرازم سیاه حسن و سبز زان شیر که بسندد ز سینه کرمین را
در باغ گذر کرد مکر و حجت کز لایه چهل برده فرو سر و چمن

شکین سر زلفت و سگین و فیل آه

مشکین و کاران زلف پر ز تابو مشکین

بگفت چو زلف تیره افش ترا زلف در وقت دو چو چو چو
در ابروت ازی زلف و ترکان خنایم یکی نبود مرم و مرم و تر و همان را
زلف تو بلای و لوط فشته بخشا خوشن دل ازین پر جوان پر جوان
فرمود از آن چشم غزاله که گویند در سینه زلف تو حسه شیر زان

ششم من غمزه امیر لب است یک و سر خسته جو تو ماغ صبا
چون کشتی بود دیده من می بود از یکیدال که نم نموی میان
کشم که کشم سکه ز جهان تو رفت در رویم اماد و فرودست صبا

لین

دعا کان ان الله علی کل شیء قدیر
یا ارحم الراحمین
یا خیر البر
یا ذی الجلال و الاکرام
یا منان
یا رزاق
یا فاعل الخیرات
یا ذا الجلال و الاکرام
یا منان
یا رزاق
یا فاعل الخیرات

بیشتر وقت روز نشستن است آید روز برافروزند خوب است
 زین جام و سپوطی نشود شکلی ناساقی بنین کیم سبک طلبان را
 از کتک شش و مهر توان رت و فیانی
 در چشم کشیده چرخان را
 بتم بر طلعت نمودشانه زوز کف چه چیا را پریشان جریح واروم
 در کم کرده با پروا فرنی زاده سر سانی که گره ستش زید با خون زردی
 من از رخسار لوتوی تو میروم میندم که در عشق هست با خا فرید رضایی
 اگر محراب ابروی ترا از کریم می بندد به فرق خوشتر و پراکنده در طلب
 نیال قد جانان در دل سوزان میروم که بر آتش وون سوز داخل طوبار
 بسیار که با ساقی پرغم چه خونیانی و بال کردن زاهد میزان خون
 بیکسند و لودین و خا برده ایام
 مگر برق جان زود خرم جان غمت را
 ای کز اثر خنده دل پرورد ساقی بر نشسته خود کت با بری خزان را
 روت م و شیک من سته تو با زوزین طلک لای در خرم من بنیان را
 باز خط خوششوت کرد لید با است ریحان که سرود جوی سبک شاد را
 آلوده خوش از زوی لیس تو نرم زانان این نظر خاند ما پیچیده جوان را

الخروج الحزان
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن
 الحزن الحزن

باید بداند که در کون ایام
 ای کز اثر خنده دل پرورد ساقی
 بیکسند و لودین و خا برده ایام
 مگر برق جان زود خرم جان غمت را

در وقت زنده شدن بکین بکین شکریت مورار پنهان در این مریض
 که کس نظر خواستی تا علم جان بینی دریا بیاید لیدل نکند در ستار
 دور است کردم ساق بزم جایی است یک که نم برون از دلم دور
 خوش رفت و نرسید انوع و فانی بود
 آری که وفا نمود خود در ستان را
 دل دیوانه دارم و می نمم خواهد بود سر تا شوریده دارم همان
 دل آرام من از دور که آرام دلم برده دلم کیم بیارید من عدم خواهد
 بزنی خوشتر حال دلم زیز زردنا چو آمد بر نماند و چه دارم که
 کوان این اگر زنی چو است که در استان دلو دیم فدایت که به یزاد خواهد
 بود بخت سعیدان محمد شهبان یقین ز دل دیوانه میرم که خواهد
 وفایی که شود سیر این در این حق کوان
 قوت کوان و می سدان ز در عالم خواهد
 ستانه چو از سینه بیرون که خون از دلش حق کوان
 از باد و زان طره بروش کوان بر یک خط ازین شگون
 ای سر و شیران دانا زحمی آن تا چند ز دیده اش کوان
 اخطار دلا و وجود از عدم است هر شده که از سر قورون
 ما خنجر هفت بستیم در دین
 که زان زمان بود که حضور ملک برسان
 این

این صحیح است
 در وقت زنده شدن
 که کس نظر خواستی
 دور است کردم
 خوش رفت و نرسید
 آری که وفا نمود
 دل دیوانه دارم
 دل آرام من از دور
 بزنی خوشتر حال
 کوان این اگر زنی
 بود بخت سعیدان
 وفایی که شود
 قوت کوان و می
 ستانه چو از سینه
 از باد و زان طره
 ای سر و شیران
 اخطار دلا و وجود
 ما خنجر هفت
 که زان زمان

خوشتر باغبان که شادتر از غارن با باد و کوه که در گوشه زمین است
 از روح اعظم تر است باغ جزئی است که بی آید بر ازین باغ است
 با این سه اشیا هم ایستاده در میدانم باشد که غلط نسوم بودید
 آوده جان و دل شود در سایه نوراید بر هر که تا بد که نام از ختابان
 مرن شده و دوشه تو چشمه فروخته بگذار تا بنظر بر چشمه جوان
 کریم چو پیش ز ما به صد هزاران شاید که چون غل و آرد بر آید
 مرن بنده آواره ام شسته و چهارم تو پادشاه رحمتی دستم در آمان
 با آنکه روستم سیاه دارم بسی جز برونه تو مید توانم شدن از
 که زانکه بگذاری که با آنکه بوازی را روی کن خاکد ریت هم توان
 که مرن بسی بد کرده ام مرن در نور خود کرده ام باری تو از روی کرم ایکن

آخر تمام از کرم بر میان برود و الم
 سوزد و فانی تا با فرشتگان همان توان
 و فانی سر علی سه خانه دارد هزاره شش عطا لانه دارد
 سری دارد نو با تو بال او ش ز قوت لایموتی دانته دارد
 پر و بالی به انجام جماعت بر او و خوشی لایموتی دارد
 نور از درون او که در جبهه باک
 نامش بر آن
 دانه در دست تو نشانی از فرید

در این باره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره

در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره

در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره
در این سوره که در این سوره

من فدای قدم آنکه هر دایم دست مرده را کند زنده اینجا
گردد به تخم بزنی دست ندانم زنت چکنم زبان من آرزو که جهان گمان
عرق روی تو بر گردان تو ریشم است

یکه با جمع چهار ماده این پروان آ
پیشم سیاه است بیابانین جبالد با یک نژاد لون از دستم جدا کرد
بپوشه خون بسا کرد و لبش من ندانم کرد ششمنی بدید است اندوختی از لاله
بهر نگاه و ندانم صد بار کشت و تویش شیرین نبرد و با بخور و با خفا کرد
با بسیار نام با جی چه نوشته گفت که حضرت جومات کنج سده راقه کرد
تسناش من شیدم از دست تیغها هر گوشه را که بینی صحرای کردار کرد
قربان چشم منم تو نم برایت و رستم در نیم بعد اوست هر صد شکار کرد
بند و اگر کوثر گویند دره ندارد بجز بر لبه تو بنال سیاه کرد

گیتو تباع سینه خاخخ خرمشکل این است آن چشم سینه خاخخ
روی تو سیر و بالادیم ز خود بر قلم کز قلم بندی همه را صد کرد
بر قفسند و شش در باز و ندانم خود کردار خود شش را چو در اول کرد

من فدای قدم آنکه هر دایم دست مرده را کند زنده اینجا
گردد به تخم بزنی دست ندانم زنت چکنم زبان من آرزو که جهان گمان
عرق روی تو بر گردان تو ریشم است
یکه با جمع چهار ماده این پروان آ
پیشم سیاه است بیابانین جبالد با یک نژاد لون از دستم جدا کرد
بپوشه خون بسا کرد و لبش من ندانم کرد ششمنی بدید است اندوختی از لاله
بهر نگاه و ندانم صد بار کشت و تویش شیرین نبرد و با بخور و با خفا کرد
با بسیار نام با جی چه نوشته گفت که حضرت جومات کنج سده راقه کرد
تسناش من شیدم از دست تیغها هر گوشه را که بینی صحرای کردار کرد
قربان چشم منم تو نم برایت و رستم در نیم بعد اوست هر صد شکار کرد
بند و اگر کوثر گویند دره ندارد بجز بر لبه تو بنال سیاه کرد
گیتو تباع سینه خاخخ خرمشکل این است آن چشم سینه خاخخ
روی تو سیر و بالادیم ز خود بر قلم کز قلم بندی همه را صد کرد
بر قفسند و شش در باز و ندانم خود کردار خود شش را چو در اول کرد

دو قره کلاه
دو قره کلاه
دو قره کلاه
دو قره کلاه
دو قره کلاه
دو قره کلاه
دو قره کلاه
دو قره کلاه
دو قره کلاه
دو قره کلاه

گفت نمکندار روی تو بچشم اینپاره ابربار یکروزم آسیاه کرد
 بر میغان شبید و سیکه گزده بردوسا می می بو معنی شویانی بکورد
 سونی شوگرانجان سانی شووندنونا پابند و بنده فانی کو بی زندگ
 دیوانه باش معنی انکلیار و سیه میخانی کبر و بگذار کو تیر خطاره
 انما روکش ده روسلم بر نباده هم فرخ و شیخ زاده باغچه خود بود
 دیم اند شتانا ام پوماه تیان همکرا و هم زمان روز روز شوارد
 خسته شید بغیر سیزمات خون کزده بودم ایتران قشند کرد
 ایضا نوم بمیری جان کیم کبری
 ایستاد را و فیانی لم ببسازد
 سده گرش دمانی بیوفند کوه یک گوشه در شانه نظاره
 من سکرانجه کوم اوروشیر ویم من کید و لوره کفعم اول شماره
 دستم کز قویان استه بر سرم ز بان برود قحاب اقل نخ بودم
 کفعم لرت کبریم کیدار نیست سیرم لب غنچه کرده و سید عمر دوباره ام
 همه کلوش وفای رویان علم بود
 بر میغان اید پنهان لب شاه ام کاز

شکر است
 مال خط
 دور رس
 حکم
 دانی
 دو قاس
 شرف
 بیت
 نبارد
 دل بر
 دل فدا
 روح
 موی
 واد

نفسه نقش بر زمان برای لغت ایمن و چون نه از باد فیه
 زنده هجوی وصال و مرده بهر آن تویی اینک و زین سخن هوا
 شکوه زلف کتم که روی تو گرفت یازب بره روز بخت نکات
 کوه زلفه باد من ناله در آمد در دل برحم تو خرد
 پیش تو نفسم که در دل همه گویم روی تو ندیدیم مانند هیچ حکایت
 پای تو یار روی چون گل تو بوسم خوشتر و شیرین تر از بی بی

باده بیالی بده کجان وفا
 ایند و نه خم ساق خرد کفایت
 بگوی سطر محبت سحر کجای طرح
 تو پاشدی و من از خوشتر هم آنچه
 از آن بودمان کام من شکر که صورت
 کجا رود و لم از دست غمزهات که بود
 از آن دهر آن ای بوی جان سپارم در رسم
 از آنکه جان وفا بیده هر که ستاند
 در زمان عهد سلطانه و شش باد نبرد
 همان که در آن عهد کن عهد کن
 خدای آن سلطان که در آن تو پاشدی
 روی که در آن عهد کن عهد کن

باده بیالی بده کجان وفا
 ایند و نه خم ساق خرد کفایت
 بگوی سطر محبت سحر کجای طرح
 تو پاشدی و من از خوشتر هم آنچه
 از آن بودمان کام من شکر که صورت
 کجا رود و لم از دست غمزهات که بود
 از آن دهر آن ای بوی جان سپارم در رسم
 از آنکه جان وفا بیده هر که ستاند
 در زمان عهد سلطانه و شش باد نبرد
 همان که در آن عهد کن عهد کن
 خدای آن سلطان که در آن تو پاشدی
 روی که در آن عهد کن عهد کن

مینیو

این کتب خطی است که در کتابخانه
مجلس شورای ملی تهران نگهداری می شود
تلفظ در قافیه
۱۳۱۲ هجری قمری

۱۳۱۲ هجری قمری

بهرتار بخیر و فایده در مرغی شیرین است
بروی و هلهت میبارد این قصه جدید
ان صفا شمس بان سیم صبا حرکات تو جوهر روح است
گذری چون بشهر بخبران بوفای رسان سلام مرا
کای تبه کار دامن الوده کای سینه تبه از نظر
سدا زلفور و مغنجان چند محمود و صبر و کسا
چند از کار خویش غافرت با خداش برهان به بود
شد جو اذت و نظر به پیر سنی بیخ میسک ما
خرقه زهر مدو سیم قوی دام مراند از پی و کسا
خرقه باری بجا مانده خرقة باری است به نظر
نوان شخرقه تر قانی باک اینه شوز ز نام هوا
بگرم من است در طرفت عشق بر ما شخی خصال حرفه را
بادل در فنا کو دیده ز ما است و در کات زرد در آ
چشم خود را بن دو چرخه ز سینه خرم هم رسان زدی
باز بر

یار ب یارب سوز سینه پاک یارب یارب صد آه صفت است ای روح الله
 یارب یارب سبزه بنیان یارب یارب بزم صفا
 بمهر بیج قاب و تینت به شش شاه سرو لولا
 یارب یارب سلم خطا کام ناز و شرمند هم بزم و خط
 یارب یارب شاهه از اسم دستیکرم علفت راه نما
 در غزوات شود آب میخان جسد لیاک کز ما
 دست در کردن سراجی زن روی برفا کبی سام
 جوفه بز دل و فانی بر نر کره از کابسته اش
 پیش پادشاهش سده کن بس از شسته علاق ما
 بخشش اگر تا بیان شت باز و نخته شیخ و نغمه سر
 عشق پادشاهش علفت به عشق در زند عاقان
 ساقی ای نظهر کبی نور ای هر چه و نه تو ذوق و

تایید

۱۱

این چنین گفته است سلطان ...

کسک و نیلی چه غمخیزد ز یاد در طریقت ز کفر شده خور و خواب
 شد بیاری و لک و لک و سیاه
 از جنان خوشترام سوزد ز نا خوش روی بسوزد
 بولکه پیرانه سر چه می نازی دل سیه موغید روی تاب
 شور و دل پاک ز در کسک کوی مسجد ولی و عجم و عجم
 زرق و برق همه در سینه ز نور و توبه آتش و آب
 چه نازی ای قهقهه استرلابه چه خطرلاب
 هستی از کجایی بن علت شفی و کافی تو ز کسک
 بگرد از زلف و غمخیزان چه زنی دل پر پیغمبر و اهل
 از می ز نوم مزاج گرفت چه زنی زبان بی حجاب
 گفته بودی که توبه از توبه سبکی و صلوات چه با خواب
 پاک شواز در و نمود و چه زنی کوشی به چشم ز آب
 هر چه بینی و رو میج زاز سر و آزاره که لخت کواب
 کوان

در هر دو که آفتاب
 در حق است
 بدو از این چنین
 در هر دو که آفتاب
 در حق است
 بدو از این چنین
 در هر دو که آفتاب
 در حق است
 بدو از این چنین
 در هر دو که آفتاب
 در حق است
 بدو از این چنین

ز غم و غمنازی ...
 در دویوتان سوایب ...
 سر تو هم بر شوم با با ...
 کس با نی ای می تو اعظمی ...
 بونانی بدو جهان ای مانی که نماید خوش ...
 ساق ای سطر به بی نور ای همه جوده تو دور و دور

مستم ورنه و دهن الوده
 شسته و دور من چو در کشتن ...
 پیدام روح القدس جهان ز تو دور بدنا ...
 در آنه و شر سال پدید آنچه بصورت سر و ...
 بر جوانان و بیست کلی بر جوانان و من او کسر کرد ...
 در آنست نقش کجین جهان کویست در هر گل من خود ...
 شسته یا دین ز بر زمین همه کوه و در او در دست و بیست ...
 ای

در کتب ...
 در کتب ...
 در کتب ...
 در کتب ...
 در کتب ...
 در کتب ...
 در کتب ...
 در کتب ...
 در کتب ...
 در کتب ...

بشد کوه و بیابان و بر زمین زنده از غوا نوسر و لاله بهار و هزار خورشید
 پای کویان هر در بزم چمن قصه کسان بید و شمش و بنوار و نوسر و سپار
 زاله بر لاله سم با جوی و سنبل و رباع چون پرالنده زهر لعل کوبه لیسونهار
 آمدند از سرب عود و نوزان چمن تازه در میان چمن قصه کسان بچ نوبار
 بارش شد بروی گلوشمشاد بران دمبدم نغمه سزاق فیه لوبلیوبار جهان در کسکه
 بر شید از بزم چمن محفل گل تابه فلک با نکه فانی صورتی نغمه تار
 سنبل از دستان خالیه ساجوه غار نغمه سیم بار یاده نو تو تار
 رو بجزار و درخت چمن بر معجزه بین ایله انکار کنی اشجیر الاخرین تار
 نوشته است قصه بر ورق لاله و شاد و حدت او بند کمره تار
 بان پیراسته سگام شطاب فی مرق چمن این سته ایام نیند و غبار
 بامی و سطر فی پیمان بهشتی و کرات سایه بید و لبت تار و خنده تار
 بیله از عشق گل شاده در راه کم و زبر قنبر و بطی است در ایام اولاد تار
 سطر ای آینه نور قدم نایزبان ساقی امیر طاهر الفار صلی باده بار
 عمر این است که با طرب و سماع کدر عشرت است که خنوشی مار و زار
 سینه سلف روی زمین می ندیم نغمه می و شوق در ایام سار
 شکره صابون باغ گلستان از بزم چمن در ایام سار
 شکره صابون باغ گلستان از بزم چمن در ایام سار
 شکره صابون باغ گلستان از بزم چمن در ایام سار

این سخته از ظلم و فحش سلم آت منعم پیغم نور و از آفتاب سی
 لکن سفاقتیه وارون نمی شود مردم هر کس که بدید که گویستی
 با من بگو که هست سر شد پیغم بر منج علی ساکرای دل نیز است
 دانی که چو پیغم بر بند اپنا کار از شرع آت و استقامت تو کردی او
 بنا داد و اوج کمال و فحش پیغم پیغمده
 فرشتا هزار سال بدوست تو رستی
 کز زودان جمله پیغم و فرزندم شاید از آتین سر تپانی
 ما قیادور سر زدیم به دور هم ما غمی ده تا بهر بود پای
 پسندید از رفتن شسته ترکانه تا ک از دور تو با سینه هرگز
 عاقبت زودان تو از سر بودی که پس طوطی ندیم از اندم مردم از سر
 زمان و نام شربت ما را پو تو ای سر افتد بر بار بوسی بر سیاه تر
 از زوی و از روی عرفان ما صفا ما منکه با شم و تدبیر تو چون کرد
 بر کوه و با پیغم باز زدیم سید کبر شه ما را با بر ما حدیث کرد
 من زودان شکر تو با هر سر تو است و ستاره ما را دار و شکر تو بود
 کز زودان و سیر ما را است از آن سر ما را که ما را با سر ما را
 دولت جان

دولت آن آندی با کز زودان
 دولت تو کز تو بودی با کز زودان
 دولت ما کز ما بودی با کز زودان
 دولت تو کز تو بودی با کز زودان
 دولت ما کز ما بودی با کز زودان

کتاب وفای آینه نایب در سر ما طابو در کمال عبد المان
ص ۶۴

رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم
ما از سودها اجزی تو بود ششم استیاری زت کردی بزودت در دست

فرمایان وفای گزیده بدست من
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم

دیم بهینه و گو دو پیاده بدین
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم

رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم
دیم بهینه و گو دو پیاده بدین

سری کبی لیک همونان سزید نگر که خسته دل
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم

سری کبی لیک همونان سزید نگر که خسته دل
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم

سری کبی لیک همونان سزید نگر که خسته دل
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم

سری کبی لیک همونان سزید نگر که خسته دل
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم

شکر لیکه ننگت بیان پیدا
بدر شکر بت شکر من در

نایب
کتاب وفای آینه نایب
در سر ما طابو در کمال عبد المان
ص ۶۴
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم
ما از سودها اجزی تو بود ششم استیاری زت کردی بزودت در دست
فرمایان وفای گزیده بدست من
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم
دیم بهینه و گو دو پیاده بدین
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم
سری کبی لیک همونان سزید نگر که خسته دل
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم
سری کبی لیک همونان سزید نگر که خسته دل
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم
سری کبی لیک همونان سزید نگر که خسته دل
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم
سری کبی لیک همونان سزید نگر که خسته دل
رونی و بر آن رخ نایم از دست کردی در دست خنک و در کرم

کاخستان که
ضمیمه اول
بیدار جان
آن خان
از غنای
سید احمد
باید
بنام
نور
باید
بنام
شهرت
بافتن
که
می
نصف
ما
آن
از

چون که پرده اجرت سار و قله پرو شوی دنی که نور و نور
امن چاوم که روز را پرله توین بو که اوینه جمال نوبی جلاد
شور و زهر بی فخر زار تو دودام چهره اش زین پرده بادا
اری روحم به یوی پرله لذت اری هو قاجری که یوی مز
بر عاق پر و ات برم چه نابی که منی بد به نابی بدل
مرادی روحی لولی دنی
بدان پای به غنم لونا دا
روژ بر لو کین و دم جوته ات نه بودسته یونوه پرلی بوتن
وستی تیه شه کرده ام قنانه یونکی یونکی باربیم بوده
جان منه یونی دلی عذر رو سانه
پروانه صفت بوسته شوونی بی غم وک نه شه مو کونا وودو
دلی پرله و دا غم حال غم با غم وک رسیم مچو پوری سونه
جان منه یونی دلی عذر رو سانه
و اگر کج شده رزفان دین منی با ذرا شو قنیت و نوز
مانه و یونوه آرتی بر و ان دادرتی برکشی در نین به خود
جان منه یونی دلی عذر رو سانه
اوونه که یونوه و کت نه رمان یونوه عذر رو سانه
خان
اضحی
که
موت
ان
اصح
مهر
صمیم

زندگی که گذرد
ببین که در کجایی
بیا که در این عالم

بویه و غمی که در دل آید
مل نظری عاشق او تمام است
یلا و شکر هم خونیا و جگر
بولافرانش هم قید بر لب
او چه صفای عمره اگر عاشق باری
دستش که بوسه بدهد و در

دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در

دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در

دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در

دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در

دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در
دستش که بوسه بدهد و در

تاریکی که در دل آید
ببین که در کجایی
بیا که در این عالم

عشق در عالم صفت
منافقت از جانب او درین صفت
بمیزدند که است غیر از این

درد هلی؟

عقال صفتی که نافه در عیان دلی از یوه شود سفینه شده
قدخل دوم علی صفتی که قوت جانده بی باغ یا سیمین داشت کوفته کلان؟
بهر ساری خندان شیرین نشی درسی
راشکوفه داشتی نیز در زبونش که تو تر بهر شسته در درون پر کلبه
باز خود لطیف و نازک بود خود نمایی بی نظیر در زور زری از خوده و دید
دیاره سرد و ای شیرین شمشیری
قوتی توانیانه که ز یوه دار زاده آینه بیکر که لی خنده مکراره
بر لطافت نوری روانی کرده و کو بود رساخته که یوه ز زاده
بمی عیان کرده شیرین شمشیری
شفا بی جاست اول تشبیه نو کدرتی شش با آن نخلی بود پر بر
تو غمگین بود با او چینی استی که و با تو بود با یوه چینی استی
بر و در دل که شسته شیرین شمشیری
بسیار بیدیه که سبب غمگین بر قبا بود شیرین و نایه که زور
بسیار است به شیرین شمشیری
کوی که به خود اجمال و کم بد کنی در آن سوره علم و کوه عیان
عشق در عالم صفت
منافقت از جانب او درین صفت
بمیزدند که است غیر از این

عشق در عالم صفت
منافقت از جانب او درین صفت
بمیزدند که است غیر از این

برگرم غفلت و غفلت
زودتر از زودتر از زودتر
بیدار گردیدم و بیدار
بیدار گردیدم و بیدار

۱۲

مردم را در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا

که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا

که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا
که در این دنیا

اشم کرده زلفش و بار و بویچه فری بیه تو مسمای ز کز آرد و موم
 و لم طغز و لب تان غم و امید به عهه سنانی تیر به ان از او مضموم
 احقاق بر دست کریان دل بوزاره هر عجم مادم و لید شور و به بیاد
 که حکمت زارت که تقلم بدول و عجم مادم چه نیکینه وجوده
 سیه روز و زنجوشم کتم اشقی بونمی بد او طره و ایچی که دوی
 و فیانی و ارجل دلگری بدن بوم ذنابینی
 بصدر غفلت دل بی باغ قبه موم و موم
 اخفته ده ماه شرف اسرار نهانه زارت که تسم کوی قطره
 زلفش چیه و انا بر لبی حلقه بکلفه بانه شوهر انکه که زنده ان و لانه سفار زانده
 توی سپیدی ذوق و لانه سینه به با عطره و بیری اثر اعظمی
 قلاب شتر - بر تخی روی کرد بیه و یعنی که که قبه غای الام
 نور و زور خشن تو ام شو و لو زلفت کشته که دی تو در خشن
 کریان و لانه که او زلفه بر و او بانه مرغان شب او زسانه
 پاسته بیدار ای بیمار دل رو به بیری زلفه که و لور نماند
 از لانه دیده هر که بخواد نور و هر دو غم - لور
 کلمات ختم موم
 اشقی بونمی بد او طره و ایچی که دوی
 و فیانی و ارجل دلگری بدن بوم ذنابینی
 بصدر غفلت دل بی باغ قبه موم و موم
 اخفته ده ماه شرف اسرار نهانه زارت که تسم کوی قطره
 زلفش چیه و انا بر لبی حلقه بکلفه بانه شوهر انکه که زنده ان و لانه سفار زانده
 توی سپیدی ذوق و لانه سینه به با عطره و بیری اثر اعظمی
 قلاب شتر - بر تخی روی کرد بیه و یعنی که که قبه غای الام
 نور و زور خشن تو ام شو و لو زلفت کشته که دی تو در خشن
 کریان و لانه که او زلفه بر و او بانه مرغان شب او زسانه
 پاسته بیدار ای بیمار دل رو به بیری زلفه که و لور نماند
 از لانه دیده هر که بخواد نور و هر دو غم - لور

فوق مخالف من موت
وتم تین سبب جنت برین
و توندن در جنت بجز عاقبت برادر
کلیف شایان از زین احوال را

۸۵

کلمه زبان کو کوه بونون بگن جادین پنجه کچه ناره
تعلق من بوقت
باغیا اداق توندن
بنام زانان اداق توندن
امیغ ک شکر
مقارن زلال بون
از دل بکشت و خان
بکر که در فغان
شست درون
بودند بر سر
ساق جیب
عشق توندن
مقدم برون
در عقد
با بر تقد
ارادتی صدف
فردی با جاده
توسعه
و صفت
نوشته

هذات لقا العاقین
کتاب اسرار

دانه برکت
در وقت خرفندت در آن
قرار بفرمایید
بمقاله های آن
باز آنکه در وقت
باز آنکه در وقت
باز آنکه در وقت

دانه برکت
در وقت خرفندت در آن
قرار بفرمایید
بمقاله های آن
باز آنکه در وقت
باز آنکه در وقت
باز آنکه در وقت

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بروده سارقه
بروای پرورده له جوان

فندام ای خداوند که در نزد پروردگار
عزت تو من گوش تو نوشته پادشاه است
استارت آفت به رحم علامت غارتند
مگر سارقه زلفت و کوی خورشید است
دل سارقه شمشیر زنده و آتش می باشد
بروای پرورده له جوان ای که بسم خوانده و روای تو بود
بسم یاد می کند که سارقه شانه بقیه می نماند
ای که در کوی شمشیر من تا تو می آید
ای که در کوی شمشیر من تا تو می آید
و سارقه مال خود را داد و بروی
ای که در کوی شمشیر من تا تو می آید
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی

نگار اول را مال با خفا مار ترا می کشد
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی
و سارقه مال خود را داد و بروی

۹۲ - ۹۳

سبحان الله
عظمیٰ

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین

والصلاة والسلام على من لا نبي بعده

وبعد انقضى عبادتي

وقد جازت ربانيات

التي كانت تأتيني من

الذل والركس فما لي

بالعجز والافتقار
فما لي في هذا العجز
والافتقار والذل
والركس والهم والغم
والحزن والسرور
والفرح والحزن
والسرور والهم
والغم والحزن
والسرور والفرح

چه دلیلی است که من سبب نوز ستمه طله لدور بر اول شراره اری خطر ساری
 سخته مات خاتم روحی و اشتیاقم که ندی غوی تر غم نبویا تو هار
 ندانم که دست او خاوه شماره پنجاه بعینه فله کت پاری کای اری
 که خنده زار و لبه ماکول بر لبانی سکا ابار قاوی و ترکمان مای
 بسا حسن غمضه و بار طبعن بال سخته و میره رمان بر که پای و
 عجب تاوم که پاوت و ابر ماری دلا چه با فطیه اری سنی و سار
 ایشی ریشارت بجز و ستم که دوا صبور قام و خورید اری
 به خواب داده و اسحق خون بی مردم که تو خوشی با لاله سخته
 سوزانی سینه او خاوه و استواوی اسی
 کروت سیر و او دوا غمزه کالول اری
 کرد و شپاوت و اری کالی داس سار کایا و اری ادر
 باکوز اری هر وی عی یولی پی سکتی و طبعن سخته باکوی اری روید
 سز که اری سخته کجما اری اول کاروان شاپر اری کالول
 کز اری اری سخته روت و طبعن روح شیره اری اری اری
 سخته و سخته و سخته و سخته و سخته و سخته و سخته و سخته
 و سخته و سخته و سخته و سخته و سخته و سخته و سخته و سخته

آن داخل من الرطع
قد علكا قدی بقدری ما البدر

ما نصف علی نظر
آن بفرستاد هم در غزل
آن بفرستاد هم در غزل
آن بفرستاد هم در غزل

بدرست هم که آن غزل
بدرست هم که آن غزل
بدرست هم که آن غزل
بدرست هم که آن غزل

بدرست هم که آن غزل
بدرست هم که آن غزل
بدرست هم که آن غزل
بدرست هم که آن غزل

در هوای مانع طالی که واری حقه حل من طرز کل حکمتی من
 دل که گشته ز بسته ز توری تو بجز آن ولی تا در غم
 اسات من بود که بی جاوه دل و توری رنگ طار بر مراد جانم
 زاده در آن بر جاوه م باوصیا مشک تر عجز تو ز غزال
 دل و غم نه بسای باج و م داوه ولی
 یوفال ایوان سده که چون من
 ایوان سرتا قدم سو نام و جان من است جاوه ثنای کی بود
 تا لخط طرز و رخ شوخ بویا که بیدی زلف و رومند و زان
 ای عجب برام و کوه صورت و کجا را لواجی بیکدی اولی
 جاوه خوشین عرف برون بولیده بی ظم مانو چرام لرحی ماه
 حاشه زلف بویا اب و هم ترا کاکر لشم و فای
 شسته از دیوانه تو سرشته طلی است عمر در مالای م آب
 در رو حیب من عجب در تو فطی و غم جو در و فای
 در صف باله علی طرقت شسته نای سکران غزل لرحی
 بویان عجبی و در غم نای اوان سده ط کوه و در و زو
 از فضای غمگسته کی
 این کتدر و با حال
 این حب ما را در آن

اسماء در این
 کتدر و با حال
 این حب ما را در آن
 فضل
 این کتدر و با حال
 این حب ما را در آن
 این کتدر و با حال
 این حب ما را در آن
 این کتدر و با حال
 این حب ما را در آن

ای که کتدر و با حال
 این حب ما را در آن
 ای که کتدر و با حال
 این حب ما را در آن
 ای که کتدر و با حال
 این حب ما را در آن
 ای که کتدر و با حال
 این حب ما را در آن

در تمام خضرت
آب را در شیشه و در کوزه بگذرانند
که در کوزه بماند و بگذرد

۱۲

بوی تر شده او زود لواند و بوی
که قائل صدقاً فاجانه تالی یعنی بفسند مردم
نمائی که او شکر و کاند فروشی
مطهره و قوطی و عسله در شان با مکرر لونه و در کل لونه
با خوشه چشمه خوان و فروشی
مطهره و قوطی و کوسیل با و کله تله تو لوسرک کل و او
شوی کل و با تله لم با و با او شخه توان رلق و لودان با و
و جی چیه بم گفته که با تله کوشی
با چیده او بودر قنده بوزله ولی هر دو من است
مصلو که کل خسته با رانده فروشی
عازم شای لونه می و ساغه شایک می ساقی در لونه کاوش
و بسته می لونه می و ساغه شایک می ساقی در لونه کاوش
نخورد و در آب لونه که با جی بد لوجانده فروشی
نخورد و در آب لونه که با جی بد لوجانده فروشی
نخورد و در آب لونه که با جی بد لوجانده فروشی
نخورد و در آب لونه که با جی بد لوجانده فروشی

بهر کسی که در این راه با من بود
تا دوی من و من خور خود بود
سرمه که جیدیم له غزال هر جم بود
چاوم بدو می زبدم کرمان در خوشی
تا در بخانانه چنین کس خطایی اویم نامه مفصل
تفضیل علم و اهدای معنی برایی بود باج و می شاد و بر بود فانی
شیر که به هر چه نویماند خوشی
با بالور و زلف که بر سر است و چون سینه ز غفوری تور و زور و نام
و از آن خطه در عارض معنوی هر چه ندیده تور و زور و نام
ول لطیف روی خوی و زور فغان تور و زور و نام
روح شیرینم که باوان و ابرار و کسان قطره از خوره فرماده یا نوره
بوی که در کف ما بر روی او اورد است حقیقی زنجیر کا دیوانه ماه
من و حاز و من می نمیشناسد بر کس که من ندانم کمال او بود
تو در این راه شوی امانت خایه نوره
روز که گمراهی است نه قیل و سطران اوده
سازای لغزه است و نای و بماند اما آن سرانده نوا نوره
و سارگی و فادار کمال و او با وارم که و کس من در از من و نوره
مردی که از غم که در کس نوا و و نام او ای که ناید نوا و نوره
که آن غم نوا نوره
بسته را از نوا و نوره
در جواب نوا و نوره

چون شکر است حکایت کرد
بهر کسی که در این راه با من بود
تا دوی من و من خور خود بود
سرمه که جیدیم له غزال هر جم بود
چاوم بدو می زبدم کرمان در خوشی
تا در بخانانه چنین کس خطایی اویم نامه مفصل
تفضیل علم و اهدای معنی برایی بود باج و می شاد و بر بود فانی
شیر که به هر چه نویماند خوشی
با بالور و زلف که بر سر است و چون سینه ز غفوری تور و زور و نام
و از آن خطه در عارض معنوی هر چه ندیده تور و زور و نام
ول لطیف روی خوی و زور فغان تور و زور و نام
روح شیرینم که باوان و ابرار و کسان قطره از خوره فرماده یا نوره
بوی که در کف ما بر روی او اورد است حقیقی زنجیر کا دیوانه ماه
من و حاز و من می نمیشناسد بر کس که من ندانم کمال او بود
تو در این راه شوی امانت خایه نوره
روز که گمراهی است نه قیل و سطران اوده
سازای لغزه است و نای و بماند اما آن سرانده نوا نوره
و سارگی و فادار کمال و او با وارم که و کس من در از من و نوره
مردی که از غم که در کس نوا و و نام او ای که ناید نوا و نوره
که آن غم نوا نوره
بسته را از نوا و نوره
در جواب نوا و نوره

سرمه که جیدیم له غزال هر جم بود
چاوم بدو می زبدم کرمان در خوشی
تا در بخانانه چنین کس خطایی اویم نامه مفصل
تفضیل علم و اهدای معنی برایی بود باج و می شاد و بر بود فانی
شیر که به هر چه نویماند خوشی
با بالور و زلف که بر سر است و چون سینه ز غفوری تور و زور و نام
و از آن خطه در عارض معنوی هر چه ندیده تور و زور و نام
ول لطیف روی خوی و زور فغان تور و زور و نام
روح شیرینم که باوان و ابرار و کسان قطره از خوره فرماده یا نوره
بوی که در کف ما بر روی او اورد است حقیقی زنجیر کا دیوانه ماه
من و حاز و من می نمیشناسد بر کس که من ندانم کمال او بود
تو در این راه شوی امانت خایه نوره
روز که گمراهی است نه قیل و سطران اوده
سازای لغزه است و نای و بماند اما آن سرانده نوا نوره
و سارگی و فادار کمال و او با وارم که و کس من در از من و نوره
مردی که از غم که در کس نوا و و نام او ای که ناید نوا و نوره
که آن غم نوا نوره
بسته را از نوا و نوره
در جواب نوا و نوره

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين من ذنوبهم أجمعين
الذين هم خير خلق الله
أجمعين
والسلام على من
آتاه الله الدين والحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين من ذنوبهم أجمعين
الذين هم خير خلق الله
أجمعين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين من ذنوبهم أجمعين
الذين هم خير خلق الله
أجمعين
والسلام على من
آتاه الله الدين والحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين من ذنوبهم أجمعين
الذين هم خير خلق الله
أجمعين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين من ذنوبهم أجمعين
الذين هم خير خلق الله
أجمعين
والسلام على من
آتاه الله الدين والحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين من ذنوبهم أجمعين
الذين هم خير خلق الله
أجمعين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين من ذنوبهم أجمعين
الذين هم خير خلق الله
أجمعين
والسلام على من
آتاه الله الدين والحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الطاهرين من ذنوبهم أجمعين
الذين هم خير خلق الله
أجمعين

Handwritten text in Persian script, likely a medical or philosophical treatise. The text is densely packed and written in a cursive style. It appears to be a fragment of a larger document, with some text written in the margins and some text appearing to be written over or around other text. The main body of text is arranged in roughly horizontal lines, though the lines are somewhat irregular due to the cursive nature of the script. The text is written on a piece of aged, slightly yellowed paper. The overall appearance is that of an ancient manuscript page.

Handwritten text in Persian script, likely a medical or scientific manuscript. The text is written in a cursive style and is arranged in several columns, with some lines written vertically. The paper is aged and shows signs of wear, including stains and discoloration. The text appears to be a detailed account or a list of items, possibly related to medicine or botany, given the context of the page number and the style of the script.

اینکه در آن
فایده در آن
مبنی بر این
بنا بر این
بنا بر این
بنا بر این
بنا بر این
بنا بر این
بنا بر این

۱۱۰
پادشاه جامع
دوم حیره
و قوت و شوکت
پادشاه جامع
دوم حیره
و قوت و شوکت
پادشاه جامع
دوم حیره
و قوت و شوکت

سواره دلم دشمن دایم که نام
بی حی حویه

۱۱۱

چهار روز است که کار می کنم
 و تا حدی بر سر من وانی است
 بخوره که اسم آورده است
 این نظریه

عزوه تو خورشید است بر تمام ملک
 عاشق رو تو هم عزت بر تمام
 بر و دل شکستیم ابرو بر یو ایست
 بکده بر سره و از آنجی که نام
 هم از ابرو است و او من مانند
 عاشق خسته تو یار نامه و ایام
 دل من تا با او در دردم و تیر
 محروم بودم از او در تمام
 صد روز است که از او با هم می رانم
 و در تمام روز است که او در تمام
 با من در تمام روز است که او در تمام
 در تمام روز است که او در تمام
 در تمام روز است که او در تمام

فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال

فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال

فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال
 فصلی در شرح حال

در باغی است شرح
 حضرت ابا عبد الله علی بن ابی طالب
 علیه السلام که در این کتاب
 معنی و تفسیر آن است
 در وصف باطنی و اخلاقی
 آن بزرگوار که در این
 کتاب آمده است
 در بیان صفات و کمالات
 او که در این کتاب
 آمده است
 در بیان این که چگونه
 می توان به صفات او
 رسید و چگونه می توان
 از صفات او بهره مند
 شد
 در بیان این که چگونه
 می توان از او الهام
 گرفت و چگونه می توان
 از نور او بهره مند
 شد
 در بیان این که چگونه
 می توان از او درس
 گرفت و چگونه می توان
 از او استفاده کرد
 در بیان این که چگونه
 می توان از او الهام
 گرفت و چگونه می توان
 از نور او بهره مند
 شد

رخنده بار نه آن کره مراد بی با هم و خنده هر بار آن
 زین هر سه سه توان گشت منی پروان را
 ای زلف زشت باقی بار طریداً بوالصفت عشق عمده
 بدست بیخیز زانک بدلی و در خود خفته تا نازت کل بر شیده
 کی بارش می از زین غم غم غم
 بوقل و فانی که بدل بوم تنان فرمود بر سرش مر مر شکان
 مان سار بولغز نکه دلوجان عدد و دون آنه تیر بر لاله
 قرمان شو ای ترک بیان تر دجانات
 ای کس تو از غمی سه نمایی شرمه بینی در اهل کجایی
 ای خسرو خوبان بد و یو کز است سیران نه فراد موزی نیایی
 بزده دست دایره خطایان خطه عیار که ما تو نیایی
 ایان و بویزه نو خیز لب بوم بی نکته نه قطا خطایان
 کواده دروغم لغم غم جهان بهایت با ساقی تر رفیق نیایی
 خون دل نیم بهوان دل خون عشق خدا واره و لوفش لوفش
 نه خطاوشنی راز قطاع از مواره حاصل نیایی

در بیان این که چگونه می توان از او الهام گرفت
 و چگونه می توان از نور او بهره مند شد
 در بیان این که چگونه می توان از او درس گرفت
 و چگونه می توان از او استفاده کرد
 در بیان این که چگونه می توان از او الهام گرفت
 و چگونه می توان از نور او بهره مند شد
 در بیان این که چگونه می توان از او الهام گرفت
 و چگونه می توان از نور او بهره مند شد

دستخوار از خردمندان
 دای منار چه در کمال
 انصاف و عدل در میان
 دل بر تو خرم و جان
 من کن سینه دل
 بر تو خرم و جان
 من کن سینه دل
 بر تو خرم و جان

دفا لی جدیدت لری
 خ

شیرینم من بچو اناری و دره سرود و کیم در کوبان
 اک کربانت ایست بود و لولو لری لوتی خند و کلو اناری
 خورشاد کانت لوم و خنده تو سبوی افای بیماروت و طواری
 در دل لایک ناره در دل لایک ناره چه سره چه سره
 با انصاف بی الواروش خرمی دلینه در لینه
 اوراشه دل هر دو ناه عشق لوی است کای بی طریقه نامی بر لور شامرو
 دوست قوم و زاروا لهن بره سینم هر لوتی خاندان
 وار و لور و لوی کای اناره در ویدر و خاندان

دستان از دست
 جان از دست
 دستان از دست
 جان از دست

قال تعظیم در کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت

ما نام اوست و فاشترین غمخیز ماست بی گمان تو
 او را ده که در کتب کرامت در کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت در کتب کرامت کتب کرامت

بوقیله از روستای همگامی
 عمر بخدا صحت ما و الهی
 ما و سران دایره عالم در کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت
 کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت کتب کرامت

در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت
 در کتب کرامت کتب کرامت

اصناف باغيات نوري
مستن و اعجاز
اسکي که بر ز صدف است و دم
بنايل و زعفران است
ز بار که بر من چشم و دم
سبزه و کافور است
مش از حکم علم و دانش
و لث و مشک و صندل
واضه که چمن به من
باسع ز منی از تشنه
صدرت و چمن و کافور
و زعفران و مشک و صندل
و مسک و صندل
او بیا که انجمه کبر
آن ز بار که از تشنه
تقین و تقنی و تقیه
در آمد تقنی و تقیه
انصاف تقنیات
مسلک چمن و کافور
شعله خضره و زعفران
اربع و در صحن اول
مسلک و چمن و تقنی
چمن تقنیات و تقیه
تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات

۱۱۸
نور و کافور و زعفران
ز بار که بر من چشم و دم
سبزه و کافور است
مش از حکم علم و دانش
و لث و مشک و صندل
واضه که چمن به من
باسع ز منی از تشنه
صدرت و چمن و کافور
و زعفران و مشک و صندل
و مسک و صندل
او بیا که انجمه کبر
آن ز بار که از تشنه
تقین و تقنی و تقیه
در آمد تقنی و تقیه
انصاف تقنیات
مسلک چمن و کافور
شعله خضره و زعفران
اربع و در صحن اول
مسلک و چمن و تقنی
چمن تقنیات و تقیه
تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات

تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات
تقنیات تقنیات

وی در او ته زلفت بلاد الو شاره *بدر ای دلان بنده و سالک*
فرویه و خالی بیل تو عالم *و عقده ری جزا بر حال*
زبان حقن اوله رده رو شین *و داد صوکره بر حصول آفت زستان*
دور در لبور اول عشق بلور *و زان و تصدقش و کسر بلا نکرده*
حال سیه رخدانت پشه زنه دلی *و فضا با شور و مد*
زلفت کریمی سانس آوند نامی خون *و عقده سیر ابروش*
عشر تو عیش جهان شمه سیرت *و انچه عقده آفتله*
ساعتی که او در خیمه دایه چرخ دل *و ای عقده الله*
زبان حال تو که واسطه ای بود *و نقد و سرورد*
من دلم بودم اسفادهای زلف دلی *و راست جواب*
ای شبیه با غم و فال شیه بی لای *و داد و قدم نال*
سفری به دست کن خدای تو باست *و آن ز صفا*
سای در جملکس دوران گناه *و کمال لطف*
فواج جمالت دهن کن جان روغم *و کرم و صبر*
تا دور روزی بینج دلی کن *و نقد بقول*
دلم و ایا عدوس و زده دلی *و تا عجز و حال*
دیده هم زلفی *و برت دان*

*جمله شرح فیض العقیله
و در بیان کرم و صبر
و در بیان کرم و صبر
و در بیان کرم و صبر*

*بدر ای دلان بنده و سالک
و عقده ری جزا بر حال
و داد صوکره بر حصول آفت زستان
و زان و تصدقش و کسر بلا نکرده
و فضا با شور و مد
و عقده سیر ابروش
و انچه عقده آفتله
و ای عقده الله
و نقد و سرورد
و راست جواب
و داد و قدم نال
و آن ز صفا
و کمال لطف
و کرم و صبر
و نقد بقول
و تا عجز و حال
و برت دان*

زنده گشته ز حال جانانه
و نفسش به جنتی از دین
حقیقت است چنانچه تحقیق موقوف است

بالا که آخر نامه نوشته ام که در موی که او میخورد او بزرگ است
منم که نمیکنم که تمام است عاقبت او با نصف بر تو دوات بی
من زنده بگذرد و منم که تو شوی بر خدای اگر ندانم که بی
واجب که در فتنه است که در میان لاجان و بی پرده باشد بی
است زنده گشته و حاد و نواری زنده نوادگی زوی نفس آخره روح بعد است
باید که از آن حقیقتی
باید که از آن حقیقتی
باید که از آن حقیقتی

و اما در این عالم و تمام
و اما در این عالم و تمام
و اما در این عالم و تمام

عشق در لعل که می سطر کون
و از آن که اندک و نایک است بی

و اما در این عالم و تمام
و اما در این عالم و تمام
و اما در این عالم و تمام

و اما در این عالم و تمام
و اما در این عالم و تمام
و اما در این عالم و تمام

و اما در این عالم و تمام
و اما در این عالم و تمام
و اما در این عالم و تمام

پوراسته بازاره چه ندان برلم هر حالت تو به خود در بیان
مدرسه عیونت در علم داکت که قانططیبستانه کسین چنان
سوتاده درونم ورن ای مطر نوری تو یسده در پلونه او تو که ای
جاده نیه دو اینه روی تو به و فانی
فصل الی غیر بی بنه بریره و جنان
و کل کاک احمد روی و فانی نور حدان در رخ و بوق در سر کسلی
وفات او یکه بروجی در یخیزم در کم بر تینی تانه کوم چی تین
ای عارت به تو خردم ز کس کات روشن کرد ای نیه دل عکس کات
حاشا قربان که گزاده و عارت ایات شیدیم اما چه ای
و کرف رشور کسی فته گزونه سوره گوار بود و بری
کردیم بود قول با خان سری تو ایست که در ای سر ز فون نظری
کولان که زنده درم به صیانه شیم
در حاض تو فکر رود امه مندان تو هم ترا دو کل او تیه
بند نه درونم همون حقائق لول نام و کونی در نام صله فواد او
کوشیه و درن کوی ریشی و ششم چشم ضعفست همون
از یونان کوه پاره کوه پاره کوه پاره کوه پاره کوه پاره

آوردن و در آن
و قال بعضهم ان
درد و غایت بسیار است
فغیرت که در کتب
بسیار از این نوع است
از بی غایتی
و در آن که در کتب
از بی غایتی
و در آن که در کتب
از بی غایتی

در عارض خوشحال کویا سحری عید و شوی در دوران
دو کربن تشنه خون شد آن دو صف لفظی در افره نموده
بر دیان با سیری دگی زار و خرم
وک کافر تنوبی بخون سر سلام وک ترک لیدن در مری سدی
چاوت بجان مهره آروی سیم تریکه دماخت در مهره جگر دام
تا روز شش هر دگی خون له نرم
جلم و کوفری که نه آه و فغانم پر خونیه و کونافه دل بسته زانم
دو ناری نای زلف لی آوی حسیم
بسیار هم کرده و آورنا و بریم هر چه خونیه که برشته ما
او درده و فانی که در سپا و طم مشک که شقام با بهر از بوج
جاریک مگر می به آن خوم به نهم
الایاتی است تا بکن زیر نامه برداشتن که مایه صا حانه
امان ای مطرب مجربس کن مارو طایب است مارت که او اور حرا
او ایر و حکم ساعه انوالیم کرم مطرب بیاید در جلونه دما و م نه مایه
بر تر عده هم لا وینه رگم کوردن که بر مائوسه بدنت بل بو
کوردن

کهرشوق جمال تو نیم من است و نام بر جی بوی بیل کل الوته زدند
 لشوق تو یه برسته بدون تو یه بسته اگر عارف گفته ذرا غمی
 بشی بی جمال تو یه روز روشن بشی بر فزاد در کوهان که چون دل
 دیکت بر دیکم دیکم سوختم چه سنا که دردم گزاف
 و هر خلعتی و اصد دل گرفتار دلت بر زلف برت نه بر زلف
 مناسه عاشقان انزلی برو تا که بر سر ای کل تا کبرین تو یه
 کردی و کونم عاشق روی تو یه لوجی سپر لایحه کو تو بر بست
 ترا زاد کجا سینه ساری چاه و مات عمه بان بر بود لای من خیرین
 وفا بی بو طلبک و بلا شیت و سینه
 و کو قمری دنیا لینی و کو بیل غل خوانه
 آری از لعلک میرتا قرم هر خلعت و بنه چه داو که هر داو
 کوه تا بیست ذره شرم زلف و روی تو یه و نوشه و کل هر خون
 سینه او جملوتقا سینه دل حد و بر درخت کل فخر بخو کل با ام تو
 کتم آن نغمه خام غمی دور چه سینه دم خوی که غنچه و پانی جزوی که کل
 سینه است زلف ریخته ز عارضین که معنی اش ام طهاره ح زلف
 که عشق تو اول و تو انه در چت بان و لایحه پارس و لایحه زار بر سر

نسختم
 کتب
 در
 کتابخانه
 مجلس
 شورای
 عالی
 فرهنگ
 ایران
 تهران
 ۱۳۰۲
 شماره
 ثبت
 ۱۰۰۰۰
 شماره
 قفسه
 ۱۰۰۰
 شماره
 کتاب
 ۱۰۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام
على سيدنا محمد وآله
الطاهرين

۱۲۴

الهي قطب جوارح اني روزد

و نبي صبره حيا خراک جوارح

کجا وی کوک منواتی بی بخواره در نه
طربان
کزارت جوارح من ری اگا و سار
نقش
عشوه زلفی قوم داهو صبر و قری خوم
بنا آوده تو خوهو با و
دارد زلفت چه هر دریم طول آتالم
قد زلفت چه هر دریم طول آتالم
که کل نجابت چلم بویه زنده کی بروم
یجانوح قرآن اتوی اتم
خ مال بر بوت دلم پر تو خوهو او
که نشد در آده بوته عمراز نشان
بسیارک زاری بکس زلف چاوی
چه زو شو با سکا عقل
و عای رود قول در حق زلف کوه
ای سبکی دور تر با سبکی
عجز خوش زلف هر کی حشس
دارد کوه خوش
زلف منال تو قضا بستوه
خال من و ما
چاه زلفان دیوچی ری زلفت
فرنگه روزد کافه
تومات که خج خندان
با برد و نرانی
عجب نام این کوه
از این

این کوه
بسیارک
عقل
سبکی
خوش
زلف
منال
تو قضا
بستوه
خال
من و ما
چاه
زلفان
دیوچی
ری
زلفت
فرنگه
روزد
کافه
تومات
که
خج
خندان
با
برد
و
نرانی
عجب
نام
این
کوه
از
این

له گریان آسمان دانهای سوزی عجب بود لالا

۱۲۵ اگر مخون تو نم یسکه میکلیم چه کوه کویار بلیدیه

ز شمشیر جاوگت خون و جا بوسه در ما

فدات بم زیر میله نموده و زودت بیانی کن

در نیابای خزان دیده بهار شوغرا که ز اظهار غم تو آفتاب عالم دارم

بیرق ریزان خزان کوه زین وضع کن چو فضل گشت و تمام تو غم

آن ها تو چمن چو کوله نمیه بقری در بغایت بلوغت در باله خفته در آن

گریان آسمان مانوس بوشن کرده که کرده یامال شام بود روز و

ادیم بخت من رشبو تازو و آرازو دلی من لطافه کردی به با من

له کن دور لوتوه خورشید اوج قشرد به تیغ غم خرم ملاک هم خورام

له کن و شویی آهوزام لای خزام کن منع کرده استی تو زرد و حمرام

و فای بیت پشم زیاو ونم جی بزم دلیر روی رام دنیا به وجود نام

بزم می الکا بخت ادا ماه خرمیم که تیر به خورشید عالم و تمام کلات

نشاء و عشق شاه و شجوه این که دنیا که ز روی تو دنیا

مقتضی در این باره
تقصیر است که در این
بسیار است که در این
که قدرت آید زنده شود
که همه کن حق نیست
سالهاست
حق با خداست
ز آنکه عالم
ان که
کسی
مستحق
جمع است
کنند و کن
جمع است
ز آنکه این
ان که
تاخیر در این
که کن
چو جود
علم است
کمال
ذات که
تا این
حکایت
حکایت

که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا
که دنیا که ز روی تو دنیا

در وقت مراد عطف
سوال تقاضا کرد که بودی
بعضی کتب در این
که در این کتاب
از آن بعد از آن

۱۲۶

سوال تقاضا کرد که بودی
بعضی کتب در این
که در این کتاب
از آن بعد از آن
در وقت مراد عطف
سوال تقاضا کرد که بودی
بعضی کتب در این
که در این کتاب
از آن بعد از آن
در وقت مراد عطف
سوال تقاضا کرد که بودی
بعضی کتب در این
که در این کتاب
از آن بعد از آن

متنی

١٢٧
بتاکی قب من در بیسم ای که خاک زمین را کوی می قیمی سبلی جهان و خاک
در خاک دست جهان تا من هم ساری کفان گنجد بی سزم ناوی نام
ما رو در بر قران سر عهد قدم قوم بشت علی حرام کبری روی تو قنم
این کشتایم تو بود پیکر شاه غم و غم نوی که من شایم که در خواندنی ای شاه
جزایم دی سر را که فری کویم کشی درینا جی کچی بویان جی تعمیر نو نام
خدا بوحومی درانی منع نور خدایی بو که درینا سخن امن نظر نور بخلا نام
بسی قیض تو دین دول دوباره ای کرد درینا و کجا بعبه اسی تمام
دین طلبان بوی بودند او کور بودید درینا سر شد دوران و نور شنبه
سایه تو کل بونس عارفی خدایا کرت درینا عارفی که خدای اول تو
سر بران در قوم دی بجا و نوم که از جوان درینا ابو امام از جوان مولای اول
بلایک با تو بی کر بیا یک نور کو را ده درینا عمر عرفان حقایق تار که
دو حلقه طابانده ای و داری نور که نفست درینا بوسه حقیقه اولاد و طابان
من از انورانی ادوی بوح عرفی و کو بر و نه تا بون بر شمع آرا

افق ای انوار
دوران در است
سازمان جهان
عشق جهان
صورت
عقل و سواد
توجه که کمال
و بیان
کمال نام
و سخن
بویان جی
والا صفت
نظار
تقی کمال
بینه و بعد
صورت کمال
هم صورت
و زال او
کمال شایسته
توجه
عدم
عشق
کلمات
درینا
کرم و حقیقت
جمال
عالم
قدم

دوره
بویان جی
کمال
عشق
توجه
صورت
عقل و سواد
توجه که کمال
و بیان
کمال نام
و سخن
بویان جی
والا صفت
نظار
تقی کمال
بینه و بعد
صورت کمال
هم صورت
و زال او
کمال شایسته
توجه
عدم
عشق
کلمات
درینا
کرم و حقیقت
جمال
عالم
قدم

دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال

۱۲۸

دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال
دریچه مجمع ادیان
کلی کانیات و احوال

بصورت کرمه لیم دوری یعنی برقی سوری ۱۲۹

بصورت کرمه لیم دوری یعنی برقی سوری
 که کوی بیخونه شادرم بروی تو میوه پیرچاوم
 ممت بیزه لیم شکسته دستم کمره او جایش
 غریب بکسیر دواوه کوتوم دورله رد خوم
 خداوند اچیا قادر آرزو کاری خوم
 بحق نور وجه ایک ویا نند و می شلت
 بیستانه با بره عرصه است کی
 و فانی بکسیر و دواوه با پندیه همکه
 بحق نور شطوق جید جیدش اولان
 بحق چایار و آل او اولاد حق انه
 بروح خواب کجا نقشند و قبله کاهم
 بقوه جانیه و لسان و یادست و نمانه
 چیدانی که سایه ایه قطع مار کوه کم
 حریق آورد و رسم و داند انرف بنانا
 نسیم صمیم قربان شاه نور کتام
 کرمه لیم دوری یعنی برقی سوری
 مکر پادوم لعل بکسیر کرمه لیم دوری
 بشایرم دی ساقه زری جام کرمه لیم دوری
 بدرید و اناوم قیطان کوا سیم کرمه لیم دوری
 کرمه و حق و خفا و قدیم و فرد و یاکم کرمه لیم دوری
 با عظم خوت اخص است کرمه لیم دوری
 تبطیکه جانم دی لدت خوم رد لیکم کرمه لیم دوری
 مدوای روح خوش عظم و شاه نجار کم کرمه لیم دوری
 امام شریب و قبله ملایکت ماه بطحاکم کرمه لیم دوری
 بالضار و مباحر قایلین قبله کرمه لیم دوری
 غریب جان فدا و کعبه دین و حو نام کرمه لیم دوری
 و نمانه با نعت رضوانه کرمه لیم دوری
 جواب نرد و حقیقتان روح فدا کرمه لیم دوری
 الکیلیت له لای قلم نیر کرمه لیم دوری
 خوم کسیر و خود کرمه لیم دوری
 کرمه لیم دوری یعنی برقی سوری

سوال آن چهار
نفت که در جوارح
جسم است که در
توقیر آن است
از علم

۱۴۰ حیات منویه بر سه بواج و کستانه

بموزد که زارم بی بواج مانده
بیرکان سیات قلم سر بر حرکت کایه

سرم در بند کویه دم سر گرم توانه
نه دغ تا نغانه نه درد و صوفه خاله

عجب نوم در دوزخ که کافور است
بصبح کاذبه شو چو ابر کبر چو شجوانه

مقام قابه قویه سیاه پیر منجانه
مکطاق بر تو بران طلال عید و با

کسیه چاکوت مال کشر منجانه
تماشای باغ و شمشیر لوجه نوا و ارانه

حسرت چون تیه سید که در دم و خضر تمانه
تخلی جهات نفع از ری ز حال کویا

کوه لطف بهر قران خراب است
دغای درد سیدر مانه بوجا و ارانه نارام

بلان تویه یانه سه جان دست پریانه
اربی

صفحه ۲

برجانه

از کربا آوری اگر طوفان بخت
بفر جا و کاست بمو بی شکره حرکت
کسب نف کلای جمال تویه نور شو
دم نوا سر جانم بر از غوغایه نارام
خالت چرمیم در آینه قدت و آینه
بشوق تو مخلصه کفایت و آینه
محو عالم بیدار که تو قران ابرون
عبادت خانه بزم نوبته هفتک ابرو
بسیار حلی جویم و در غم
تخلی جهات نفع از ری ز حال کویا
بهاره کرده مراب بر در میان دغمو
دغای درد سیدر مانه بوجا و ارانه نارام
بلان تویه یانه سه جان دست پریانه

ارم بو عین زلفی اسیر چنبر زلفی کز آنات بر زلفی مهربانی کسب
 بد او زلف و اثرهستان بر کلمه و آن نظام چین و کز آن بر آن روزگار
 نگاه و ستان کن خمار در کجا کن طبع حال آن کن کجاست پوشش زلفی
 اشاریکه بجای آن کرد روی هم بشکست و تینان تیره باراد خطاندان لای
 صبار زلف پریشا کرد رخسار عفتاکی چه شیرین گل کدی بر بیرون کرد و بی
 برین زلف تریاری درختان می کند که زاری علی شکر کردی که آنچون لای
 دره بنواره میخانه چه هموره و چه دانه سر لای دل آفرینی کو شکر شانی
 که دستم داد و دل بو نم دل به شکر کلنج هم تو بنویس بن بو قراض کلنج
 به جیبانی تکلی و مبد می بی آن تریابی قبرمان ل غافل برزد و طو مری
 سر شکر خوار دور اجداد کوفتی در حوض فواره عیان رخسار
 جمال سطر اجم کو توتو اید کوا انخایاری هوای نوز سیمه او سوتانگی رخ کو کوهانی
 منفی کوئی آنگه ججز و بر روی سندی سطر صدای کو کوهانی
 به بیرون کو اوزت بقعه زخمی است مدار او نوروم انانی مرادانی زلف
 بر روی جمال عالم مکن نو آرامم و تو نام از اگر سانه زلف بوانی

(Marginalia - left side)
 خوار و عیان
 در حوض فواره
 عیان رخسار
 جیبانی تکلی
 مبد می بی آن
 تریابی قبرمان
 ل غافل برزد
 و طو مری
 سر شکر خوار
 دور اجداد
 کوفتی در حوض
 فواره عیان
 رخسار
 جمال سطر
 اجم کو توتو
 اید کوا انخایاری
 هوای نوز سیمه
 او سوتانگی
 رخ کو کوهانی
 منفی کوئی
 آنگه ججز و
 بر روی سندی
 سطر صدای
 کو کوهانی
 به بیرون
 کو اوزت
 بقعه زخمی
 است مدار
 او نوروم
 انانی مرادانی
 زلف
 بر روی
 جمال
 عالم مکن
 نو آرامم
 و تو نام
 از اگر سانه
 زلف بوانی

(Marginalia - bottom)
 خوار و عیان
 در حوض فواره
 عیان رخسار
 جیبانی تکلی
 مبد می بی آن
 تریابی قبرمان
 ل غافل برزد
 و طو مری
 سر شکر خوار
 دور اجداد
 کوفتی در حوض
 فواره عیان
 رخسار
 جمال سطر
 اجم کو توتو
 اید کوا انخایاری
 هوای نوز سیمه
 او سوتانگی
 رخ کو کوهانی
 منفی کوئی
 آنگه ججز و
 بر روی سندی
 سطر صدای
 کو کوهانی
 به بیرون
 کو اوزت
 بقعه زخمی
 است مدار
 او نوروم
 انانی مرادانی
 زلف
 بر روی
 جمال
 عالم مکن
 نو آرامم
 و تو نام
 از اگر سانه
 زلف بوانی

عاشقانه
تا دل در غایت
تو خدیو و خدیو
موجود کوی
موجود کوی

۱۲۴

بکران دل من بانه زخم و پیکنی ز موی مجال بوخته ساغر ناکرانی
ایان شوخ خرابانی که بود نودل آفتابی بفرسود چون که تو مانع دل من بودی
وفایی و وفایی دست و وفایی دست و وفایی دست و وفایی دست و وفایی دست

وفایی او ده دست بردان له دوره لقطه کردان
ایان یا قطب ربانی بدویشای بخارانی
بجاریک تماشای تو فدا کنم او تو دم اگر نه بخار قیاری
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه

بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه

بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه
بجز کرم خون و ما زخم خسته چشمه نام نه زخمه و زخمه

۱۴۶
 شوی دی صبحم کو یاد بخیر بیان فرماد
 کلاویان دانه مخا غبار این غم برت کرد
 بطرز زلف خود مطرب با دم چنگ و چاکرد
 زلف و رو با این همت که ز فیهن لغیا کرد
 زمین و آسمان گریه سینه سینه گدا کرد
 مگر کل قند با باری کو ایما حیا کرد
 که هر ساه با و انکایت دود سپا پاره غوغا کرد
 هر او ز قی این ملک بیان حسن گیت با کرد
 مگر در دست نمان بود جز زلف اما کرد
 همه هر حلقه که صد بار بر او رسد پدید کرد
 جبا عطر که غنچه زاری میبارد و لغو کرد
 سر سر جان پروانه بر آرمونان کجا کرد
 سر الماس زاری پر از آله و تمسک کرد
 سلطان ابرو
 زلف و رو با این همت که ز فیهن لغیا کرد
 زمین و آسمان گریه سینه سینه گدا کرد
 مگر کل قند با باری کو ایما حیا کرد
 که هر ساه با و انکایت دود سپا پاره غوغا کرد
 هر او ز قی این ملک بیان حسن گیت با کرد
 مگر در دست نمان بود جز زلف اما کرد
 همه هر حلقه که صد بار بر او رسد پدید کرد
 جبا عطر که غنچه زاری میبارد و لغو کرد
 سر سر جان پروانه بر آرمونان کجا کرد
 سر الماس زاری پر از آله و تمسک کرد

زلف و رو با این همت که ز فیهن لغیا کرد
 زمین و آسمان گریه سینه سینه گدا کرد
 مگر کل قند با باری کو ایما حیا کرد
 که هر ساه با و انکایت دود سپا پاره غوغا کرد
 هر او ز قی این ملک بیان حسن گیت با کرد
 مگر در دست نمان بود جز زلف اما کرد
 همه هر حلقه که صد بار بر او رسد پدید کرد
 جبا عطر که غنچه زاری میبارد و لغو کرد
 سر سر جان پروانه بر آرمونان کجا کرد
 سر الماس زاری پر از آله و تمسک کرد

کمان بروی پستی بقره چاویستی ^{۱۲۷} که دای تیریکه سردی با هم جان او کرد پیش قدم کمان
 مکرر کان شتر بوجیم چا و دیر بو که خون دلی پی در بو خوشی خوی بد او کرد ^{عقودت بر او نه خندید}
 غور حسن خوی و ابودی پخته کرد و بوی ز خوی فرمود عالی بوج سو کرد ^{عقودت بر او نه خندید}
 کتم اشوخ چا و تم خراب و عاشق دتم رحمت کرده ها و تم خراب کار اگر ^{عقودت بر او نه خندید}
 دل داد شکت خوی استاهات بدت ^{عقودت بر او نه خندید}
 بجایم که است خوی و فانی شیت و شید اگر ^{عقودت بر او نه خندید}
 بجایم که کشنده صندرا جان فکانه ^{عقودت بر او نه خندید}
 بدل خند که بنویسه بگور کت عدت مینه ^{عقودت بر او نه خندید}
 نه قد طای میه قران نه رزه غیبه سر لو ^{عقودت بر او نه خندید}
 کت ارف و کاف و بوم کت ارف و بوم ^{عقودت بر او نه خندید}
 و مت بوینه دم کله با بوم ابر جاورت ^{عقودت بر او نه خندید}
 بجایوت لو کو تو هم ارف کت بوسیدیم ^{عقودت بر او نه خندید}
 کتوسلمان رحمت بفرمان بس بوم ^{عقودت بر او نه خندید}
 و مت بینه بدل بگرم ابر جاورت بوم ^{عقودت بر او نه خندید}
 کت ارف و کاف و بوم کت ارف و بوم ^{عقودت بر او نه خندید}
 و مت بوینه دم کله با بوم ابر جاورت ^{عقودت بر او نه خندید}
 بجایوت لو کو تو هم ارف کت بوسیدیم ^{عقودت بر او نه خندید}
 کتوسلمان رحمت بفرمان بس بوم ^{عقودت بر او نه خندید}
 و مت بینه بدل بگرم ابر جاورت بوم ^{عقودت بر او نه خندید}

کشی و غنچه
بجای کن ایسک
من ایله نین چرای قندیکه سیمی اسپاه رود حیات

۱۳۱۰ اکر صد جان زهر و شکر می رود پند سید

و کوماسی سوزنده که نم احمی اگر خار بای و گشت رو سیم و بریر تحمیلاده
بر چای و کولف پیشان کوه فرموی

و فانی حت ای میخان کت و اسیر واقاده

بین بدلان سجده حلاله کل که منظر می
تخورخا و نوم بلکوشای من شیر و شکر می

پشت تو صید جاکو طاهر می
یک بادت و گردن بم دیک با حقیقت

له جبت و اگر صبح نخل طوبیا و کوشتر می
دیاره حال بنای یک جگر ک پرده شتر می

بر یونیخت بر توی لولکل و بالا
تا و تیره مار ان کلمات بو ح سنالیم

که خورش نه غیب بل بجان و ک بیان بری
و کوطا بو مسم و چین باغ و کت ادربی

خاکل و خور کن نشان دایم عم دل تو بر نالنه
و لولف و خال خال کولوبه زری

حجیان پرورد ناله عاشقان و ک حشر بری
الحی عهد و پیمان حبیب من هتاسر می

که روی سخته در ستم به کویله عوی
واری دار و عدل بر یما حکم تاسر

الحی بهر آب بقام هر خضر سیمتری
بقران سونند و نوم کوثر و کرونک لعل درمی

بصوای خال لپوت کومه دا و لولف
بوی و روزی که دسم و اله روی ستر و حرانه

شاهشای شکر لیوان دبی لعل و کوبدری
دعای

ولی کوی ناله هتاسر دت و کون من
دعای و غنچه

و صاعقوی تجلای کردن و بر ساقم قرآن ^{۱۲۹۵} نه ناکم که تا محرم که هرگز نیند و کل در بی دلان زار که با است
 خوش بورد زده گوشه چا و که دای بنای فرموی
 و فای بویج در کن صفت ای حد جاد و کافر بی

تورین خوش لب سخن
 نیند با خوشه دم زن که درد
 بر کسر سوده دل را بچشم
 چشم و گوش بلفه فک چشم
 داشت تا نیند بکن بیرونه
 چشم داشت این تور آفتاب
 همه زده و در ریافت تا
 خدایم نازده با بود کبر
 در پی کوهی بزم کافرش بی سر بهلا
 در تیره اهل دل کیران روش و آیه چو آن سوزی در
 خست بک زین من لب است یگر کی خانه در نیند که لغت
 با بصر هم هیچ سینه
 نام با باره ترک سر که اول بود کوه که چه بجه شکان بی
 خست بجهت نرفت
 دم تور و رخ شیرین چاکم تری سحر کرد آن سوز را بکند در
 در حیرت چشمش در
 رفت حال بیک در کندن
 کستان بصدی بلبل که بجهت کرسار آن قوم لاله چشم
 در و نگرست گفته
 تدر اعینم آنچه لو
 که چشم در و نگرست گفته
 تری اعینم حاکمان
 همه شهر در پادشاه
 می صغوی نکرند که
 در کس و در کس
 قومی در کند

بر ندره و دم سودا زده لطف دلا آرمه
 کن منع دل زارم که دای جبه در ارمه
 بنا صفت بوهای شین دل پانی فرسو
 لکل گریه صراحی نشاهی خسته جامه
 مفسر غزوه که زیره و سسته لطف معان کرد
 دل چای کوهی بزم کافرش بی سر بهلا
 خطها تو بچور و لطف دلا دیر
 لاله تیره اهل دل کیران روش و آیه چو آن سوزی در
 بمرک من جفتا دم دست بویه نیرانم
 خست بک زین من لب است یگر کی خانه در نیند که لغت
 بعضی روی لطف سرم و آبا و پیکم
 نام با باره ترک سر که اول بود کوه که چه بجه شکان بی
 بغمزه چا و لطف اودم و رحم و برینه
 دم تور و رخ شیرین چاکم تری سحر کرد آن سوز را بکند در
 عشق تو دایم یک کردن لطف
 کستان بصدی بلبل که بجهت کرسار آن قوم لاله چشم
 در و نگرست گفته
 تدر اعینم آنچه لو
 که چشم در و نگرست گفته
 تری اعینم حاکمان
 همه شهر در پادشاه
 می صغوی نکرند که
 در کس و در کس
 قومی در کند

بیا بیا لوده
بیا بیا لوده
بیا بیا لوده
بیا بیا لوده

باید که جاریک تیر خنده کبک ملاحظ
و کوه و باری هر سالی هر بار ری
بجایهات یا بیات شوق رود و
در تم آه کت زردان و کوه قشیمی
بینه غشا که مجنون تیلینی
دیکت با دل خندیک صد جام کرمین
دلای قلم که بای و عده بین ستر تینی
نه تیر و سر که نه نام چاونه دل ری
شک کشت آینه و صد دوزیموی
بلا شیرین بخون کوه کن پنجه بر کنینی

قصای چاوت لروح من کوی در رم الو شجر

وفائی بوجه کر خوی لبر او چاوه غر مینی

بزان نخل طوبی اناج حنبت خار و شاخه
وره طر قه قاوم تاشای موج دیر لکه
ایر چاوی ماری

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

۱۴۴

بلی وک سُر وایه چه کو او بختی
بنیم که قیامت وی بزم بویج سیاهی
بفرموده است چون که کعبه حوش رانی
طیب درده داران اخدا ای چه ادا
اکصد جام جم آب خضر افروزک و آری
کلید و ابارکاری ها و سنا بدنیالی

دانش بیست و یک ساله
شکل از زینت کجا و مردم نشین روزه
شده و عین آن بزم
دلین غم شکر گشته و تو شکر نور و عا
دلین ای تو به غم بدر که کران کو تو
بوشه چو فصل ایو خاک کوی با زادم
کلید و ابارکاری ها و سنا بدنیالی

استان که در سمرقند
عاشق بنیاد که در آن راه
مکر در کوه که در آن راه
نیک در کوه که در آن راه
نیک در کوه که در آن راه
نیک در کوه که در آن راه
نیک در کوه که در آن راه
نیک در کوه که در آن راه

نخ نیم صمیمه کو انر جمال من
اخ بودل مبرای غمزدانم هم سر
اخ بودیک حالزانی دل پر آو و ک
نفس کافر و ادنی قوه جهان را مار
ای سید موسی و کافر کمال نظر
صمیمه تابی همامشون آوی کورش

درده دارم سیرام بیدم کو اسرم
کس له جمال کوه و کوهان من اکا و ابر
یا و صد کار عشق بیان
بدل لغت کو کوه تیره بریا حرت
محلن نه وصل حرت

عقل و مهر چه بود

خوشه معصر طها جنت کافر نادری	پسیم بی وجهی چیه زلفت مقیم رومه
دادوی در دم کرم کما لدر دم ملگری	بابا خبری جنام بو جاوه سمارت بی
شوخی سمار نیولیداد خوشترین شگری	کردمیه مجنون درود شش و فرادین
رو سخال کردن مال جاو کاتو کدو عمری	کردمیه فسانه هموش رانو بازار حیات
زور بایش و درده ریشه حلیه ششتری	منع نالینم لمن نالان لذت سر کانیار
در دمن درو بکسیدر مانه حاره ناری	زخت سهوده تا کی ای طیب مهربان
کوبه از طوفان نوح نی اورم و دانم ری	سوز نیوجرم برمان برتا و خوشتره
غیرت حسن و جمال ششتری بی ناری	دست هو امان بوم حلا منظر تو بوم نی
اسمان نمونه که نری حاکم اور ناری	دود احم سوز حرم و اله بهر لادجی
آه و ناله عاشقان مات بو بود محرمی	روی هر زمانه با زلف دلاوزی بر تو

ماچ کسرتی ای که دافر سومی و قاسم دروم
 پر بامی میری نو نوزی او دومت موده ده عترت سه با خوشن

نسیم باد نور و ششم عهبری اینا برر عاشقان دس نور دلبری اینا
 نور عاشقان و تفکار باره خند صلاای طبلان دینا در حجت کلن کبری اینا
 کمری توتسه رفوروی جسم باد نوزی جانک بر نداد اوه بوی گل عری
 بر فح دل دلی یار زلفونینه و روی نه بر نهم دهر سینه سهارات شگری اینا

دلی آه منه برق درخشان کردی	دلی چادونه مور بهاری بدستم کردی
صیامات بر چرخ کو ساران غنبری	درد و درود شستن گل گیشا
تبار کی خضر جوشه شای اسکندری	که یوز بزم و نوشه و چونان لاله پدید بود
صنوبر سزه کلین گرز سوسن خنجر می	که سلام به بار فتوای جهاد کافر می
سمن با شقایق طفس و گل محضری	شادمان پای اندر زشت سلطان تن
چمن سخت ز سر و گل یاقوت افندی	له شای در دره مسند نشین بو تار کون
و نوشه دسته دسته عود لاله محسبی	که بزم کرس و نرسین بدفع چادور گل
شقایق باده زین شیشه کرس اغزی	که میخانه چمن بزم طبریان کرت قد نوشان
نوای تار زن او از جو شش جوان را نوری	که چه رسد لغمه غلبان سوت همو نیا
دلی چهار ایران روزنامه خستری	حکایات غریبه میه بیل جمله خور دی
دلی باغ جنته آسالم بری حور و پری	که بسوق رود لاله و گل لبانغان دا چراغ
دلی ضو از نه بوا اهل شستی کوشری	که شش دریا جنت شاد و اهوای
بهار بوخته جانمی خوی چه شیر و کبری	که کوفه گل بو شوه خسته در دم دلانیان
ورق سحر عرق کلکونه شبنم زبوری	بزد و دور بهار غمضوه بود لاله میل مات
کر با و صبا خاک کداز دلبری	همون چادونه رو لیکه گرن و سر بیان دی

دلی چادونه مور بهاری بدستم کردی
 درد و درود شستن گل گیشا
 که یوز بزم و نوشه و چونان لاله پدید بود
 که سلام به بار فتوای جهاد کافر می
 شادمان پای اندر زشت سلطان تن
 له شای در دره مسند نشین بو تار کون
 که بزم کرس و نرسین بدفع چادور گل
 که میخانه چمن بزم طبریان کرت قد نوشان
 که چه رسد لغمه غلبان سوت همو نیا
 حکایات غریبه میه بیل جمله خور دی
 که بسوق رود لاله و گل لبانغان دا چراغ
 که شش دریا جنت شاد و اهوای
 که کوفه گل بو شوه خسته در دم دلانیان
 بزد و دور بهار غمضوه بود لاله میل مات
 همون چادونه رو لیکه گرن و سر بیان دی

تسلیح الجبال طولاً و عرضاً
منها انما تسلیح الجبال طولاً و عرضاً
منها انما تسلیح الجبال طولاً و عرضاً
منها انما تسلیح الجبال طولاً و عرضاً

۴۸

تغزل با بود و بود با بود
تغزل با بود و بود با بود
تغزل با بود و بود با بود
تغزل با بود و بود با بود

شعاع خورشید نمان بولال و کربوسوف
مات و خاشاک و فانی و کربوسوف

معمده تو که خورشید است در آن
معمده تو که خورشید است در آن
معمده تو که خورشید است در آن
معمده تو که خورشید است در آن

کتاب الامام جواد علیه السلام
الغزالی فی شرحه فی الواقع
منی

دری در می محمد نویسه درون همه
با آنکه خط ما تو بمن جوی
زلف و روی تو سبب و کل ما که زلف و روی
چو غزال با ناله ابرو هلال گل چو خسته
عین تو سبب لاله رومی همه
ای چرای حجاب قبله رور خسته
ای چرای اسلام و کافور و روی
منی تو اند چو
آخری کعبه لاله تابلی او خسته
بیا را و اسع وصال روی لکه تو کرده
تو دانه بروخ نامر و وفای خسته

دری چرای طبت کده دل کی جوی بضر تو جمال است اقبالی با
شوق تو ما سالی آنظر ری تابلی در زلف تو اقبالی لوح لاله سوزنا
بکرم بوشندان عمر تو خسته سکت پر بدینا بوخندان
ابو تاب رسته مایه نورش زبان کن کاغز لوق و کا حرقی مهر رو و ک سوز
اوجه خاله بوته مایه جرم و ک حاجت کاغز تو سوز و حران کا هو شو با خبر
کافر روم کافر کمال کنی با قله و سوز رسته لاله مار هر روز
مید بر او فرافوا اشتیاق مایه بو بوی رو و خدل درونم تو خنده خنده
در راه

عکس زلف و رفته مایه چشم کز آن

حقه خون بزم لبه بیدار خط و جور نگاه

بیکت جذب لعم بر زلف سیاه

گاه بر شان رخو کادل سگشته قاسم

کرنار هر دگر می بایر به بیم جاوکت

دورله تو زور بقدر لرم با تطف حال کا

صاحب سر و سلوکم چون خست ده زار تو

ز چشمه زان صاف می چمت زار که

و کوفانی دل بده وین در جواب و یک

دایره ای دخی ز غایت بحسب نظر م

ای امام که سینه اش زنده می کشم

ای سیمک کلی زار و شاعی که خست

ای شوق حجت روسته ای ساو او

چشم زلف چو پراود و دعوی مجسم

من که کز زلفه فرنگی بخت کافم

طوطی شیر سخلام با بند او لرم

حرف زلف تو دم هر گشته و کلام

لیم کرم جاری کوهه مفروش بلورم

زحمت دایره شان مات هر دوام

کابها کای فخاله غایت و که خاتم

تو دهرت تو دور و غلمان از توچ لرم

و کوفانی دل بده وین در جواب و یک

دایره ای دخی ز غایت بحسب نظر م

ای شفیع الدین خیر لوری مولی

شوق روزه و بر تاقان عطر طرار م

روح لیوان و ک پر طانه بود در م

عکس زلف و رفته مایه چشم کز آن

حقه خون بزم لبه بیدار خط و جور نگاه

بیکت جذب لعم بر زلف سیاه

گاه بر شان رخو کادل سگشته قاسم

کرنار هر دگر می بایر به بیم جاوکت

دورله تو زور بقدر لرم با تطف حال کا

صاحب سر و سلوکم چون خست ده زار تو

ز چشمه زان صاف می چمت زار که

و کوفانی دل بده وین در جواب و یک

دایره ای دخی ز غایت بحسب نظر م

ای امام که سینه اش زنده می کشم

ای سیمک کلی زار و شاعی که خست

ای شوق حجت روسته ای ساو او

سام بزده

درمان کنه یا کوسه کیم همو در دان
عمیکه دنیا لم باید کل زارت
فرضا همو دنیا ی منو عمر خضم بو
احسان کل خاک در پاک لب جاودا
روشن بک جاوم کل خاک در خوش
زلفت لولا شاد و شاد کل کجالت
موقوف کنایه بفرموده چشم
پایند اشاری که در که له دروغم
بوضو خط و صورت تو کوی سسته حقیه

درمان کج هر کم که همو کونه برینه
جار یک بفرموده که ناواره چه برینه
بی جنت روی تو چه جای که چه برینه
بویه که کلک تا میر چاوی له زرتنه
بوعزته فرشت قدمت عرش برینه
کوا اهل شمالی همو اصحاب یکنه
ژنگا وید اوی نه او نه سینه
خود منی و بکل وحسد و نچه تو که
مانی که پریشان صم خانه چه نه
باید که کی نروس
نایم به هم دور دنیا و قیامت
جاری بوفانی که ملی کلب امینه
باد زور و زری او امانت کل دشت تو عظیم بار
قطره قطره خون جاوم کیم آرام نه
کل در که به بیل در دایب بینه باغ
دک شید زلفوروی دایر لریک کوزون
وی و توشه و سینه صحرای سر تو دلی
پس کرده جو یاران سر کل حشر کن
خودان (نیوی بر کم او زری به هاری و مالی و مانگی تازه ی سالی)

در بدر و چاوداغ زلف تو هم عالم به
 پر پر اوراق دل چون و لکل کرده
 قطب بجای سوک شامی زنده و زنده
 هر دلیکه بر مظهر دیداره وادی همه
 باغبان بودی که تات ایس کلاردا
 ای فروغ ظلمت و نور تو چراغ دهنودل
 کهن بسین با راج خزان چو جغت
 کر آن لطفک لغزوی لی زبانی من
 + تابه و ناله سخن فیض رحمت زخمه
 شای کلان سلطنت خوانم تا بدین
 بانگ نوشا کوشش ساقه و لکله صورت تاد
 دل بدر جهان بمانن شاد و خرم کفران
 خال کوشه جاوکه لغزوی و فغانی است مالم
 تا نوره خادیم بخشایه کارم جا تو مالم
 چمنی حنوه زلف خالان عاشق سخن خادیم
 نامی غمشس جاشا فرود بسین
 کابدوری کا بدیدار دله شمشینی دین دیا

وک کوشه کیش چمنی کیم و نوب
 دشریک پر خون هم او چمنی تید و نوب
 ای است اور نضانی همکله صد خانه بود
 خوشگله منحصر بو سینه سین تو فغانی
 خار کلین تویی حکما کل عرفا بنو
 رحمتی در اندام و برانه ادا بنو
 هیچ کلک لاف لکوبوت ندر سو بنو
 بیس تو ورنه ایدم عالم اسپان
 بی نسیم رفو ماران خوش در مانو
 روز تو کوشه خورشید و ظلمت کنه نور لک
 قوت جهان روح روان شام و لک
 وصلین بل نغم کل شینی نسیم پر دانه
 ال دلائی خلدادی طاب و دیار کو
 دی سرادون دد نام نازت ال انار کو
 هر دره نغمی ترواج تیددی بازار کو

کوشه کیش چمنی کیم و نوب
 دشریک پر خون هم او چمنی تید و نوب
 ای است اور نضانی همکله صد خانه بود
 خوشگله منحصر بو سینه سین تو فغانی
 خار کلین تویی حکما کل عرفا بنو
 رحمتی در اندام و برانه ادا بنو
 هیچ کلک لاف لکوبوت ندر سو بنو
 بیس تو ورنه ایدم عالم اسپان
 بی نسیم رفو ماران خوش در مانو
 روز تو کوشه خورشید و ظلمت کنه نور لک
 قوت جهان روح روان شام و لک
 وصلین بل نغم کل شینی نسیم پر دانه
 ال دلائی خلدادی طاب و دیار کو
 دی سرادون دد نام نازت ال انار کو
 هر دره نغمی ترواج تیددی بازار کو

دلم خدب نکار خسته زلفا بخندمی به بند جادوان کوه غرور و استمن
 بلا معلوم بی گوش را و کیم با انوصیت به چراغ ترتم هر دو سسته کلنی باش و فتن
 این چوز به صوفیانه من و کوشی منخانه بهرمان نکامیک هم صوم و صلا من
 بخنده روی زلفان خسته در فزونی و رهنی

دو فانی شو چراغ لی دوی آب حیات من
 کبرنا چا و باران خورد و خوم خوانده به شتر ترازان حکم کرم راوه
 و شد او صحرانی در کم هر دو فویا چلم کدل بودانی بر ناکید آید
 دو ابروی من زلفان کشتی خود خسته تکافر هم حکم قدم کور اوه
 عشوه روی تو هر خوشبختی و خوشی بزوت با دو نور زنی کراه زلف راوه
 ای آویخته دهری زارت کل زلف زده با ما سم ندگری روی خوت منم لاوه
 زلفت حی بهراران رو در شو امان ای کشتی گلزاران حکمت تا رو خم ماوه
 بگش من یاده روت من زلف لاده دل بویاده بو شوه رو در کیر اده
 باشور و اسحرلی باغ گلکان ورنی کز کوسمت لبرنی کافر اسلام ناره
 دستم بقای زلفت دلم بالا نخرانی بو جد کوردی خورقان برد قاسمت ماوه
 بهر جا و کشت نخرانی بی غممان کل جنم مست بوم بو غش لبر دم بود و اناوه
 ما هم بون خالت تو شون لای زلفت بوم طریک تا بعد بوم نخرانی دانه و دواوه

از کبر

دلم خدب نکار خسته زلفا بخندمی به بند جادوان کوه غرور و استمن
 بلا معلوم بی گوش را و کیم با انوصیت به چراغ ترتم هر دو سسته کلنی باش و فتن
 این چوز به صوفیانه من و کوشی منخانه بهرمان نکامیک هم صوم و صلا من
 بخنده روی زلفان خسته در فزونی و رهنی
 دو فانی شو چراغ لی دوی آب حیات من
 کبرنا چا و باران خورد و خوم خوانده به شتر ترازان حکم کرم راوه
 و شد او صحرانی در کم هر دو فویا چلم کدل بودانی بر ناکید آید
 دو ابروی من زلفان کشتی خود خسته تکافر هم حکم قدم کور اوه
 عشوه روی تو هر خوشبختی و خوشی بزوت با دو نور زنی کراه زلف راوه
 ای آویخته دهری زارت کل زلف زده با ما سم ندگری روی خوت منم لاوه
 زلفت حی بهراران رو در شو امان ای کشتی گلزاران حکمت تا رو خم ماوه
 بگش من یاده روت من زلف لاده دل بویاده بو شوه رو در کیر اده
 باشور و اسحرلی باغ گلکان ورنی کز کوسمت لبرنی کافر اسلام ناره
 دستم بقای زلفت دلم بالا نخرانی بو جد کوردی خورقان برد قاسمت ماوه
 بهر جا و کشت نخرانی بی غممان کل جنم مست بوم بو غش لبر دم بود و اناوه
 ما هم بون خالت تو شون لای زلفت بوم طریک تا بعد بوم نخرانی دانه و دواوه

ابرو صبا بی سروان کاس کرم نمزنی نه عطر نافع چه نه بون زلف خاوه
 له سینه چاد کانت بومه زنده خرات له لای بر مخانه خرم له رهن می نوده
 تو خه مادم سینه بروم روت دینه روته یا کل آفت ره بویه یا شکر خاوه
 وقت ارق در شری کوشته وفا نی
 بکلی کلمه سویند و خوم کردن شونده ملامه
 بکلزارم قرمان درسی کراله اولم نجوش و رخوش و سوت و خا جا و کلام
 پرش نام بلا و نم نیک شا و خا و سولوم دلی شمار زلف نوم له دوی تو بی و جل علم
 بنا ز جا و کله دل باز نی ام بتا بوم در شتم هر سازی بکوی او باره منده
 نه داغ خبر خوم زان نه مایه برک خوقتم شهید دست عشقم لاله زخم من کرد لام
 دل بهوش کوشتم بد سکه هر ذلینتی خدارحمی کا تو مرغ وحشی می برو مالم
 بفرموا پرش نام کار گفت له روی تو امان نا کاشف طلک و خن نا شو خواتی
 بوخوت سرشون نفور درین حالات دایم کلم نشا نو خط خواته ار الفم ار ذالم
 این شاهه نوم بوخوت حیرت و سیکرم نوی پشمانی نشیوه کوه انحرش قبالم
 اشاره چاد و عشوه زلفک بوه هر شد کلام کرد بر معان قلم ار زاره بر نام
 به تیغ غزه منور کردی تو قطعی قران ار قلم من هر روز بر تم هر یک خالم
 این هر قوم دوی چشم له روم حم له شده بقران تا شایک تو کینه چار کلام
 له و در دل دیوانه خون در کرم و نام خن شه چاد کله متم نه بجه بجه الم

این کلام
 در کتب
 قدسیه
 است
 و در
 کتب
 دیگر
 هم
 دیده
 ام
 و در
 کتب
 قدسیه
 است
 و در
 کتب
 دیگر
 هم
 دیده
 ام

آنوار دار و بیماری این بجز او بی سالم

کسی بگوئی دبی رحمت و فانی دوران کرتی

نظام برچشم سراز زلفم عمری خاتم

عشوّه زلف و عذارک مژده شوی برام

فرموت تو منم می نایم ناز تسلیم به سرتیم

و عده کلان سخن بی جا و درونی فایم

خو زلم بوی لدوی تو هر دو انوار خرد روی تو

مردم باز روی تو قرآن است نام

بیرنگ ددنا نه شمانی ترکانه قربان دست و بازوی و جا و سر

فرموت که دی کبوتری نیمه تر بخاتم

داغ سیوا و روم کشته ز آفتابم

باز دل غمی نی او حاره حاتم

امان دست منت و امان سوزنا و ظلام

قران یکایک می هم صوم و صوم

شامش سوزنی بی هم جمع و جماتم

مشکل اولوشه و شکسته مایه نیم خاتم

رحمت بر تو یک شجره وقت و

یا خبرت ادبی غیب دور و لام

غزالی

تاریکات درون هر دو رحمت کلان دوری

در این سخن از هر دو رحمت کلان دوری

تمام اگر فیه سنجیده کنی که
 محله بر بهر سزاده حسن کرد
 شاعر بر او در این
 با هر قافیه در اول و آخر
 ۱۹۵
 نمرانی کل بشکوت شیرین مینوایم
 یا بوی بخنده فریوت همه سینه با نام
 کل عطر خوبی بلا کرد دنیا پرله کلا کرد
 لال بوربان میل گشته تصفا تم
 خوشنجان مجلس کل بی بویه جوش جدول
 بی حاله زور وفا بی فدا و تک صد اتم
 مایه لیل ان سن لطفه صار العدا
 قطنه خاتمه است جاری بنوه ارام دلم
 مگر می صد جاد درم که روی منوفاک در
 اگر می عشق کردم بر لوه تا قدم
 دل به محض رفت برفت برود او تو مرد
 چند بنار روی بود شو شو خوشک است
 باغ دبی چشم فریوشن بار که تیر کین
 دین و دل صبر و آرام حوله رکای منظر
 بوج بر کرم تنگ دنی روت و در کوی عالم
 دست و دوان نفلت کوه پرت و دله
 خنده هم شیرینه دم بم بنوی حکمه
 قطه وفا بی بنوه دا خوشنجان حبر می مبتدا

بر حرام و حرامیانی که در صلاوات
 اول صلاوات است بسیار زنده
 ۲۹۵
 قصیدت و چواره هر یک میان بکاره
 ریگانی حدیثیاره بمره به ر
 له خود خورده است حات فی جمله چسته
 وفائی کثیر و دسته دیکله شاز و تازار
 + یار رسول الیک جنکات روم نیم حضم
 کرده سرایم نیم حستقی رحمت
 دکت لگویشیه عوریک عینه تو دام و
 مستحق رحمتم ای مستحق اوست حق
 روح لکیر بوفس کبره له سیخو فوجسا
 تاب کیوت وقت خنده باشن بودم
 تا خورشاک بر درگاه تو بودت بد
 یاد روی تو که در اتم نیست نور حق
 قلت یا مولی الوری خیرت یا کبک
 و یک بیکر صلی مات یک و دو کلمه نما
 روی و درناوی پشاک بود لبی دوه
 طاق ابروم دعیمان بو بجه کای ملک و

شوقارت داسر زلفت بدشادیم برو لاجده زلفت وفات بی وعده در آمده
 محده برطابور ناز و غمزه مشکینه در لم خون ناز حق سر بریده دست لبرالت محده
 ایقامت بر بنی بار و زینیری چا و کم تند مبه من مستی به سبن بروی کل آمده
 چت لذوق دین دلبه وجود خون تا یعنی دم گوشه اشک سینه آمده
 سر کن باقی دلم کره دست و اینخوه یا گرم که جام لبریز شراب و آمده
 بنوه سوا دم امان ملی بس ایما زن یا وفات بی یا بجای عاشق شده

یوفانی هینده خون نری لدوی آرام دل

کوه تو د آن تو خوت بدم در آمده *
 ناز نال دل لعل مستی دیاری دو یا چرمه عین دهنه کلاری دو
 ماته خسته بنالین کل کرمان کل صدای بر فواره هور سر اردو
 دل لبر خور و زار از روی زلف دکا کل زاری سیه و نظای طواری دو
 من فزین باخوم کس زلف و نخت باید عاشق روت حج لخت داده دیدار دو
 عشق باری با کزری دیده که بازی به عاشقی نخت اول باک و بر سندی دو
 بی فنانگی نیازت بسیار به ترا بنیج یار گرفتار میان تو عاشق زاری دو
 دل کجاوت کو لوه جاری و سپر تاره آخری هر دست او شماره غم خوار دو
 شاده و شمع و شراب و نسائی رود قشای بیه نرزه دلب خود دور لبر آمده

نفع الله عين شخص
 قال رسول القرآن المبرور في حفظه من
 الاغصان التي في حيا
 الفاضل الذي ورثنا

۱۶۸
 مجلس پریشان واکرمه هر تارک دو

خاک بریت سرمه چاهم افلاکیان
 بو بروی طاق و جوت قبله روحیان
 شهور ازین هر کوله عرصه دبران
 عشق و وحدت کی دیوایسلف پوجیان
 طرز دوس عاشقان تون که اش خرنجان
 ظاهر و باطن بوجد عشق حق بو عشقان
 آه قمری سوز پر و انان فغان بیلان
 موج بحر سگرو شیره و هم لایسغیان
 شوخ و شکست بالا بلا مکان حدت ابرو
 مالد و لار و تویمان دیموای غیر فشان

من گم قران وفائی قتلو محروم دنی
 لام لاف لاهرد و ابرو پی نشا ادم بپیان

دربار

بارک برسم بر چادی صافی
 مجلس پرانکه مدینه بار در

۱۳۶۸
 ۱۳۶۸

۴۹

دل بدایع دبر یک دیوانه و صحراییه
 شیت و شید ادبیر کم شو خوشنویزین
 عاشقان الله مال میسیدینان نیه
 من بد او بودم لانا بدانه خالی یار
 قستوه دل غایبه خشف قمر نرنگ بوه
 دست لجنوت بلکله مدیکه و دودلر کوه
 بیصد استوا و خاموشیت هر کور وانه به
 دل تالوف ذماروح کبر و شادمان
 بر مرم باکم نه لو شرط یارم بینه سر
 جاوگی گشته می کشانی سیاه لنگان
 غرق نیو جبر کشم ملک یارم بینه دست
 به صاره / من بجهویای وصل رسد بوم کی فرمویان باز
 آرزوی همسج ای وفائی دور تو یجا بیبرم
 ای هجرت راهه بر شکر ای
 ای دوست یکی العظام اهدت من بحر نظام
 ای هیوات لبهم لطف باره خفا
 ای سیجا مشرب آرام جان

درسی ضافه ای
 قلم علی بن محمد
 بین لفظ اول لفظ اول
 وین لفظ اول لفظ اول
 ان لفظ اول لفظ اول
 حسیل از لفظ اول
 به شرح القاصد
 الکلام الی آخر علی بن محمد
 بسین من تالیف
 جمع الی آخر
 لا یرفع علی بن محمد
 ان لفظ اول لفظ اول
 و اتحادی ای
 انما یفیدان لفظ اول
 انما لفظ اول
 فذلک لفظ اول
 و ضلاله
 علی بن محمد
 ان لفظ اول
 ان لفظ اول
 ان لفظ اول

۱۷۱
مرنی و مخفی صدایان و باو از فصیح کس نیست فرد و صد غیر از حد ایام
طاق و جوت کرتانه دم غران نشد کوی صد ساز و در فطنور و در بط خون کس طور و
عذیبان قرمان پیروان تزدوان نصف شونو کلبا کوناله و نغمه ان اردو
زاهدان صوفیان سیدان خوش بان یک سو قوت دی و عشر تور قصه همان
کوته سر و جد و هوا بهوش لجام طرب مانده سر و قوس کسان خوش و سر و حمار
تازه بوکان رحمان نوجوانان چمن کس سرین و شل و سر و حمار
پای کوبان کف زبان شاد کنان بر جوان مست و مستانه خندان مانده شری سهار
بیزبان با صد زبان از صومها کوزن مکان نغمه کن دجوشد خونین و در کار
هر چه گوی بی مانی دیده در آن دمدم ذکر و حمد و زنده و سکر و سار و در کار
ای و فانی چند مهار و است بر دانا تو جو آخر امر احسانی تابی بی سوار
چو بتاراج خود خوار دن همودقت عزیز چو بنفارت عمر شرفتم همو گو
حق پرست بود به طول ارزو عت و عد که سرور و خردات بودی و ده
روز که دطاعت بود که جیکه خیال شوی صفت تو در که سکه حمار
رو و نبات خار اسما غنیه و سونو شوی است ذکر الله و قهره خود تو سار
نفس میطاهر در در هنرین بوخ سونو غفلت قطعه رنگای پرله دزیر سونو سار

و نفس و هوا کو بوی عقل نواو
 قطب همیشه پرده زان نوبه را بر سر سگاز
 روز بربک زکات هرگز نودی
 شو بر معده پرت تا نوبه شونا گری حزار
 نوزدکی استغفر الله غفلت و سرعلاست
 نوزدکی است و کلا جاییه و قند قطار
 نوزدکی فایحه تو دجیه سر التجات
 نوزدکی خاشعیه دجیه هوا و دجیه خوار
 نوزدکی خیر خدا افاضه کیره و مازوه
 نوزدکی خال خرم جو ما جور اهدار
 دل محفل ذکوه تودیمی کجی نفس و هوا
 هیچ مینرینی دکلم خرمه و درشت هوا
 هزار فکر و خیال طول ای جات که خوار
 دجیه سرکار دوی نوبه رار و بار
 خطبک نالی این بوح ملامت بو کوی دم
 مان من بوح روحی بو ارم بوم در خوار
 باشم جل سالی هر شیخ و کلامی
 قال فخر الله شفا حاضر لب بوعدت
 باشم بدیک کو اتم رکنه عترت را نواز
 پر دلی عقبت دجی عشت و تبه نزار
 چه کنم نه صوم و سلامت او ده
 وای بوی خولونه صحت و اعلی کونقدر
 جرم نو گردانه تودیمی بصیرت یعنی
 و عظمت رورانه تودیمی کیم قدر
 باقی او کجسته موقوف بی وفا نمخورد
 قول حق نودوره زور تا نه نفس تا کبار
 بهای آیت و تجارت و فانی مکان
 شمار صبر عبد لایقه می دو

مسکنه بادری آردی
 و من شکر ما الحق انما یخرج
 مقصود ما یخرج منها
 شمس حشر قال الحق
 غدا ان لدی فی
 انطق المکلف فی حشره
 افض الله و سرین حال
 بان اوجه اول الای
 فی الایح انفسه
 قرآن مجید فی الایح
 و ال صوات
 لغو قاله ز بقول
 لغو ان تینی
 اول سان بر روح الایح
 نزل بر روح الایح
 تکلم و منزل علی الایح
 دون اللفظ الایح
 بود الاصفهان حال
 الایح و الایح علی ان
 الایح و الایح

عراق و فارس و کوه خوش شکر طفت او در و البگو خرمکند و درانه
 به خردش بی جوگی که این بود و درانه
 حقیقت بطلب صی و صی جانی
 طریقیک خطرناکه که زهن نفوس شایسته
 که بجزت آور بر بوت درونم و کساست
 نه سال طغوث ثانی شاه شاهانه
 بهای دانیک که کشت گمانه
 همیشه با و بخونید دل بر بنداروش
 اگر چه خطبایه خود که کاها با
 که لطف خوت کرد بر کسی لصال بنده مگر
 غرضی هینده که داده غرق بحر عمق
 او ارم کرده ابروت لایم زلفت داسارحمی
 است تقاضای کافر کفر کفر
 دان زانک لفظ علی
 ان افترین جبریل و دان
 اذنه لفظی ارکان
 اذین نوح الخوف
 دلی لری صانک
 اللام به سعی

لا تنهانی و نه
 ولا تنکی انچه در پیش
 کوردی
 ۱۷۴
 پی قبده برود رخه استکی مکر و قیامت است
 بادزار تو عاشق چه باکی غسره و نازه دلی عاشق نبی باکی صدیره بالان
 در وصف دمت بر بنجر کردم لغت یعنی کسبک کنه کوی هر دلی حال پریان
 فارسی بجناب حضرت منظر شاه مندی عرض شد
 آنکه مار ازین شرفت سر زکوان ار
 جانشان چو در باغ غم غم
 آنکه در باغ هو از مهر و لیس شیبی شیبند عالم از خرد ازین حرکت
 آنکه در گلشن جان و فانی قاشش نازین سه و است که جان تو فاشین
 آنکه از شوق لبش در صفت کبوی او دل چو طوطی در سواد منده شکر او
 آنکه بجز عفتان قبده گاه اهل دل یاد کار قطب ربه ناز و بالا رشت
 محرم اسرار حق آنکه دیدار حق کوردی
 چاربه مصدر انوار حق غوث الخلاق منظر است
 دلم پر خون و خون باره نغزه و ناز صواست است نرم زمانم در لوت و سحر جان
 او سر و یک ناز داری او شوخیک تازی بدل و چاکه بد کرم پیر و ان
 در ظاهر

این طایفه پاک ارا را تسبیح کنند
 ظاهر یوفانی و کسان مشغولند
 در عالم دل همواره اندر حسد اند
 از شوره و فانی بخوار خوارند
 هر چه جا که کس در و باغ بود
 محمول شود بر آنچه در خواست شود
 از راستی تو راه کج راست گو
 در کوشه خانقاه مایه در
 مشغول شدن بجال یا هند
 ببلج و فانی دل و جان بر کند
 افتاد بیارار سنم خاست
 شمع بخت - اندر هوش و دست
 خطی ز فانی بروی آنجا کوش
 این طایفه پاک ارا را تسبیح کنند
 ظاهر یوفانی و کسان مشغولند
 در عالم دل همواره اندر حسد اند
 از شوره و فانی بخوار خوارند
 هر چه جا که کس در و باغ بود
 محمول شود بر آنچه در خواست شود
 از راستی تو راه کج راست گو
 در کوشه خانقاه مایه در
 مشغول شدن بجال یا هند
 ببلج و فانی دل و جان بر کند
 افتاد بیارار سنم خاست
 شمع بخت - اندر هوش و دست
 خطی ز فانی بروی آنجا کوش

وکیل آن کون الی
 بنامه ایامه در تمام آنجا
 بعد از آنکه از اولاد آنجا
 یعنی آنجا و اولاد آنجا
 علی اسکن آن
 من آنجا تقاضا
 او حفظی من آنجا
 و نیز با تقاضا
 علم آنجا
 عیان چنین
 سماع آنجا
 الطبیله آنجا
 اخذت آنجا
 من خوف آنجا
 اول آنجا
 قتل آنجا
 روت آنجا
 فیکله آنجا
 با آزاد فیکله آنجا

۱۷۶
 الطالب بر ماردار شد
 ز غسار و فایز و زار
 صدر اکبر شریف
 این خدمت عاقبتی مبارک است
 حیرت دل بی بیان نمود
 کس عقده خاطر وفائی نمود
 این زنگیده صورت نمود
 اینه کوی رسید و آنز زرد
 این بیضه اسلام وفائی نمود
 یکصد می بود زار با حضور
 نگاه بر فروخت کی مشقه نور
 کین شد و بیان شد از دود
 و احمی که وفائی ره می از بخوبال
 از دست دیده حضور ارباب کمال
 از دود و صفت ای طالب دوست
 از دولت آقا شد بدلیل
 بود تو وفائی بخرنی شمر است
 بس که حجاب و صفت این در دست
 هر جا که خرابی بر انوار است
 در این زمین مرده فزده است
 بر جان هزاران چو وفائی غبار
 ست تا از دل عاقان همه کل روید
 ای ابر کرم بر زور نشسته بسیار
 پسند که کل رفت و خزان گشت پدید
 و ز دره بیان همه خون
 در زره

کوفید مشو و فانی الرطف کعب
 می بین که چمن بگفت و گلزار مید
 بر شاخ کلی چو دبری از گل دبرک
 صفت تیر باغ و شب غمش است
 کبر و زوفانی تو گلزار رخسار
 آبر تو دری ز معرفت بکشاید
 این بی خبران ز خود و فانی در کند
 افتاد بدام عجب کوفتی تلکسی
 کفتم که بدام نفت فستاده دلم
 و از ناله و آه دل ز روی خجسته
 گفت که وفانی تو در این معده
 ای کاش ای کاش ای کاش ای کاش

عکس خوش باغ و فانی است
 از زبده یار در درخ
 چون در گمری بو حدش را بر است
 دیدن بجای کار صاحب نظرت
 گرفت قصاص او فریاد کسی
 ز گفتار من ز بنجه دل پیچ کسی
 و ز روایت لطیفه و انشای
 القاد حتما واحده می وضع
 فی نغمه بلبل نبود و درم
 در نغمه بلبل نبود و درم
 جواب کلام العباد
 و احسانم و در نغمه

تو هم که بجای تو مقرر ^{۱۷۸} قرآن گفت یک نظر جان و تنم
 چون کام و فانی ز تو حاصل بود ^{۱۷۹} خرد در سری چه مایه زین رستم
 در حضرت آنکه لوح از بر خواند ^{۱۸۰} قانون ادب ترا ز تو بستاند
 چون بجز از حال و فانی ^{۱۸۱} پیری که زبان نرمان دادند
 ای خوش نفس که با روغم خواریست ^{۱۸۲} با آنکه همه عمر در آرزوست
 سیده ز احوال وفا کی رود ^{۱۸۳} گوید ز وفا که آن وفا دار است
 این عشق مجاز دین آدم برد ^{۱۸۴} ناموس کج زرد و عالم برد
 و کار دلی شاید که جان ^{۱۸۵} تو گوی نفس همه غم نبرد
 تو هم که چشم مست تو هم ^{۱۸۶} شاید زره و فانی غم خواری
 در خنده فاد کای و فای ^{۱۸۷} خورش مندر در ترا گل نسی
 در چند که در جنب زلف ^{۱۸۸} افتادم وصل رخ تو همی کند دادم
 دادند بگویم آب کوش ^{۱۸۹} زادم غم رخ من جو سدر شد
 پیاده نم برین ^{۱۹۰} چشمه خنجره کردم

تم هم که بجای تو مقرر
 فیه نظر ز دل من
 با علی بن ابی طالب
 قال نزل علی بن ابی طالب
 این ربیع است
 بنوعیه سر زلفش
 فلان علی بن ابی طالب
 ولم نزل احدی الا
 علی بن ابی طالب
 سنین قرن بنی نضرت
 فتلا علیه القرآن
 عشرین سنه وادبها
 وقام فوق القباب
 وجعلها اعمام
 واما فاعلموا ان
 من فضل الله ان
 جعلنا منکم
 واما فاعلموا ان
 من فضل الله ان
 جعلنا منکم

روزی زنی عمارت ایشخ فرید از جنل چوب استونی بگریه
 آن چوب ویا لغبان آمد و گفت
 ایشخ نیز برده خود را مبرید
 آزاد شد از بریدن اشرو کهن
 رنجور شد از غاب چوبش من
 افتاد دریا و بخشش مار گرفت
 آخواجه نازنین تن آزار گرفت
 کیدت ویا غم بسیار گرفت
 ماندیم باه و ناله در ماتم
 من بودم و سیددگر محرم شوم
 کبشاد بنار ز کس مست و خمار
 شمشد و شرکت ز بنایفید
 ارگریه دل پر آب شد منزل من
 ز غم و غم
 روزی زنی عمارت ایشخ فرید از جنل چوب استونی بگریه
 آن چوب ویا لغبان آمد و گفت
 ایشخ نیز برده خود را مبرید
 آزاد شد از بریدن اشرو کهن
 رنجور شد از غاب چوبش من
 افتاد دریا و بخشش مار گرفت
 آخواجه نازنین تن آزار گرفت
 کیدت ویا غم بسیار گرفت
 ماندیم باه و ناله در ماتم
 من بودم و سیددگر محرم شوم
 کبشاد بنار ز کس مست و خمار
 شمشد و شرکت ز بنایفید
 ارگریه دل پر آب شد منزل من
 ز غم و غم

در خنده شاد کل کل از کبر دل
 آید گرفت خواجه را تنگ نیم
 کفایت هم بود ز فریاد شجر
 یک جرمه می سر که در جام بود
 با سلطنت روزین کرد هم
 بجایی که وفای سخن از کند
 خود را برسان بکوی صاحب
 در خنده که دل از زده زلف سیم
 در خنده شاد برو فانی یعنی
 در خانه کس بار دل از زده مباد
 همکاره سس دشمن خونخوار مباد
 خوشخواره دین است وفای زن بد
 این دشمن دین محرم است
 هر کس که حضور کبرای طلبید
 ز نثار وفای نشوی بیخ کرفار
 سد بار فراق دوست تا روزین
 عارف زده خدا خدا می شد
 بهتر که کسی روی رخسار
 در صحبت پروا او را طلبید
 عارف زده خدا خدا می شد
 بهتر که کسی روی رخسار

بخواند و خلف او عسر وقت
شاسته است از دست خفیه
بسیار بود و بود

۱۸۲ وفایی بحکم زخم عدو بالا ترازد و نبرد و پشیدن
دگر چکنی رنج ازین فریادم
جانناز وفایی شو با جو صیدش
کلی کفت بیمل که با یکدله باش
مشکل تو حل گشت پس در کله باش
شده جان هر سه چون وفایی بسدر
من ماندم و از ملا زمان یکد و نفر
بمخندن از غفوت روح گذر با سیر و ساز گشته بودم در گذر
فرمود وفایی تن خود را بگذر از

سیر شوی بهتر ازین و ساز

از و هم هرگز پریشان گشتم
در نیمه شب بی جان مراد در کافت
بماند وفایی ز من آرام نماند
انخواج که من بتجاک او بنده شدم
عین نفسی منم وفایی برید
جان گشته

بیان خسته و فانی غمناکم کرد
 محروم ز آرام دل و جام کرد
 بهوده که نشت این غم بخت
 یار آمد و ایوده ز در نام کرد
 آنخواجیه من که بود از اولاد حسین
 غوث القدر بود قطره الحزن
 تا بود و فانی نه نشمن جهان
 غافل نشد از خدای کفره عنان
 روزی بجمال خوشترن کرد ظهور
 می یافت در او صد نوره بجهت
 جمیع و فانی هم کرد کسش
 مانند ستاره دور نور شد زور
 دیدم که و فانی ز غم یار و دیار
 میکرد شفیع روح بران کبر
 شد قطب جهان باخبر از رازش
 بکشاد که ز کاران خسته
 غم بطلب تا یکی در نام
 یا جان پذیر یا کن در نام
 ز دست نه که کلک و فانی د
 یعنی که در ترا نمیر خانم
 یک روز دلا زرده شدم سوی وطن
 رنجیده و فانی ز من
 شش ماه بدردت گرفتار شدم
 باز آمد مو تماشه بر کج من
 روزی رفیق یار مینایدم
 رو در قدم سگش همی ماییدم

من قصیده است
صفت اخوانی و یاران
بیرنگه ایست در از حالت
کفایت ۱۸۴
دیدم ز تو آنچه کن رو
بشنیدم
و غمناخا الما قور
کعبا بن نشو که لعش کرب است
مار استو هم است دلا حیرت
و صورتها مسلمان ضرب
نسبت بر من موفایی از لی است
اشعار تو از آن همیشه ام در نظر است
فصل بیست و نهم
فیض اصحابه قفا
بنامه فاضله العین اخوان
بیدار شدم بار بصدنا گرفت
زاتان که نخواید دیده باز آن
و ادبها در هوای ضرب
چون پریشان گرفت مجلس شکر
بدداشت و فاجه ز تو خوش خوش
فانت بکلی فاضله
فقد اخوان اعقابا
والعبد التالی عمیال الله اخوانا
لبسه فاضله و فاضله
کربار کنسید یاد و فانی روزی
باز من بود ازین چه خوشتر باشد
کشت ز عاشق است سوزگزی
از جانب دستان بود هم اثری
بمعنی فاضله
ان فاضله
فانت بنده الفاضله
و قال العبد
آقا صورت
دیدم چو و فانی رخ جان فرات
از غم چه بودم غم دل سپس گشته
ای بنده

ای بنده ناتوان نور تو خورشید است
 بسیار کردان قضا و قدر آن سحر است

در حالت آه و گریه خفته اند
 که کس برید نشسته است

در آن تو و فانی بادیدار که بر واقف همه رموز پنهان است
 این نور و فانی بشهر نور بود و آن زمرمه از زبان منصور بود

خود حسن ازل زده نیست بود منصور و گریه هیچ منظور بود
 آنست محبت که حصولی بود بکنده در روز خود منی بود

نامت ز بود تو و فانی اگر عشق خودی بود خدای نبود
 که کس از انبی قدحی نون کند که خود و جبرست فراموش کند

هر چند و فانی قدرش کند آنجا است فرزنده چو خاکوست
 کس که ترا بخوابدیم شب دوش هم در ببردین بودی و بمباده دوش

که فانی چه صراحی چه سو که باده گسی باده بین باده بوس
 تقصیر الساده و انجان انانانه

این ۱۶۰ کمان بدیند یا سر خود بند
 اما نماند بد است و مرد در
 وفایی همه تا بنده همند
 که بر کل و کل شمر تا سدی است
 در نور و وفایی مه و نماند می است

چند مظاہر متون شده اند در اصل ولی شعاع خورشید می است
 در عشق خورشید را کونانی دارد
 با سوسه جانودل و وفایی دارد
 در خدمت او ایسا منور گردد
 در کماله و وفایی رخصا بر کرد
 از صحبت بگوزده خورشید جهان
 بسا فی چون قطره بچشم نام کند
 تا خود چکنند چه جوده در جام کند

آن شوخ وفایی چو لصد در زو عتاب
 ای شفیقه جمال تصویر بیرون
 تا کی چو وفایی تو وز بخیر خون

از سراج الدین طبرستان
 در سراج
 در سراج

این ۱۶۰ کمان بدیند یا سر خود بند
 اما نماند بد است و مرد در
 وفایی همه تا بنده همند
 که بر کل و کل شمر تا سدی است
 در نور و وفایی مه و نماند می است

تصنیف از ابوالقاسم
 در سراج
 در سراج

در سراج
 در سراج
 در سراج

در خدمت مردان نورانی خدیو جوان نادان شود و نا بهنگام درون
 پشت دلمن سنگت از بار فراق یارب نشود کسی گرفتار فراق
 خواب و خور و آرام و جان گرفت فریاد زار دای خود خوار فراق
 روزی غم یار در دلمن گرفت آتش بوفانی زد و در غم گرفت
 دل را چون بدل برست یار گرفت آه تو مگشاید و دایم گرفت
 بجز آن تو ای صدمه بد آنم کرد مانند بوفانی زد و لوجانم گرفت
 گفتم که ز زلف تو شکایت بکنم داعی شد و از کفچه پشیمانم گرفت
 گفتم گفتم تا تو قید روی منی و از قد بلند و دلجوی منی
 هرگز اندهم بر تبه یاد شسی کوی که بوفانی تو سک کوی منی
 ای آنکه حضور اول یافته هستی در که تو نور خدا یافته
 همیشه یاد خدا و فانی بدستدار و رتبه بخند آمدن آیه
 استاد ادب نصیحتی کرد بان کین بند بدل نوسن صغیر جان
 خواهی شوی جوانمه دوروی ما شد قلم مشو و فانی دور جان
 از یاد جمال آنمه نونشیر بان خورشید طلوع کرد در غم نشیر بان
 قدرش قدر را و فانی از چشمش از دست بد او بچ بون سا اذن
 دیدم ز خیار در پی نور شدیم کماله و فانی چه کنی دور شدیم
 چنانچه عقل سعیدی
 کعبه خرم اعانی شدم الخ

چنانچه عقل سعیدی
 کعبه خرم اعانی شدم الخ
 در خدمت مردان نورانی خدیو جوان نادان شود و نا بهنگام درون
 پشت دلمن سنگت از بار فراق یارب نشود کسی گرفتار فراق
 خواب و خور و آرام و جان گرفت فریاد زار دای خود خوار فراق
 روزی غم یار در دلمن گرفت آتش بوفانی زد و در غم گرفت
 دل را چون بدل برست یار گرفت آه تو مگشاید و دایم گرفت
 بجز آن تو ای صدمه بد آنم کرد مانند بوفانی زد و لوجانم گرفت
 گفتم که ز زلف تو شکایت بکنم داعی شد و از کفچه پشیمانم گرفت
 گفتم گفتم تا تو قید روی منی و از قد بلند و دلجوی منی
 هرگز اندهم بر تبه یاد شسی کوی که بوفانی تو سک کوی منی
 ای آنکه حضور اول یافته هستی در که تو نور خدا یافته
 همیشه یاد خدا و فانی بدستدار و رتبه بخند آمدن آیه
 استاد ادب نصیحتی کرد بان کین بند بدل نوسن صغیر جان
 خواهی شوی جوانمه دوروی ما شد قلم مشو و فانی دور جان
 از یاد جمال آنمه نونشیر بان خورشید طلوع کرد در غم نشیر بان
 قدرش قدر را و فانی از چشمش از دست بد او بچ بون سا اذن
 دیدم ز خیار در پی نور شدیم کماله و فانی چه کنی دور شدیم
 چنانچه عقل سعیدی
 کعبه خرم اعانی شدم الخ

چنانچه عقل سعیدی
 کعبه خرم اعانی شدم الخ
 در خدمت مردان نورانی خدیو جوان نادان شود و نا بهنگام درون
 پشت دلمن سنگت از بار فراق یارب نشود کسی گرفتار فراق
 خواب و خور و آرام و جان گرفت فریاد زار دای خود خوار فراق
 روزی غم یار در دلمن گرفت آتش بوفانی زد و در غم گرفت
 دل را چون بدل برست یار گرفت آه تو مگشاید و دایم گرفت
 بجز آن تو ای صدمه بد آنم کرد مانند بوفانی زد و لوجانم گرفت
 گفتم که ز زلف تو شکایت بکنم داعی شد و از کفچه پشیمانم گرفت
 گفتم گفتم تا تو قید روی منی و از قد بلند و دلجوی منی
 هرگز اندهم بر تبه یاد شسی کوی که بوفانی تو سک کوی منی
 ای آنکه حضور اول یافته هستی در که تو نور خدا یافته
 همیشه یاد خدا و فانی بدستدار و رتبه بخند آمدن آیه
 استاد ادب نصیحتی کرد بان کین بند بدل نوسن صغیر جان
 خواهی شوی جوانمه دوروی ما شد قلم مشو و فانی دور جان
 از یاد جمال آنمه نونشیر بان خورشید طلوع کرد در غم نشیر بان
 قدرش قدر را و فانی از چشمش از دست بد او بچ بون سا اذن
 دیدم ز خیار در پی نور شدیم کماله و فانی چه کنی دور شدیم
 چنانچه عقل سعیدی
 کعبه خرم اعانی شدم الخ

چنان حضرت صاحب دایه
 حال احد با لافران اعطینی
 نکت باسک زید از دیدن کشتن فادوم زمین تا خورده شرمست و محمود شدم
 علی مای تم اعطیتی سابع
 والاخران اعطیتی سابع
 حشدار وفائی کنخی رنجش باد
 کردار ترا بچشم تو باز زند

مردان سردار و نامی بیند چونان وفای هلمومی بینند
 پیدا و هنر نیک در هر نشان گایشان همه با نور خدای بیند
 روزی بجز از زلف او کردم یاد بر اینجه جمال او زنگ افتاد
 رخ کرد عیان نور وفائی بخود یار آمد و روز آمد و شرف یار
 کفتم که ز زلف تو بر نشانیام سودا زده و سر و سامان شده ام
 نندیدم که کلک وفای بسا بشتاب که بر در تو در شده ام
 کفتم خوشی نمیت بادشاد غمخیزی که شسته تا تو خواهم شاد
 ز زلف تو درخفت وفائی جویدم روش آن عضو سگات کاف شاد
 ای بنده وفای که در آرزوی تویم از مسده حلاوت از خوف جحیم
 همسرخند که تو ز رنگ است و عظیم
 ز بسد مشکو که عفو رست و رحیم
 لکم ضما

کشم سنا ترا چنین میجویم
باروی تو فردوسین میجویم
نوا هم که وفایی بقدر تو بود
فرمود کمن پر خستین میجویم
یکروز بی غمیشدم از غم دل
دلدار بصد نازم اگر دنج بس
کها بو فانی که تو شمرت باوا
کیوی من بوفش روی من و کل
مردانه ازین چشم بی چشم بت
چشم تو وفایی که بود همچو حباب
تا کم نشود ز چشمت که نجویم
در کس محیط سوزنی که بقصد
دل عاشق کیوی پریشانه بود
اسباب دلار را رجانانده بود
خونی که نخرده بود وفایی از چه
این شیفته کس تا زنمان شده بود
آینار وفایی قد جاده بست
میرفت و بدو راه او همه باده پرست
گاه از رخ غمزدای او پر زرش
گاه از لب می پرست او فرخو
جز دوست وفایی هر چه آید تواند
بگذر که اینجاست همه اشکال تواند
همه دار که از بد دوست و زبان
کین دست و زبان گواه آید
پروانه بشمع گفت ای خوشکل من
دانی که چگونه است آب و گل من
زین پس بوی گمن وفایی وفایی
دیگر ممکن به هیچ روی دل من

ساقی که لبش غنچه رخسیر است ۱۹۰ در حلقه زلف او شیرین است

جامی بوفایی ز کرم آمد و داد دست که این تخمین شیرین است

ساقی چو قد حکم گرفت از نور قدم از عارض او سگفت صباغ ارم

از خنده او دو صد و چاه موجود و از عشو او هر جا خست عدم

ساقی چو در غلغن جام مرست شد گلکش دی نیت شدی مرست شد

داوی بوفایی قبیله نرخیان

مرست شدی چنانکه از دست شدی

دستی بوفایی زد و بازو بست از صده تان سرکان فاد کرسید

یک جام تمین سپرد مهرش بنهاد زانمی که پر بود ز اسرار است

رغنی او ز لطف فروردین است هزار اگر بر ز گل و نسبه است

اشعار و فایلی که چنین شیرین است از وصف شکر خنده دلبه اثری است

ای جان و یافت به چنین خواهد بود یک بجزه خنده است نیت کرد

گر ضرب بود دل این چنین خواهد بود کفتم به کنار رنگ من زرد و حرا است

استم جو و فایلی همه در کلمه و در کلمات یعنی که علاج تو به تبدیل هوا

بی زیار و فایلی که طهرش خیار است بیا بر ز گل بود کنی هم عمارت است

این اشعار در کتاب...
در حلقه زلف او شیرین است...
دست که این تخمین شیرین است...
از عارض او سگفت صباغ ارم...
و از عشو او هر جا خست عدم...
گلکش دی نیت شدی مرست شد...
دستی بوفایی زد و بازو بست...
یک جام تمین سپرد مهرش بنهاد...
رغنی او ز لطف فروردین است...
اشعار و فایلی که چنین شیرین است...
ای جان و یافت به چنین خواهد بود...
گر ضرب بود دل این چنین خواهد بود...
استم جو و فایلی همه در کلمه و در کلمات...
یعنی که علاج تو به تبدیل هوا...
بی زیار و فایلی که طهرش خیار است...
بیا بر ز گل بود کنی هم عمارت است...

این اشعار در کتاب...
دستی بوفایی زد و بازو بست...
یک جام تمین سپرد مهرش بنهاد...
رغنی او ز لطف فروردین است...
اشعار و فایلی که چنین شیرین است...
ای جان و یافت به چنین خواهد بود...
گر ضرب بود دل این چنین خواهد بود...
استم جو و فایلی همه در کلمه و در کلمات...
یعنی که علاج تو به تبدیل هوا...
بی زیار و فایلی که طهرش خیار است...
بیا بر ز گل بود کنی هم عمارت است...

قسم دل آنکه خسته جان دارد ۱۹۲
 در ما کند ز درد نفس آید
 خواهی ز رسید بجان تو هیچ کند
 از هر چه میجو و درین چاه
 وفای همه اسباب
 جان باخته کرد زندان کرد
 جان باید و دل باید و آنان کرد
 یارب پو و فانی نبود هیچ کسی
 مرده نفس و هیچکس بود هیچ کسی
 نازنده شود میوش از غم ز بیم
 یارب برسان بر آغوشی
 در دلمد نایت بخیر جانگاہی
 بر عمر ز خود جو کوتاهی
 که خاتم انبیا و فانی نصرت
 شہری شو اگر تو دین و دنیا خواهی
 کفایت فانی سحری حسود لری
 پیدانند از هیچ طیان ثمری
 زان ز کس در پای از روی کرم
 کافی است همه درد ترا بکنظری
 کویا که طلوع کرده مه در شب تار
 کویا که طلوع کرده مه در شب تار

با ما واردی او را
 ما خدام مردودیم
 تقوی در دنیا نماند
 در دنیا نماند

یار آمد و نشت و فانی برخواست ^{خاست} ۱۹۴
 در مجلس عاشقان بی ناموشان آرام گیریدم ایجان جهان
 جان بر لب و دل کف و وفا صفتیم
 از غم سینه کنی اشارت از نادل جان
 آن شوخ که از غایت حسن روح خوش با یاد شهرن سسری نیاوردی شش
 از کجیف بر چن نکشت ایبر کویا که وفایی است چنین بسته درش
 ای برده ز عاشقان دل و صبر و قرار ایجان وفایی تو بر بان و تار
 من بنده آن نگاه مرست و خمار آهوشیندم که بود شیر شکار
 اما که بدل شخم وفا کاشته اند بر داشته انبار دل انباشته اند
 با نور خرد او فای چون می گرد بادیده حتی ندیده نداشتند
 از همت آنچه از اسلام پناه چون شب که گرز ز فروغ رخ ماه
 آن رهبر که امان از آن ره که داشت بر گشت چون گشت خوش باروی سیاه
 حسنی که خبای در تو کرده است پدید
 صد سپه و فانی کنی از ناز نغمه
 کافر سز زلف و طاق ابروی تو دید روحان قبله کردوزنار برید
 آرام گیرای دل پر ز عیوب دیگر در دیگران مرد و حلقه مگوب

۱۹۴۰
 در صورتی وفائی مگر یک سیر خوب به زصد صورت خوب
 ای آنکه عاشقانشی منسوع نظر با حسن میاز و پنج پهلوده به
 ای آینه آه و فای حسدی بگوده سیه سفید ایند و رس
 رسم است هر آن که کمالی آرد در هر که دبران جسمالی دارد
 نازد بجمال خود و فای غافل کرد و در فلک بدر و بالی دارد
 دیدم دو نفر جنبی اندر خوا کرد بن زکینه و قهر شتاب
 برخاک فخذند مرا زار و تراز اقام از آن دو بکلین در تو تاب
 نا انوسه همه و حیران شتم ناچار در خیل سخندان شستم
 چند زدم ناله و فریاد و فغان بی فایده بد قرین حیران شتم
 ناگاه صلا ز دین نقطه زمان گفتا که وفائی من این آه فغان
 بشیخ در کجکارت اینجا که توی بر خیز و پیامتس ازین راه زمان
 سرشته تری نیست وفائی ز تو کس
 حیرانوسه ای همه و بگر فتنه نفس
 ایغوش زمان و قطب اقطاب جهان زیند یوسیه درون نغمه اس
 در نورش همچو دهنی چنان می نگرند بر جای خودند بر هوامی که نگرند

بیشتر ز نظر نشسته می آید
 با بفرمانک دهمه زدم در این
 با بفرمانک دهمه زدم در این
 با بفرمانک دهمه زدم در این

آنکه وفائی نخبه با خیزد ۹۵ در انداز و ویکت نزدیکتر اند
 زغب رو فائی دل خود در نگاه
 فکری کنخی رنج شود مرشد راه
 شیخه که کند دل ترا نرم و خفید
 در خدمت رستان حق ای عموی
 کر راست روی تو هم از آن است روی
 بیوده وفائی براه کج ندو
 کی یا پس از خار و خشک میدرو
 آن رهبر ساکنان بکار وصال
 آن قبله انال و فائی مه و سال
 میکرد صاحب نبی که کمال
 مه بود و ز خورشید همچو است جمال
 یارب تو با پروی شاه مردان
 این بنده وفائی مکن از دران
 روز و مو پر کنده و سیه کرده سفید
 بنواز و غیبی تنو غشتم کردان
 یک چند وفائی اگر از خود کنی
 در راه اطاعت خدا جان سپری
 باقی شوی و به قرب تور شک بند
 انسانو ملک فرشته و دیو پری
 تا چشمه وفائی تو هجبا نگر د شوی
 روز و د شوی بند لوسه در د شوی
 تسلیم می از خواجگان شو بخند
 کرد سه د شوی مرد شوی فرد شوی
 ای راه رو بادیه رنجو تعب
 بشنو ز وفائی نخبی نیکو عجب
 خواهی که کسی بدولت عیو طرب
 اهدمت ز بزرگان طریقه ای طلب

عجب
 در خدمت رستان حق ای عموی
 کر راست روی تو هم از آن است روی
 بیوده وفائی براه کج ندو
 کی یا پس از خار و خشک میدرو
 آن رهبر ساکنان بکار وصال
 آن قبله انال و فائی مه و سال
 میکرد صاحب نبی که کمال
 مه بود و ز خورشید همچو است جمال
 یارب تو با پروی شاه مردان
 این بنده وفائی مکن از دران
 روز و مو پر کنده و سیه کرده سفید
 بنواز و غیبی تنو غشتم کردان
 یک چند وفائی اگر از خود کنی
 در راه اطاعت خدا جان سپری
 باقی شوی و به قرب تور شک بند
 انسانو ملک فرشته و دیو پری
 تا چشمه وفائی تو هجبا نگر د شوی
 روز و د شوی بند لوسه در د شوی
 تسلیم می از خواجگان شو بخند
 کرد سه د شوی مرد شوی فرد شوی
 ای راه رو بادیه رنجو تعب
 بشنو ز وفائی نخبی نیکو عجب
 خواهی که کسی بدولت عیو طرب
 اهدمت ز بزرگان طریقه ای طلب

ابدال خد چون ز خودی کرده کند در پیش وجودن چه دیوار و چه در
 در طی مکان وفایی فرسوده نیند فی الجمله ملایکند بر شکل است
 ز ابدال خد ای عقل بکار شود کز همتشان وفایی کل خار شود
 در کور نظر کنند روشن گردد بر نازکد کنند کلر آرز شود
 و تا که بدم بجرانی در کز حراغ روشنم ظن فی
 برانه سبب باز نو کرد حوان یار آمد و گشت دیده ام نورانی
 این خسته خوش گفت وفایی بیبر

دنبال او امر که یک روزه صفا صد ساله چنان نزد ایجان پدر
 و تا بدل میل زار آزار رشتان تمنای بسیار
 صد سال توان فدا بیمار و فکار شاید که در آمد ز دم روزی بار
 بارب تو بخی آنکه خردات نوت در رحمت بجز گواه اثبات نوت
 کن از جسم من و تا بگذر این نیست که قال مکافات نوت
 ای جان من که نیست غم از نوت دارم ز بخشایش تو طمتم
 شاید که بفرا د وفاتی رسی چون نیست مرا بخر تو فراد رسی
 این نفس که با تو ای و تا ما رشت زلف را که از دمای آدم حوا را
 این خسته خوش گفت وفایی بیبر

بشتاب و زود طلب از نعمت پر کین با هر سلاک جان او ایست
آنکه گوی میخانه در کردند

باید که وفایی ره دیگر نروند
در سوره بکارند کز این طایفه نزار

بر جان وفایی همه کز جور و بیعت
چون یاد تو میکنم همه هست و وفات

کافی است که شافی همه در دو بیعت
کافی است که شافی همه در دو بیعت

طاعت ز تو داور شد تو تعلیم
هم کعبه و هم مقام ابراهیم است

اینجای که خضره نشاید بدت
شخی ز وفا بنجاک دکاشته است

شاد است بروی آنکه لارامش
برداشته کل دل بی داشته است

آنخواجه وفایی که همه نوحی است
تج سیر سیاه و ابرار و ولی است

خوشگه که هر که زاد او بجهان
انکار کند که بر نوشت ازلی است

پر سیدم از شیخ که روش فرست
گویند دما نکل و بیانش شکر است

ز خنده که یعنی اوفایی تو بین
یک کعبه است هر که او بجهت

تادیده ز روی بار بر خون تو
محمود دل از دو فعل سگون تو

دین و ره عارفان و جاندار است
عاقبت تو هر آنکه مخون تو

عجب در جهان شرفان خدای
کاشن الف و کس از دست
انج بر همه کس از دست
سلام زین همه کس از دست
کافی است که شافی همه در دو بیعت
طاعت ز تو داور شد تو تعلیم
هم کعبه و هم مقام ابراهیم است
شخی ز وفا بنجاک دکاشته است
برداشته کل دل بی داشته است
تج سیر سیاه و ابرار و ولی است
انکار کند که بر نوشت ازلی است
گویند دما نکل و بیانش شکر است
یک کعبه است هر که او بجهت
محمود دل از دو فعل سگون تو
عاقبت تو هر آنکه مخون تو

۱۹۱ فرمود و فایانی که بر دباری دگر
 از قبله نهی رودت سر هر
 در مسکه ای سخن پر خوش
 یا حلقه گوشش با باد خوش
 از بخشش او نیز حذر مباد
 کز خنده شیر لوی خون می آید
 اینطایفه مین چون مهر کهنه
 بر جان و فایانی صفت کل بخشند
 در شیر و شکر خاصیت نهند
 بر خیز و فایانی چرخس بر نه مید
 ای باد صبا به بلبلان مرده برید
 کانه ز گل غنچه این رنگونه بوست
 پید است در آینه رخ دشمن و دوست
 در راه خدا چراغ کند آشته اند
 در حضرتشان ادب نموده اند

کدانه ز فایانی
 تکواش
 ص ۲۱۵

اینکه سال

انصاف حضرت
 بپسندیدند
 از دم غرور زلفش
 بر خطای
 اش آید
 حسرت لغت
 داشت و نم
 پیش از آن
 تا قیامت
 میاید
 عظیم
 از دست
 بدوش
 سر
 از فو
 در دور
 باری
 ز خلق
 اگر چه
 از دل
 بگشاید
 غنچه
 در دست
 در دست
 در دست

آنکه بیاد دوست دل رساند دیوانه و شند و پاودت افساند
 ز نفس اخیال بد و فانی گشتی کز این بهشت اکثری ایشانند
 فرخند کسی که بخت او یار شود یکجند مقیم کوی ابرار شود
 از دهن این پاک لاندت بدار کز همتشان و فانی کل خار شود
 خواهی ز وجود جوشن بیت شوی
 بادست شوی و فای از دست شوی
 در سایه پر نقش بندان کز تایت شوی است شوی مت شوی
 این راه و فانی که بر میسکندی چند آنکه تو نزد دیگری دورتری
 خواهی که رسی بمنزل بی خبران از بی خبران پرس که تو با خبری
 تا است و فانی حجب دبر من مشکل که ریسم بویل آن شوخ زمین
 خواهی بکام دل بینی رخ یار کز خود منم انجباب راد و رفکن
 دل عیش حقیقت و جاسر خدا آزار ولی است بیشک آزار خدا
 ز نهار و فانی که ز نخند ز تو بینی است برنده قلب ابرار خدا
 آنکه کجوی سیر و نشان که تو وارستی این ماده گشان بجز نند
 شاید که وفای همه دزدیره زو کین محبتسان بچشم دل می گزند
 در عشق خدا و فانی دلایخته به رخ و کیم از آنکه سر انداخته به
 و اندر سر و کار دین سر انداخته به

۲۰۰
کجا در چشم دیگر بنجار
کار دل و دین سوخته فاسق به

جان در ره او با حه با جان دارد
انجوش دل آنکه دل بجان دارد

دین نیست بجز آنکه مسلمان دارد
بگذار وفائی خطه در ره دین

مانند وفائی است که قربان گردد
باقبله ابروی تو مرثکان گردد

کافر چه عجب اگر مسلمان گردد
سنی که تو دار ایسلاک زن و مو

زین روی وفائی چه شودت روا
بماند بر دست صفا آینه نور حد است

سپیت و مریده خویش را قبله است
در کمان کشم بجانب ابرویت

و از عمر نیده چون وفائی شری
ای بیخیز خیال و حال دگری

از عالم حال کی دستت خبری
تا از تو و توی تو بماند اثری

دیدم ضمنی پشت در آمد سفیر
رقم در مخیزه زد مژ شبگیر

این جای وجودیت رو برو که
کرفت که گفت که وفائی کفتا

حکاک قضا ز رحمت بردانی
و از تو صفات حضرت سبحانی

بر عالم آمد وفائی نبوت
قطب فلک جلال غوث ثانی

خرم مهر

نصف از این
عبد الرحمن
داست
مظفر
جان
ضیقه
سنان
کتاب
در طلب
شده
تفویض
فقیر
حققت
ز خاکی
منظ
منظ
تو ناصر
دل خوش
ارزیده
بفقد
تو خشن
و امور

خشم دل نگر روز و شب کار است جان بر کف دست از پی کد ار است
یاری که وفایی نبرد انده یار یار است نه اغیار نه بلکه یار است
از چشم تو من بعل تو ششم آید در مانده و تشنه کام و ناکام و غیره
رحمی کن و بر حال وفایی نظری ای پر مغسان بساعی دستم کرد
آنانکه یکمیب اگر می نمازند اندر عقب سکار دهنب از نند
مان دست قیامت از دشمنان که نظری سس ترا ز س از نند
آن زلف کارم که می و آشود روی تو مد کرد و دلم را بر بود
در پیره شبی فاده بودم ناکاه
نور شد و وفایی ز کرم چهره نمود
زلف تو که بود پرده صبح امید از آه دلم ز روی تو ای کشید
نومید شو و وفایی از روز وصال وصل اند و شب رفتو تا شرمید
اسفند شب دو شب منم خاشدم اینستکی دل بد و بکاشدم
چون پرو فانی نظر کردی من دیوانه بدم عاقل و فزانه شدم
ابدال خدا که شاه را بنده کنند بر در وفایی همه دم خنده کنند
این طایفه هم کار میجادند با دوی بد مند و مرده را زنده کنند

انصاف شرح
احمد علی دکنی علی صاحب
العیاد و دیگر کتب علی صاحب
مجالس مرآت و تصنیف کتب
مجالس مرآت و دیگر کتب
عزت الافک
بهر تقوی و تقوی
و بعد از سلام
درست فایده
آداب عقاید
بیان می آورد
عبد المطلب
شهر ری در
تکلیف
در وقت
و بعد از
باید
کفایت
بیان
قدرت
قلبت
مجلس
مجلس
مجلس

مان ای دل دیوانه برشته خصال دیگر پریشانی احوال منال
ش نوز و فانی نفسی یکد و مقال خود را بر زبان بصاحب و جمال
ام و زسیم بوی گلزار آورد یا کلمتی از جمال دلداری آورد
وفایی نظری کرد طیب در مان دل ناز و بیمار آورد
سجده بیکانه برست اوده گی دشمن بمخانه برست

بچند وفایی شو و میخانه نشین
جامی ز کف ساقی میخانه برست
ارغسل تو امید دشمنی دارم
برداشت وفایی غم دل دلدارم
در هر دو جهان ابعیبه و دی نشاند
بتبدیل صفات نیک و بد تو آند
از پر مغال یکد و سمسانه نمبر
در باغ بهشت زلف جمانه نمبر
در روی کمان بین تو چون غنچه
ن

کشم که چشم است تو بیمارم
اول انگبین بیاید
انکه بخار پای در روشت آند
صدق آرزوی شان و خاک آند
ای بجز از خود ره میخانه نمبر
بسی بدل آور و خاپس ازین
بگذر از وفایی بس آن
ان

آن کس کج چشم است چو تو چو عجب باشد زیندم خواجه زنده دلان
 برادر بجان و دل فانی قدمی خاک قدم بسو کشا بنام می
 بشکر بغلامان در پیر مغفان کراشش و از آب نذر غس
 کشف همه ز چو کس تا چو عجب یکان بشان عیان و پنجه از عجب زهر ز ساق
 بر صحن اشرا کرد فانی بروند اینکوه غنسل نقش بندان چه عجب
 هر جا که کند ظهویک مشقه نور طلعت تو اندک کند عولش طهور
 جایی که وفانی نظیر بود دیوان بر جسم میگردند ز دور
 شب عکس رقیب در جان گرفت این دود سیاه چشمه جوان گرفت
 نوز شید جهان فرد ز چون حیرت آسوده وفانی پی جانان گرفت
 بیچاکسی هیچ دم ایجان پدر زلف را که پاشم تعارت کرد
 ای بس که در این سیکه مویاره درند
 بر گشت وفانی شده از ازل نظر
 ای طالب حق جریده در راه بود نادیده وفانی بر چاه مراد
 صد بار بیشتر ترا اگر نمائند بی همت یاکان دلا کاه مراد
 می هیچ وفانی ز کف ساده مجاور تا پیرمغان نخندند بداده مجاور
 بری که زوایسته خود خمر است از راه مراد فریب سجاده مجاور
 لکان ایندل کور در راه بود

این طایفه نستان که همه شیارند ^{۲۰۴} محمود کار و ساقی خارند
 مقبول خدایند و فایانی چه عجب کز خاک هزار چون تو می بردارند
 تصریف قضای قشنگان عجب احیای رفات را چندان عجب
 کز سر بزند و فایانی از مظهر ذلت یک مجرّم نه هزار چندان عجب
 زان بار که گرم حوا و از کنند بود عجب آنکه صعو را باز کنند
 آنکه فایانی همه منظور حقند خورشید صفت بر آستان کنند
 من بنده آنکه جان و دل در باز در خدمت صاحب ظفری بگذارد
 بگردد و فایانی آن زگر حق
 خاک سبزی بگیرد و زرسازد
 مردان خدا که میدویدند میکشند اند و صف شکنی همه سر و سر میکشند
 بگرفته و فایانی علم قرب بدوش بالقبس و هوا همیشه اندر خاکند
 هر کس کشید دامن درویشان یکجور عیب چشید از دین درویشان
 آسوده و فایانی زغم هر دو حصان
 این جمیع و یا که هتّمه کرد اند در درویشان دل دارند که مباد دل لدا
 اهل علمند

دنیا را بیایه است از هر دو راه و هر دو سبک
 درک تا کسی در تمام این دو راه نرسد نماند

دنیا را بیایه است از هر دو راه و هر دو سبک
 درک تا کسی در تمام این دو راه نرسد نماند

این طایفه آن شب به امید آنکه کل آن را بخار یا بسن برود

هشیار و فانی زوی از براد
در دیده به چشم چو سهره خالکدرو

هر کس که بر آستانه باشد سراو

کرا بجات خواهی آری تو بدست

از خضر شود دور و فانی نفس

یکچند بجالان مینداز نظر

کر سیر و تماشا چهرت هوس

یار ب تو مولد خاک بر دامن

روزی که وفای تو خاک برود

یار بنم آنکه رویه تر ز نامه

بگذر ز وفایی که گریه در سیم

کردیم کسی بادیه کرد ز گذر

کفتم ز تو من نصیحتی خواهم و گفت

چرا کاشته ندروی و فانی شد

راهی که ز ترک دن همی فرماید

نیکد زه مخالفت و فانی بندا

پس که سکنی غم از جان برد

نویسد و فانی توان بگون ازو

هر چه که هست مست خزان براد

تغیر مردی تنی این راه بدست

کین راه پر از خوف بر از دم و دد

این آینه ریاک کن از رنگ و کدر

ز انجام جهان من تو فانی بگر

بر جان تو دم ولایتی ایشان بکار

از خطه این طایفه بیرون مگذار

سرمشده و زار و پر کشته تر ز نامه

از بلبس و جو آنکه بهتر ز نامه

دیم که می پیر خود مانده ز کار

فرض است که ساک شمس نماید

غیر از ضرر و زمان تو نماند

شادی دهد و ز تهمت دندان برد

سهل است که نراده و آن را ببرد

این طایفه آن شب به امید آنکه کل آن را بخار یا بسن برود
هشیار و فانی زوی از براد
در دیده به چشم چو سهره خالکدرو
هر کس که بر آستانه باشد سراو
کرا بجات خواهی آری تو بدست
از خضر شود دور و فانی نفس
یکچند بجالان مینداز نظر
کر سیر و تماشا چهرت هوس
یار ب تو مولد خاک بر دامن
روزی که وفای تو خاک برود
یار بنم آنکه رویه تر ز نامه
بگذر ز وفایی که گریه در سیم
کردیم کسی بادیه کرد ز گذر
کفتم ز تو من نصیحتی خواهم و گفت
چرا کاشته ندروی و فانی شد
راهی که ز ترک دن همی فرماید
نیکد زه مخالفت و فانی بندا
پس که سکنی غم از جان برد
نویسد و فانی توان بگون ازو
هر چه که هست مست خزان براد
تغیر مردی تنی این راه بدست
کین راه پر از خوف بر از دم و دد
این آینه ریاک کن از رنگ و کدر
ز انجام جهان من تو فانی بگر
بر جان تو دم ولایتی ایشان بکار
از خطه این طایفه بیرون مگذار
سرمشده و زار و پر کشته تر ز نامه
از بلبس و جو آنکه بهتر ز نامه
دیم که می پیر خود مانده ز کار
فرض است که ساک شمس نماید
غیر از ضرر و زمان تو نماند
شادی دهد و ز تهمت دندان برد
سهل است که نراده و آن را ببرد

از غم و فانی همه سرمانند
و از نحر زمین با آسمان می کشند

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

از درد فراق اینچنان فرمودم
مردم ز زنده گانی خود بودم

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

امروز بیاید از وفایی برسید
کز بر بلا بیاید از قوت سر فلک

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

تا چند دلا زنده بیسوی
آخر تو ازین تفرکی جستم شوی

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

چه دانه پیر شو و فانی بشود روز
در بادیه که بر زغولان میزند

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

آنانکه وفایی دل هضم دارند
سر بر سر خال آن بزرگان بکنند

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

هر جانوری که هست بر سر خال
ان پادشاهی که فرشته است

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

ز شمار وفایی ز تو کل مدد
عارف که دشمن همیشه مبادوست

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

چند لکه وفایی رسد از خلال
ابدال خسته که مظهر الوارند

سینه من آنگاه آمد
من لقمه قال من آنگاه آمد

در خمر نشین وفایی اردو
عارف بنظر که زنده را میزند

تفسیر آیه قرآن لایق
فما ولا یباری

دل آتو و فانی باد بدار که او
بلرب

نوشته و ماشینده را میخوانند	۲۰۸	در صفت میکش تو فانی شب دوش	بگفتند سخن ز لعل انشاده خروش
ساقی می مغسانه مطرب بارش		ما گاه در آمد که ز عکس طمش	نه عین بجای خوشن ماند نه هموش
در میکده هر که رفت با غنچه نیاز		یارب نظری ز لطف در کارم کن	مجموعه نمیرود شود محکم ساز
افشاده نفس خود فانی یارب		توفیق سعادت ابد با هم کن	یزین بار گران تو خود سیکار کن
دو فانی تا کمال آلوده نوی		از بهر هوی نفس تو فرزند کوی	شاید نظری کنند و آنچه نوی

همه جنب و فانی همه از آب و گلند		عاشق همگی خشنودشان چون گلند
چون در کرتی بدیده اهل نظر		بر جان گشته مومالی دارند
بر آن طریقت چون نظر ممانند		ایشان کی نظاره اش کند زنده
گر گسند بلا قصد و فانی کنند		درمان هزار مرد و هزاره گسند
مردان چون چشم لطف نظر کنند		شک نیست که تشنگ خار را باره گسند
در کوه کران اگر کو فانی نزنند		از جان و فانی همه غمش گسند
صاحب دل با سخن ز قیمت راند		از سخن بدل سینه را بر آمانند
دو صورت نظر هر نظر شن با نزهت		

یکچند و فانی بجهنم آلودم با در دو غم زمانه اهدم بودم
 یوسف صفتی رسید و دهم گرفت از چاه الم رنات هم بودم
 زلف سار و فانی بد لوجان شتاب
 از خاکید بر زر کدین روی ممتاب
 چون مرد خدا در ابو آتشن رود با مرد خدا چه میکند آتش و آب
 صاحب دل اگر بکشنگان بر کشنیت و خاکه او جان بر
 از پیروی شیفت مصطفوی شاید اگر قطره بعین برسد
 یکچند دیبا بروای بر شادکب تیدم خدا بایش در نه روی نکای
 کرم صاعقه لا لب ر در نهوا زان مرد خدا را چه اندیشم چه پاک
 ایدان گنجی زیدت شام و حجر از پند و فانی مگذر زمان سسترم
 خواهی که ره شوی از نیز نندین در سایه پر نقش زندان کز آن صبح المکانات خراب و شرم
 یارب بگرم رضاک بردار مرا در دست بوی نفس مگذر مرا و بار آورده و نقد بر او آفتاب
 زاد انو چه لم جو و فانی یارب از بخشش دولت که دارا که در علایق فیه اجوبه اهدما
 کا کفیت یاد محرمی وقت هم دهر اشهر که فایده اشهر من تحمل والا تبه بعد
 بیمار نگاه میت را مرده به سفاک و اشهر لا یقرب به الک انما یصد الک انما یصد الک انما یصد
 از کار انو چه لم جو و فانی یارب از بخشش دولت که دارا که در علایق فیه اجوبه اهدما
 کا کفیت یاد محرمی وقت هم دهر اشهر که فایده اشهر من تحمل والا تبه بعد
 بیمار نگاه میت را مرده به سفاک و اشهر لا یقرب به الک انما یصد الک انما یصد الک انما یصد

بیت اول
بیت دوم
بیت سوم
بیت چهارم
بیت پنجم
بیت ششم
بیت هفتم
بیت هشتم
بیت نهم
بیت دهم
بیت یازدهم
بیت بیستم

بیت اول
بیت دوم
بیت سوم
بیت چهارم
بیت پنجم
بیت ششم
بیت هفتم
بیت هشتم
بیت نهم
بیت دهم
بیت یازدهم
بیت بیستم

بیت اول
بیت دوم
بیت سوم
بیت چهارم
بیت پنجم
بیت ششم
بیت هفتم
بیت هشتم
بیت نهم
بیت دهم
بیت یازدهم
بیت بیستم

بیت اول
بیت دوم
بیت سوم
بیت چهارم
بیت پنجم
بیت ششم
بیت هفتم
بیت هشتم
بیت نهم
بیت دهم
بیت یازدهم
بیت بیستم

برخیزد وفائی زین ابرده توی ۲۱
ساک کنسد چو از غل تقصیری شک نیت که برهفت شید تری
آواره ناند او وفائی هرگز یا خضر در و نظر کنسد یاری
در لاله استان که پای بند چمن اند این جسمع که داغدار و خون کفن اند
کفتم چه کس نسد وفائی ناکاه
کل خشک شده زمان گفت بقیه این اند
این کار کار نامه دین چه عجب انهار خوارق از خدا این عجب
کر شیر و پنک وار دارام و بند
تا دلنسدی وفائی در توی
بی آنکه زمان نفس این خون
یک حسد و قاره خلوت کزن
هر دم که ترا میل فرج بشد
مو نخد که واقف از اند
سرخان چرخ بهر زمان یک کونند
شیخ که امام حنیف و انبیا
کسی که در کتب است
ش رینه از کلمه بران بود

خمس
عنه
فردی
صحت
من ایام
کمال
صحت
در
عبد
و در
نفع
خمس
تو
بیا
لا
بمعنی
و اما
والی
بیا
والفضل
بمعنی
و اما
والی
بیا
والفضل

لیکن وقتی عقیده در
 دکان آن شخص را در عقیده
 و مذکور است که در این
 آیه آن کلمات صحت
 با آنجا قرار می‌گیرد
 این نظریات از جمله عقیده
 و ما بر علیه من و جمعه
 فانی است که در این
 و در این باره که در این
 نظریات از این عقیده
 انصوری فانی است
 همه اجتهاد را باید
 العقبه عقاید است
 فانی است که در این
 و در این باره که در این
 نظریات از این عقیده
 انصوری فانی است
 همه اجتهاد را باید
 العقبه عقاید است
 فانی است که در این
 و در این باره که در این
 نظریات از این عقیده
 انصوری فانی است
 همه اجتهاد را باید
 العقبه عقاید است

مردان خود آن که عیان خواهد کرد
 مردان خود آن که عیان خواهد کرد
 در هر دو وجهی این زبان خواهد کرد
 در هر دو وجهی این زبان خواهد کرد
 سر و عمل کبر و مسلمان دانند
 سر و عمل کبر و مسلمان دانند
 بکنند ولی نطفه در و در
 بکنند ولی نطفه در و در
 یارب محبت است و سحر حنی
 یارب محبت است و سحر حنی
 محروم مفرمان که کریمی و غنی
 محروم مفرمان که کریمی و غنی
 دامان ترا گرفته ام ای خضر است
 دامان ترا گرفته ام ای خضر است
 ای خضر گرم نمائ که وقت بد داشت
 ای خضر گرم نمائ که وقت بد داشت

پیچاره و در مانده ولی یار و یار
 پیچاره و در مانده ولی یار و یار
 زین بحر عسکتی من بد را دور
 زین بحر عسکتی من بد را دور
 آرزنده بود بی سوس و سامان
 آرزنده بود بی سوس و سامان
 مکنار و فانی که از این باشد X
 مکنار و فانی که از این باشد X

برادران و فانی زمین سوزید
 برادران و فانی زمین سوزید
 نصیبی که آب طلا نوشته شود
 نصیبی که آب طلا نوشته شود
 زایشانی با اصل آن است
 زایشانی با اصل آن است
 رقم چگونه مبرم که نوشته خواهد شد
 رقم چگونه مبرم که نوشته خواهد شد
 قضای مبرم از خودی که باز
 قضای مبرم از خودی که باز
 به کادری
 به کادری

چو در ازل بسویند رفیقان ^{۲۱۴} محافل بود جمعی که نشسته بود
 هر آنچه خواست وفائی همان شوخاچار بمن بگویی که سوز چو کوه در گشته بود
 خوشگفت یکی روز وفا بپر
 در گوشن بر جان من پند بدار
 تازه از غم نادان بگریز
 ز آن که بر شران گزیند بر
 با مردم نازان منفس
 این شو از سرشته فتنه دشر
 در شوره میز تخم خود رنج بر
 با مردم نازان منفس
 بوی زینه و خرنه میو یکم و خمر
 سبکاشی در درخو نادان و هول
 هر جانوری که هست بروی زمین
 یه زاکه بصورت آدمی آحمی در
 عش که وفا و طاق عین شو
 سینه و خاشاک و زود زود
 چون شیر و خا سوز و پیرنج شو
 زور او در حیدر و باه چه شو
 فراتر صبا بر باط فرورون
 لذت باط بر رو زمین سلام
 همچون دلغایان و جانیه
 کل کشت بهشت کشت و فردوس کن
 در باغ ابرص و نارون است
 سر و سن و یاسن و ز سرت است
 آنرا در کند کل وفائی در است
 کل نوبه چراغ این انجمن است
 رفیقان من و وفا و چراغ
 دیدم که دیده نونشانی خوش چراغ

بعضی از مقلدین
بزرگان آنرا در بعض
انسانان و بکلام
الحقیقه کلمه خود
ای غیبه و حجاب و ان
کمان قدما و فضیله
کمان صادقان و اولاد
بنقلیه و اولاد و ان
انفقت الایمان علیهم
سقام غدا لا یبقی فیهم
قام بذات العبد و ان
غنه بکلام انفسی و ان
العزیزه فاکمل الکلام
کونه مستقلا بخلق الکلام
والاجاز
لا یات الصمد العزیز
بیرحیم اذا حوسب علیه
و شفا عیفت ساجده
و کلام آخری قال فاصبر
نوست بپر و لا تخلم فی
سهم الی اخرت و انما یفعل
سعی الی کسب و فانه فیکفی
سعی و مدد و انما یفعل
ان آیه شریفه فی
و سقیمنا ازین

۳۱۴
فالی زدم از خویش که کل خواهد بود
چونچه نمیایرند در خوی و نضال
جمیع کل ایستاده با مجادله
تجنب بغلت کند از منبر و نزال
دنباله را شتاب برود در همه حال
بی صفوات اندرون میاید و باهر
کز قلب تو صرف جھنم با هر آت
مگر از بغلت کند از این کف و نفس
چون پای هواست هوایند و نفس
یارب تو بپر چشم ما زاع نبی
منی بخش مرا آنچه کرده از بی ادبی
ای محبت دمی بی و پیمان مباش یک لحظه جدا بر منجان مباش
ای جان وفا بی ره توحید این است
از بند پدر گذر و دیوانه مباش
دل این است

دل آینه ایت مظهر نور خدا ^{۱۵} کثرت چه کند چو کثرت و حد پیدا ^{بصیرت و فانی}
 چنانکه وفا بی بدلت فکر و هواست ^{بج کرده طریقت خدای رخ را}
 اسلحام و فانی صفی نیک در آ ^{کا ندر عل غیرت این رنگونه بو است}
 از دل تو آن خسته هر سکویدی ^{بیدا است در آینه رخ دشمن دولت}
 اسلحام کلام شریعت مصطفوی ^{اسلحام تمام امر و نهی نوشته است}
 این ره بجز ابرم بند بخود آ ^{ز نهب آرین برانی حق کج نروی}
 پیری بزین این حق راه است ^{باشد پی رحم دیوان راه قوی}
 پیری که بود حرف عرفان خدا ^{پیری بود حرف و لغوی}
 پیری بزین بجا نمود لغاش خدای ^{پیری بزین براه مولی فدوی}
 چون خواجہ عبیر آید که در مرکز خود ^{یک شمس بود زیر پرچم کروی}
 آن شمس عاقوا طاق آفاق که بود ^{در شرح و طریقت بجز انقضوی}
 مشغول بدیش نغمه نموده او ^{یابی ازین پر تو هم عمر نومی}
 کریم مرسوی کج کنی میزان را ^{حرف لغو و دملک از نومی}
 این علم ممیزی است از جنب حق ^{ایسیاجد الکنده رشد و غولی}
 ازین قصه نصیحت و فانی است

من فیضت در انوار نورانی
 در بحر انقیادت جبار علی
 از بحر انقیادت کلام
 انقیادت در فرمان نقیبه
 از انقیادت در بحر
 در صورت انچه
 خاتم انچه
 و سکن نفع انچه
 در دنیا
 عن لاله اله که بوقدر انچه
 سخن لایلم وجود الهی
 لانه لایلم من اشیات امکان
 اشیات وجود الله فان امکان
 الوجود و بقدره موجود لایلم
 نفی امکان عن غیر الله لانه لایلم
 من نفی الوجود نفی الاله
 یعنی انوار حلال
 بقدره لایلم ان الوجود
 موجود لاسطفا بل مع طایفه
 موجب انصاف و جزوه
 باشد واجب لایلم انچه
 لایلم وجود و جزوه واجب لایلم

در بحر انقیادت کلام
 انقیادت در فرمان نقیبه
 از انقیادت در بحر
 در صورت انچه
 خاتم انچه
 و سکن نفع انچه
 در دنیا

ای نامه بفرمان خدا مگردی
 در خواهش نفس خویش اندر گردی
 مرشد بنود هر گانه باشد شنوی
 ز نفس پاری هر بدوی تاندوی
 خواهی که بود شکر و خواهی بدوی
 بیدل چون او شده ای پس غلوی
 دیگر همه دین بسج نرزد خوی
 انصار که نیت هر که باشد هر وی
 شخری نبود هر گانه باشد وی
 از رحمت حق و شفاعت مصطفوی
 این است هر که استیقام ای عموی
 چون بی غرض است و بار و بر که و چنان
 شاید که نصیحت و فانی نشنوی
 آن نور و فانی که دل می دارد
 به خشنده هزار گریه در پی دارد
 آن به که در

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى
 عَلِيٍّ وَآلِهِ وَتَقَدَّرَ
 عَنِّيْ وَآلِ قَدَّرَ عَلٰى
 تَقَدَّرَ وَآلِ قَدَّرَ
 تَوْجِيْهِ بَانَ قَدَّرَ
 اَنَّ الْمَكْنَ بَسِيْ قَدَّرَ
 بِالْقَدَّرَ فَادَّ قَدَّرَ
 اَسْتَفِيْ وَآلِ قَدَّرَ
 بِلِ اَرْجَا قَدَّرَ
 قَدَّرَ بِلِ اَرْجَا قَدَّرَ
 قَدَّرَ وَآلِ قَدَّرَ
 لَانِيْ قَدَّرَ
 بِلِ قَدَّرَ
 وَآلِ قَدَّرَ
 لِيْمَ قَدَّرَ
 الْحَقِّقَةَ قَدَّرَ
 لَامْحُوْرَةَ قَدَّرَ
 وَآلِ قَدَّرَ
 اَسْتَفِيْ قَدَّرَ
 اَسْتَفِيْ قَدَّرَ
 اَسْتَفِيْ قَدَّرَ

۳۱۸
 باد که دادی بوفانی چشمش درت برین کز ابوکلمین
 برکاب مریض خیمه مرا و آن بود
 با جنط منج در فارس همه روز
 در همه جاه کسرت و عنبر با
 آن کس خیمه کفر فارس است
 که در لاجه کند دماغ او بیمار است
 بگذر ز جبهه ای که مردانه بیاید

نشیمن ز شمشیرت گرفتار مانم
 بملک درت به زخمه ملا غلام
 در خیمه شرفی بجمعه باش
 در لاجه کجی بسیار و کز زخمه باش
 بشنوه فانی چه زمان کس کور
 کس زخمه کس از زخمه همه باش
 کبریا است رتت بزنا کند
 کس تو غفلت تو سبب ار کند
 میراب خنه فارس را نیک نفسی
 صد شوام ازین لاکه و غلام کند
 آخر تو فارس بچه دلش دوی
 هر کس تو علاقت و لایق
 بوم جو سلطان کوه تخت تو بال
 کردن بیایان نر بر بالای
 صد کس که بولنت کز هر کس
 در خلوت تو ذکر و طاعت و تو همه
 می لاکه فارس را بیای کند
 ایست تو نیت غیر از نیت تقیه
 ایست تو نیت غیر از نیت تقیه
 ایست تو نیت غیر از نیت تقیه

۲۲۰
له خطبه عشق تو نام من
چهرت تو با علم من
خلام بنا نظر من
یارب تو بر نور ملام من
کوت دهن نامت خاک تو
جان بر لب بول بت با بر دم

کعبه بیگلر خان اردت
دل نظاره و حیل کبریا

در نه تو فارس
خزان و قیام خاک تو
ابر تو بر بریم مه جان بر سینه
صبر کش که کجای بود خاست بر سینه
نخ و نخاشم از روی تو یار
از بهر تار بر لیم جان بر سینه
لمر سفر لخته از دور تو
تخت تو نغزت اولاد تو
از غم بنا چو نسبی باز کو
کوت و طبع کجا کز غم است

بسر کوفتا رخ دهر کشند
بر رفت چهار کس خط غایبه یک
در شهر خط خرم بر کشند
یا اینکه نه است جوی اسدم در کشند
کنش بر باغ و خوش نه که

کهن جان زین رویشین باز که
یکباره ز داشت رونقی بر دستن
کهن خیمه زین تو سفر کشد زباغ
صبر در نه با بود پر کو فو باغ
در نیمه تشمان بودو بدنار
در باغ هم کشت پیکر کل باغ

که در سر تو فرنگم کلاز
تا همچو خاک کنت جان نه تار
در مصلحت نه بود تو که توی
محتاج آفتاب کز او ان یار
بسکوفتا خزان خیمه افلا
در وصف همه شرف تو قوی تر افلا

بایل نام

سید من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام

سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام

سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام

سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام

سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام
سکون من قیام

تاریخ وفات میرزا ابوالفتح علی بن ابی طالب
در روز شنبه ۱۲۲۸

۲۲۱
با این ابرویست که در نظر
شب از بزم کوی خورشیدم
بیش باز صد کوفت با
اکلاجه بوال طه و رسول
بغیره یافان قطب جهان
پیش فاقوم از روز نخست
مخمان قافزم همه بزم
چشم و در شاهانه در عاقبت

او چنگه ای بگویم که افلاک
بجای عدل است که در
حضرت زیارت کردیم
صفتی که در چشم
بخط کثرت الهام که در
بجوهره نوره ای که در
بجای که چشم از روز نخست
بر جان بود که در او
سولان بظلال کعبه عرفات

چشم خواجه فانی در نظر کفایت
کوعا عرفات که در روز
در هر قدمه با بر خاک نهد
گشته تو خفا لونا زیر نقاب
چشم من در زخمت غلا الختم
از جمله توار بر اصحاب ریجا
بعده از نوسم بقدمه اقطا مخمان
آوخ در قافزم ایام خوش

چشم من در زخمت غلا الختم
از جمله توار بر اصحاب ریجا
بعده از نوسم بقدمه اقطا مخمان
آوخ در قافزم ایام خوش
چشم از غلاب من که خطاب
در غلاب من که خطاب
ترکت ز کزنده فانی که
بر فرق بزم ز غلاب من
ز غلاب من که خطاب
در غلاب من که خطاب
ترکت ز کزنده فانی که
بر فرق بزم ز غلاب من

ساقی سرخ گرفت و مطرب در خوش
در غلاب من که خطاب جهان
باش که آن هم پادشاه روز
افلاک عن قافزم بزم
بیدار است که در
باید که در

چرخ و ستیاد فارسی نری ۲۲۳
 در باغش دم فایز نام هر میکفت کل و جوی غیر علم
 چرخ که از خنده بود اغوشم زین بر زلف تو کنم مرهم
 چشم من رخسار رفت فایز شتاب
 میکفت بی چون گشته کباب
 چشم من بر دم سالکار زخم از بند دماغ عاشقا کید طایب
 تاید ز خاک غیر تنها تو ای جهان ترا شام هر آله تو
 زین چه فایز بر خیز و برو بی کس از یقین هو مرا تو
 آن دست که در دست تو نهاد فلک است برت من آموز میرا
 تار فایز که در دست تو کل
 شاد است در دست او بر تم کل
 رقم نهارت بجان در بار نشاء از زخم محمد زانم شمار
 ملازمت خوش دلم از غیب تو زومید فایز شود از ما ز شمار
 یارب هر دی ایچره پیمان بند سحلا ضعیفید کلک سبارسد
 خوشتر خنده بود از زخم فایز تو
 ایچر که خفا که جان لقا جان رسد سده ان که
 بیخنده بگریز فایز رضا
 کز او تو ملاحتش بر طایف و الو
 پر باغ و دراز نما و انجای سجا
 چشم صحبت و فیض بر من یافته
 خورگینه شهابت بر جهان یافته
 شع و دلا و چون ترس و صفای تو
 روشن شود هر دو اثر با کد

نسخه حروری سلطان علی شاه
 در خط امیرت مغایرین
 مطرب است این موزان از روی
 آفتاب در قاع آفتاب
 بان می فتنه
 سبب است
 کتابت
 در خط امیرت
 رفت بست
 در زبده فائده
 در خط امیرت
 در خط امیرت
 در خط امیرت
 در خط امیرت

نایب حریرین وفایی کجاست ۲۲۴
 کوه کجاست که او بافته
 برشته و چاره هو کجاست
 فرمود فاسد بود آنچه برو
 در شسته به بنه بر خسته نه ایم
 رفیم تا بنجان است با فلامیم
 اعیوبه لیزلاب بود ولی
 الفوه وفایی از و خندم
 از هر طای در و است کس
 در و است و فای
 چشمان بر الوحان بر باغم ده
 آن چیز ملامت تو آنم ده
 یارب تو بلی نظری و ما شد خود
 یارب تو بجزت خلافی خود
 این که پند که پند وفایی تو بود
 شک در این فایز شک در نقمه نده و حمله لاکند
 حاجی آن است در زبده فائده
 عمر در سعی کند بلکه دلی شاکند
 تاریخ ۱۰۰۰ فرقه ۱۰۰۰ از جوت نوز علی الحجه و لاله
 رفعت بنده بر گاه عمر در تمام جانغ از رخ
 ادحان الایسی سنج الایسی
 منزه کرد قدر آه آه منزه الایسی

۱۲۸۴ هجری قمری
 ۱۷۵۶ - ۱۲۵۵ هجری قمری
 در خط امیرت در راه وفای آن سلطان امیرت کوه
 در خط امیرت در راه وفای آن سلطان امیرت کوه
 در خط امیرت در راه وفای آن سلطان امیرت کوه

بر له کل کائنات نور توی ظاهر کرد صد خلقت کرد هر سه ما هزاران تنی بود
بویه آدم نوبه قمر الدین که چون توی بوی ولد کرد خلیل ساکن تو بود غرض صمد

توی بنای مین کعبه قبله گاه ال حاج
هفت زمین تو فکالت تو پاکت ذات فرد دشت دلو و محرور می نام
صد هزار دینت هزاران چهار هزاران بگرد حق سب توی کعبه خلقت ایدوی جمله

حبت تو لوگت انا الحق تو در منصور حلاج
ابتدا آدم له تو تو تو له آدم بوی صحو معجزت حق که از عالم نامی او
حبت تو بوبرب آرنی کنه بهوسا کوه دوی بوی شرف تو حق که طوبی هو

نام تو برفرق جمله انبیا سائزده تاج
ایکانت عرش اعقاب تو عزتت مجلس دهانین شیدا رو چوب
قدسیانیم شاخو انزوی چو نبوت سی هزار قطع آله ساکن گزند

فخره بو حور جان که کبری بی زواج
در سج و سج با کج و زنج روزگار برده سر شده مکانت عرش اعلا روت
آیه لا تقرب مال الیتیم وی کرد اثر یعنی کس حد نیه دجای تو کورت قرار

ای ساری بو کس نعت ساکن مانه ال فراج
و قریش قوم معنون شهر فقت بو نند خوار شده رفقت با صد حق هم سخن
مانه اشین ادا مانه الغار لوان بون انکار بیضه قمری آرنج جنموت با برده

من کلام احمد کور قدس سره
بر له کل کائنات نور توی ظاهر کرد صد خلقت کرد هر سه ما هزاران تنی بود
بویه آدم نوبه قمر الدین که چون توی بوی ولد کرد خلیل ساکن تو بود غرض صمد
توی بنای مین کعبه قبله گاه ال حاج
هفت زمین تو فکالت تو پاکت ذات فرد دشت دلو و محرور می نام
صد هزار دینت هزاران چهار هزاران بگرد حق سب توی کعبه خلقت ایدوی جمله
حبت تو لوگت انا الحق تو در منصور حلاج
ابتدا آدم له تو تو تو له آدم بوی صحو معجزت حق که از عالم نامی او
حبت تو بوبرب آرنی کنه بهوسا کوه دوی بوی شرف تو حق که طوبی هو
نام تو برفرق جمله انبیا سائزده تاج
ایکانت عرش اعقاب تو عزتت مجلس دهانین شیدا رو چوب
قدسیانیم شاخو انزوی چو نبوت سی هزار قطع آله ساکن گزند
فخره بو حور جان که کبری بی زواج
در سج و سج با کج و زنج روزگار برده سر شده مکانت عرش اعلا روت
آیه لا تقرب مال الیتیم وی کرد اثر یعنی کس حد نیه دجای تو کورت قرار
ای ساری بو کس نعت ساکن مانه ال فراج
و قریش قوم معنون شهر فقت بو نند خوار شده رفقت با صد حق هم سخن
مانه اشین ادا مانه الغار لوان بون انکار بیضه قمری آرنج جنموت با برده

۲۲۶ ششم بدخواهان پیشتر ششم تو ششم لاج

نکه بار خنجره ذلیله پر شور و شر عاصیان هولناک از نیم بر خو قو خطر

محمد که حق بر توی گشت احمد خراشگر نو یایه شقیع الذین ای هور

عاصیان کی ذنون فارغ ز خوف حلاج

احمد کوبه بس تو عبید وی دنی غداریه خاک راه آستانه سیه مباریه

دایما باناله وافغان و شین و زاربه تا دمین تولد سرام شرط و دم اوزاربه

بلکه یار بد داتی جریک برت کور مزاج

شولن زمران و بنده روزگار یگوش دله لست برکان جرات و کوش

صاحب بر و عمارت فی الشارق و الهیار شبه تو تین و شیار بیخه کوش

ابن کبینه هر کینه تن قوی قوت تینه روز صند بند ی سینه در کینه شوش

له سینه چاک نوت و گشته خط موبینه نین باغبته بخت جهالت رو بر مینه

جز و بند کتاب عمر و شیرازه صحفه دل برشته زلف مارانه لکن نه در مینه

طهارت مان به خون حرکت موانه و مقصد ساقط یک لیا و داماده تو ساق و مینه

نوگه گمانه خالی به متا بر منان ماو سرم قربات ای ساقه کاش سیم مینه

کباب الفت جام شرابه حرکت الموان و خفت بم و ره مطر زبات و کز مینه

و مان شیشه بته صحبت ناله بوزنه معتزله وای کت له تو پرده کله مینه

دین بر دجل میا سگین و لفرقه خزه حریر تو اگر شیکت تیه باری که دینه

این شعر در کتاب...
ای او سالار...
احمد کوبه...
عاصیان...
شولن زمران...
صاحب بر و عمارت...
ابن کبینه...
له سینه چاک...
جز و بند کتاب...
طهارت مان...
نوگه گمانه...
کباب الفت...
و مان شیشه...
دین بر دجل...

قصه که در کتاب...
کتاب...
کتاب...

سکه زر سهند و شکر از
بیت (۷۵) سکه
تاجه از خطه هند و گشت

کتاب سید بن طاووس
در بیان آداب و احوال
و عبادت و تقوی
و سایر فضیلتها
و عبادت و تقوی
و سایر فضیلتها
و عبادت و تقوی
و سایر فضیلتها

جام عم س زرد و جال سیاه
بندکان خواجه شکر گشت
این سبب زرد و جال کن است
دین با حد و نهی دیگر گرفت
سکه زرد و فلک عالم بر سرش
در می لاری خواسته احرار است
ای فراخ سینه اهل و فانا
در سیاهی آب حیوان در دست
سینه شیطانی باطنی زخمی
جان شهید که گمای عشق است
در میان آت و آتش مانده ام
سینه چو جان شستاقان کباب
سینه زرد و زردون تشکده

سر شدی که القات یک نگاه
بجکان را بنده در هر چه سرا
رجایش زود سطق روشن است
عروضش شرح زرد زرد گرفت
بر که بنو چون کمان خاک در دست
در سرفه لبش معجز نام است
ای چراغ خلوت صدق حرف
شب جویخ روی تو بر که گشت
است برده تانت طوبی با سینه
دل که کار ما عشق تو مست
بلکه زرد دل موج خوی فشانم
دیوه در آرم پر از غرغاب ناب
دیدم بر روی خوی طوفان زده

حق
دلین و در شان زنده دل بر سر زند
مده بجز در این عالم
روزی که در این عالم
بسیار است که در این عالم
بسیار است که در این عالم

سیرت از شکت خفا باده ختن
در نیم حشر سبزه
روزی می بکسرد چهاره ایم
مخت شدم خربان دیده ایم
که بر زده حشر عظمی هم رفت
که بگو بر بندگان خود رحیم
از شرافت ابتدا گذرستم
عده غای شد اندر کانیات
مانهای ماعوقا سیزد سی
جان زای ماعوقای سرفرو
مخته آدم رجتا للعالمین
کشت عرش در کمر و روح و طم
که سیمان حال عرش عظمی
بر طریق حمت دلایندگان
درمان جان زغای راز سبند
پای نه

دوبت از کله از چین رنگ ختن
باجا بفرست از آن کله سته
مار داغ زلف زندان دیده ایم
چند در آه خربان منزوی است
دانت آن خداوند عظیم
ان اسمی که بر لوح از قلم
ان نوری که محض الفت
ما صرا بیا که بجز از پنجه
پاک از بنده که پر نامه بود
آن دلایندگان
ان نوری که از سر قدم
ان روحینان هم
جان جمله معینان
خواجه کمال نقشبند

بی نقس نازمان شدم   زیرا بار ذلت حصیسان شدم
 با همی کن ش دکن زهرستم   دست دل گیر در آرزو غلظتم
 جوشش زن دریا چیت را   در دستان ریخت سر سیه
 دست بکشت در حضور کربیا   لب بجنبان در مقام الهی
 گای خداوند خط بخش کریم   ای خدا ای برگ داد در رسم
 بکنز از جسم دفای از هر وقت
 پس سخن ختمش کردت
 و در ترف شیخ ساداته
 ای خوش بنیسم بحر یک شفقان
 دردم به مینه بود کوه چاره زخم
 که آتش سیر دیدن بنی سینه کو توه
 سو تا و تا و سینه و شکنا و آوه
 درک نهر چا و و شمله دل بربوات
 نهری کوا و یکمه هم خاک سر سیه
 نهر خنجر عطره سمار در حضورت
 نهر و نایب باد که در کله آتش
 ای قاصه نیارند آه داده
 سیم برانم برود که بر آوره
 که تا و جوش سینه نی دیده ملازه
 لطفی لطف تو چاره نو آوره
 بود بره که کله هم نام در بره
 نهری که حبه کله آوره
 خاک تری که در کله هم رنگ آوره
 عزیز ز رسته خاک کوزر حظه
 نهر در حظه

کفر و کفر است نه از بیرون نه از درون
 از کفر است نه از بیرون نه از درون

۲۳۰

نیزه خلد نه در آن سبیده
 نیزه که فک قبله کند که کبره
 در بلطف حضرت باری عظمی
 در که سرو در نس باغ سجاد
 در که کوه کوه کوه کوه کوه
 او طاقه کند صدمه در جلا شده
 او شسته زین کوه شسته شده
 در لطف خود رحمت او در صوره
 بجای خود رحمت او در داره
 نور دیده که لکه لکه عرفان عظمی
 او نخله بدست او نوره مطهره
 طره سموت او معمار بسره
 کیسکه خاندان هم مطلق طاقه
 خاک در صدمه بله بله خاک عظمی
 که در نه نوره کوه ام کوه عظمی

نیزه خلد نه در آن سبیده
 نیزه که فک قبله کند که کبره
 در بلطف حضرت باری عظمی
 در که سرو در نس باغ سجاد
 در که کوه کوه کوه کوه کوه
 او طاقه کند صدمه در جلا شده
 او شسته زین کوه شسته شده
 در لطف خود رحمت او در صوره
 بجای خود رحمت او در داره
 نور دیده که لکه لکه عرفان عظمی
 او نخله بدست او نوره مطهره
 طره سموت او معمار بسره
 کیسکه خاندان هم مطلق طاقه
 خاک در صدمه بله بله خاک عظمی
 که در نه نوره کوه ام کوه عظمی

با سحر و جادو و کیمیا و ...
 کبریا می شود که کلام حق را در
 با زور دست تو چو کوه بلبل ویم
 طوطی مندم و در دلم سینه شکم
 اشقی در دلم اشته ندانم زکی
 خنجر از کعبه خویشم که گس گس کنم
 دل در بر کجی دل بر کتبم بر سر دل
 در ره عشق بتان کشته شدن زنده سوا
 دل بر سنگ زردان عاشق و جانم
 بر ای زاهد خواجه زلفای بکنند
 پیش من دامن منید که زلف
 دلبری دارم که در عالم نظرش کبریا
 عاشق و کلبش حال جو تو جان کلبه او
 زلف و رو با دوز ابرو آن جان کلبه او
 خانه قدس اشع بر زان یار در رمی کعبه
 ای سینه است زلف بر ابد زلف
 کتبم از روی زلف نیست گویا در کعبه
 با صفت مستغنیه مان کعبه در کعبه
 در پیش

هر چه در قفسه ^{بگردد} که زن ^{بشود} در آن ^{جای} است ^{که} در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}
 که در ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند} ^و ^{اگر} ^{در} ^{آن} ^{جای} ^{بماند}

بدون تکبر مردم چو می کنند در آن بهره دهر در آفاق کیت
هانی بر که ناست بی تکبر که در ملک باغ به خفاف زیت

در فیض وجود بسته شدی صلوات بر او بود بقا کسته شدی

همه عالم عدم شدی با هم بلکه بپیردن نیامدی غنیم
داند انکس ز عقرب باشد بصر که دوشه را چه جا شود یک شهر
سبک جمعیت از نظام فقه رخنه در کار خاص دعای فقه

در صفات باری عزانه

صفات کمال موصوفت بقوت جلال معروفت
که بود بر از قیاس و شمار همت نسبت با جناب اندک
در چه باشد هزار دیک مشهور نیت اند هزار یک مقصود
همه پاک شود بری از شین همه با ذات او نه غیر نه عین

در صفت حیات

از صفاتش کی حیات آید که امام همه صفات آمد
بلکه از زنده بخویشتن است بلکه از زنده بخویشتن است
او بخود زنده است پانیده زندگان دگر بدو زنده

در صفت علم

مستطاب

یاریان همه با ایشان
کس از ایشان
ایشان در این
کباران ایشان
عین کمال ایشان
در این کمال
چون تعالی
ز بیدان
اینک زنده در جنت
سایه جنت
سایه جنت
در این کمال

خزانه کند در دستش زنی
نه چندانکه در دلی برین
جزای که زره زنده بر فروخت
بسی ذره باسی که از برت

صفت

ت بعد از حیات علم و شعور
متعلق بیکه کلیات
ذره نیت در مکین و مکان
عدو در یک در بیابان
همه نزدیک او بودی هر
همه در علم او بود حاضر

در صفت ارادت

ارز بی آن بود ارادت خسته
فغانهای که در همه اشیا
که ارادی بود جو فعل بشیر
منبت جمله از نیت ارادت
تخله بل ارادت شر خراس
خه ایشگر جهانیان همند
که نباشد چنان ارادت او
در همه در مقام آن همند
نه در بل ارادت او سود

عقلی از بسین جهد و فکرت
متجاوز از آن بجز نیات
که نه علمش بود محیط بر آن
عدو بر کف نه بستانها
همه در علم او بود حاضر
خواستی لا يزال با کم و کاست
نوبت در جهان بچو پیدا
در طبیعی بود چو میا هر
بتنی بر کمال حکمت او است
نکند بی شیت آراس
که سر موی از جهان کاهند
تند ان کاستن هر یکو
که بر آن ذره بمیز اینند
توانند ذره فنو
در میان بوی او
توانند ذره فنو
توانند ذره فنو

توانند ذره فنو
توانند ذره فنو
توانند ذره فنو

و قد شاهدت ان الله لا يهدي القوم الضالين
 و قد شاهدت ان الله لا يهدي القوم الضالين
 و قد شاهدت ان الله لا يهدي القوم الضالين

مردودت را همه شاد
 کار که با تو شرط است
 رخت تا خسته و جگر کشید

در صفت سمع و بصر

است جز علم معنی دید
 نیت موقوف دیده دید
 بیند از روشن است آری است
 بیند و داند از نیش نه کم
 بر زبان بجای یکان یکان شنود

در صفت کلام

نه بجان زبان و کام لب
 بخت خائیش لایحی نه
 بعدم گفت نکتهها رشک
 بفضا رجو رقص کن کن

حدیث

حکایت از
و حسن و قبح
فعلها و مستحقها

در امرین
و ما بین
قره تعالی

حادثات زمان چه شروجه
فصل ما خواه زت چه نیو
نیک و بد که چه تعصبات
هر چه خواهد کند ز منع و عطف
عدل و قدرست سوی او

همه تقدیر با و بود لا عسر
یک نیک است آفریده او
ایخلاف تضاد آن بر صحت
نیت کس را محال چون چرا
علم باشد ز فعل او مسبب

در بیان ملائکه

آنچه از علم آمد بعیان
بند کا نند جمله فرما نبر
متصف نه با دگی وزی
همه از وصیت عباد مرسون
بعضی اندر شهو و وقف دائم
یخیز از که در شمیم بو
و دیده بر غیر حق نیندازند
قسم دیگری بر اشباح
کرده هر یک بموجب تقدیر

صف اول ملائکه میبد
ناکشیده بکفر و عصیان سر
از زن و شوهری همیشه بری
مستقر در مقام لا هیجدون
در جمال و کمال او تا ایم
عالی است و لوحی مبرو
بجز دو غیر خود نپر دارند
متصرف در صیاح و دریا
در میا کله تصرف در تدبیر

عجب است که در عالم بیک
چون در این عالم بیک
در این عالم بیک
در این عالم بیک
در این عالم بیک
در این عالم بیک
در این عالم بیک
در این عالم بیک
در این عالم بیک
در این عالم بیک

در میان کف تصرف و تدبیر
 جنبش جسم و جان از ایشان است
 زای و نعت و شهر گویای
 کش به آنجا برد که می شاید
 در چشمها و بر فخر
 باشد اندر وجود اندر
 که با سماهی خاصه مذکورند
 نفع در صدر از سر افیت
 قابل ز قهاست عزایا
 که نویسنده کان خیر و شرف
 برین ریا کرده مقام
 سر عصیان رقم نند و دیان
 که نمیتد نویسنده را بصورت
 از اول لغوم انبیا و در

کرده بر یک بوجوب تفسیر
 گردش آسمان از ایشان است
 تفسیر قطره غم با ران
 که نه با آن فرشته آید
 نند برک تازه از شاخ
 که نه جمعی فرشته بمشد
 از هر یک چهار مشهور
 روح و تنه از کار جبریت
 کافر ز قهاست میگوید
 کار دیگر موکل شریفند
 دو بر وزند با وی و دلبستم
 کاتب استخوان یک زین
 میتوانند پیش چشم
 خاصه در چشم نادریان

در بیان بیباکیم اسلام

اینها

انبیا بر کفیدگان چهند
 بر سوی خود از بنی آدم
 نفس و شیطان بقصد جرم گناه
 در بفرض محال یا نادر
 پیش از باب شرح وین نظم
 آدم اندیم که خورد کند مرا
 دانه را که خورد از آن شجره
 هست بقصدای فضل ازل
 وز همه انصرا صد عیبت
 آن قضای که انبیا را بود
 که شود جمله مجتمع با هم
 هر بنی را که جنتی داد بند
 نیت مبعوث پیش شرح
 خاتم الانبیا در اول است
 از پله او رسول دیگر نیت

برده از کفر خلق ما سبق اند
 قصه دارند بر مملکت هم
 نتوانند زدن بر ایشان راه
 از یکی ذوقی تو صادر
 مشتمل بر مصالح است و حکم
 تخم می کاشت نبرد مرا
 شد و جود مع و تو اشتره
 بعضی از بعضی انصرا اکل
 که رخت سوی ما رسول و نبی است
 و آن شماید که صغیر را بود
 همه باشند ز قصه احمد کم
 جانب هستی فرستادند
 غیر احمد کسی بکار نماند
 دیگر همه چو جز او اکل است
 بعد از او هیچ کس میر نیت

که انبیا
 بر کفیدگان
 چهند
 بر سوی خود
 از بنی آدم
 نفس و شیطان
 بقصد جرم گناه
 در بفرض محال
 یا نادر
 پیش از باب
 شرح وین نظم
 آدم اندیم
 که خورد کند
 مرا دانه را
 که خورد از
 آن شجره
 هست بقصدای
 فضل ازل
 وز همه انصرا
 صد عیبت
 آن قضای که
 انبیا را بود
 که شود
 جمله
 مجتمع
 با هم
 هر بنی را
 که جنتی
 داد
 بند
 نیت
 مبعوث
 پیش
 شرح
 خاتم
 الانبیا
 در اول
 است
 از پله
 او رسول
 دیگر
 نیت

که در عالم
 بر کفیدگان
 چهند
 بر سوی خود
 از بنی آدم
 نفس و شیطان
 بقصد جرم گناه
 در بفرض محال
 یا نادر
 پیش از باب
 شرح وین نظم
 آدم اندیم
 که خورد کند
 مرا دانه را
 که خورد از
 آن شجره
 هست بقصدای
 فضل ازل
 وز همه انصرا
 صد عیبت
 آن قضای که
 انبیا را بود
 که شود
 جمله
 مجتمع
 با هم
 هر بنی را
 که جنتی
 داد
 بند
 نیت
 مبعوث
 پیش
 شرح
 خاتم
 الانبیا
 در اول
 است
 از پله
 او رسول
 دیگر
 نیت

Handwritten marginal notes at the top right of the page.

اگر اظهار آن میان اعم
باشد آن معجزه بعرف نام
از ذلی خارق که مسعدت
معجزاتی که انبیاء بود
ای باب معجزه که اورا است
است تحرکت بها بسیار
صد و چارست در خبر مشهور
هر کتا بیکه که در حق ایزال
سپس قوریت اکتاب کیم
و کر انجیل کادست فره
جامع این چهار قران است
معنی و لفظ آن بود معجز
فصحای عرب اگر تمام
عاجز ایند و قاصد مضطر
چون کتاب خدا کلام خدا

است با دعوی نبوت ضم
در نه باشد که امت از انام
معجزان نبی تسبیح است
مشرف رسول ما را بود
که ندادت انبیاء دست
کشته نازل بر نهیهای کبار
لیکن از ادران بدان محذور
باشش مؤمن بدان علی اللجال
بر کلیم و صحف برابر اسم
بر مسجود بود بر او
که محمد تسبیح آن است
ناید از خلق شدن هرگز
سحر در زند در لوای کلام
یکسر از مشهوره قصر
از صفات کلام بنده مبتدا

Extensive handwritten marginal notes on the left side of the page, including the word 'النقص' and other religious or linguistic terms.

در سال عزیمت از خراسان
 ملک ملک و دولت بر کرد
 خراسان را در ده روز
 کن از حق کران جو متعزرا
 میشود نیت چون در آن وقت
 مر کلا تم را چو لباس
 شخص صاحب لباس خصل
 باشد از جمله افضل اگر م
 پیر و شرع و سنت او بیند
 بهتر از غیر انبیا باشند
 گزیده بهترند در هر باب
 بگذرد کسی بر از صدیق
 همچو فاروق و علی و عمار
 کار ملت نیافت زینت و دین
 اسد الله خاتم الخلف
 سلاک دین نبی نیافت نظام
 جز بتعظیم سوره شریف
 دل ز نگارش آن بیکو کن
 در آن وقت که بود درین استادی
 که در آن وقت که بود درین استادی
 که در آن وقت که بود درین استادی

هر خصومت که بود شان با هم
 بر کس انگشت اعتراض نه
 حکم انصاف با خدای گذار
 و آن که کرد با حیدر
 حق در آنجا بدت حیدر بود
 آن خلاف از مخالفان
 گر کسی را خدای لغت کرد
 در باحسان و لطف شد همان
 هر که شد ز اهر قیده بدید
 که چه صد بیعت و خطا و غلار
 مکن اورا برزنش تکفیر
 در به بینی کسی ز اهر صلاح
 از منای شود بکار کیوی
 کند از فرضها و نافه ما
 بیعتن ز اهرش شمار

بعب بن در آنجا دم
 دین خود را یکان بباد مده
 بندگی کن ترا بجز کار
 در خلافت صحابی دیگر
 جنک با او خطای منکر بود
 لیکن از طعن و لعن لب بند
 نیت لعن مز در اش در حق
 لعن ماجرا نکند و باز
 که باورده بنی کر دید
 بینی از روی روی علم و مهر
 شمارش ز اهر نار و کیم
 که ره راه دین صراح و روح
 با او امر نهد بکلی روی
 سدی عقیبی روانه قافله ما
 اینم اورا ز اهرش مکه از
 کف عاقلان و کلاه با نازار

این کلام در حدیث آمده است
 که هر که با او دشمنی کند
 خداوند او را در جهنم
 انداخته است و هر که با او
 دوستی کند خداوند او را
 در بهشت انداخته است
 این حدیث در صحیحین
 آمده است و در کتب معتبره
 دیگر نیز نقل شده است
 و این کلام در حدیث
 دیگر آمده است که هر
 که با او دشمنی کند
 خداوند او را در جهنم
 انداخته است و هر که
 با او دوستی کند
 خداوند او را در بهشت
 انداخته است

تو دخل الرجل بالحقی بالحقنی باللاتی وجب الغسل
على الحقنی دون الرجل ^{والماتنی}

شبیستریجبت الماء
اندان ده مدارشان محصوره
هم بشارت رسیدن بخت
دو فرشته بصورتی نایر
آستان راز و گفته سوال
زان امیدین که بوده دین پیوسته
بر در غم عذاب و عقاب
روزی از بخت بکشند
اینین کنایه اش بر سر
بشنو خیر اوصی و پری
همه از خواب و خور زهور کنند
که دو پهلوی او زخم گذرد
تا دران بنکدش مرد سحر
آوخ از حالت چنان آوخ
در قیامت نشنها ظاهر
که حال تو در روز قیامت
چون شود نیست جهان اخر
که قیامت تو را رسیده

مگر آنس که از رسول خدا
گرچه دو کس بود بان مشهور
زانکه جمعی زال سرت
هرگز ازیر خاک شد منزل
پیش پند نرزد متعال
که خدا می تو و بنی تو کیت
که بگوید جواب ان بصواب
و که بگوید حق قبر تو بیغریز
و که بگوید جواب ان در خور
ناله او بوقت کر ز خوری
اوصی و پری اگر شنوند
کوشش آستان فرود
بگشایند روز ز سقر
جای خود را به بیند آردوخ
چون شود نیست جهان اخر
که قیامت تو را رسیده

تو دخل الرجل بالحقی بالحقنی باللاتی وجب الغسل على الحقنی دون الرجل ^{والماتنی}
مگر آنس که از رسول خدا
گرچه دو کس بود بان مشهور
زانکه جمعی زال سرت
هرگز ازیر خاک شد منزل
پیش پند نرزد متعال
که خدا می تو و بنی تو کیت
که بگوید جواب ان بصواب
و که بگوید حق قبر تو بیغریز
و که بگوید جواب ان در خور
ناله او بوقت کر ز خوری
اوصی و پری اگر شنوند
کوشش آستان فرود
بگشایند روز ز سقر
جای خود را به بیند آردوخ
چون شود نیست جهان اخر
که قیامت تو را رسیده

نشو و یافت همچس بجان
 مر سرافیل را دهد دستور
 زان رسیدن خلائق عالم
 عجز نازک کنسد دور
 بار دیگر زحق شود نامور
 در دمد در قالب و ابدان
 کر چه ابدان بود پرکنده
 از پی تفع صور نوع بشر
 سویشان بعد نظر کارکن
 سعد اراومند بھر شرف
 اشقیار اصحفا رشت
 وضع میزان کند ازین
 انکس افزو کفه سست
 و انکس افزو کفه عصیان
 چون زمینان و وضع ایزد

کالته آله بر آیدش بزبان
 حق تعالی که در دمد در صور
 همه میرند چون چراغ زردم
 بنو و جنس آدمی دیار
 که کند تفع صدر صاحب صدر
 بیکی دزدون هزاران جان
 چو آتش شود بدم زنده
 چون شو حشر کرده در حشر
 نامحای عمل کنند برین
 نامه از سوی دست راکت
 از سوی چپ دهند یا پیش
 تاب بخند طاعت و حیوان
 شادری کو که شد راه نکات
 خون کری کو که ماند در خرن
 جسم غم غیب با بجهنمند

کالته آله بر آیدش بزبان
 حق تعالی که در دمد در صور
 همه میرند چون چراغ زردم
 بنو و جنس آدمی دیار
 که کند تفع صدر صاحب صدر
 بیکی دزدون هزاران جان
 چو آتش شود بدم زنده
 چون شو حشر کرده در حشر
 نامحای عمل کنند برین
 نامه از سوی دست راکت
 از سوی چپ دهند یا پیش
 تاب بخند طاعت و حیوان
 شادری کو که شد راه نکات
 خون کری کو که ماند در خرن
 جسم غم غیب با بجهنمند

عابر آن بود در آتش غرق
 عرض آن موی بلکه از موی کم
 بر سر هر کسندشان حاضر
 قمره زخ تو مراد را جا که
 لیکت بر قدر قدرت توحید
 خود نبوت غیر رات روی
 بگذرد هم چون برق طغیان
 یا چو چیزی فزون تر از آن
 بنود آن گذشتن با نشر
 باشد او را بقدر ضعف و کس
 که چه بنید شقت بسیار
 جای او جادوان بود در ناز
 سوزد آنکه بقدر جرم و گناه
 بر ماند آن سزا و جزا
 رسم الهی چنان باشد

لیسان که از قدم باوق
 نیز چون تیغ بلکه افزون هم
 هر که باشد ز مومن و کافر
 هر که کافر بود چون نهی
 مومنان را زنی رسیده است
 هرگز بر طریقت نبوی
 از نور او هرگز بر میز
 یا چو مرغی پران در آید در آن
 ز آنکه صفی بود در آیش
 بلکه در رخ آن گذر که تنگ
 یک یا بد خصمی آخر کار
 هر که به در رخ از کف
 در بود مومنی فزاده ز راه
 یا خواهد از شفاعت شفعا
 در دری از شفیق نماید

[Faint, overlapping handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

چون آمد موافق عرصات
کرده آفاده خالق داور
هر که گوید جواب خوب
در نه در هر یکی ز سخت حال
چون ز دوزخ کند خلق کند
دو دوزخ ز خود فرو شویند
در جات بهشت با شربت
هر کس اقبال علم و عمل
جاودان در مقام خود باشد
نعت او بود بیرون شمار
که به بند خدا ایرا به لبر
بهت دیدار حق ابد نعم

طاعت ناقص ما موثر مغزبان نعت
بزم کرد عفت عصفان نعت
که مطیعان بایستند عفت

بهر هر قهی سوال
طی هر مو قهی کند شتاب
رنج بیند هزار سال وصال
شت و شومی کند در کور
سوی جنت سرای خود پویند
که بقول تقات ثابت کرد
و در آنجا خدای مقام و کلام
هرگز نشد از غصه خوار شد
بتر از جسمه نعت و یکو خدین
چون شب چارده مه افروز
و به نعتی الکلام

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد سجده ای یکتا را
ذات پاکش ز غیب دعای
موسا را زنی در دستان زنده

انکه جان داد عقده دین مال
خالق آدمی و حق و پریت
ایرین کلام در مطمح
بزم کرد عفت عصفان نعت

طاعت ناقص ما موثر مغزبان نعت
بزم کرد عفت عصفان نعت
که مطیعان بایستند عفت
بهر هر قهی سوال
طی هر مو قهی کند شتاب
رنج بیند هزار سال وصال
شت و شومی کند در کور
سوی جنت سرای خود پویند
که بقول تقات ثابت کرد
و در آنجا خدای مقام و کلام
هرگز نشد از غصه خوار شد
بتر از جسمه نعت و یکو خدین
چون شب چارده مه افروز
و به نعتی الکلام
بسم الله الرحمن الرحیم
حمد سجده ای یکتا را
ذات پاکش ز غیب دعای
موسا را زنی در دستان زنده
انکه جان داد عقده دین مال
خالق آدمی و حق و پریت
ایرین کلام در مطمح
بزم کرد عفت عصفان نعت

هر چه ظاهر شد از ارادت اوست
 حق پرستی ترا سردین است
 علم ایمان یکنو بدان نخست
 بعد از آن علم بایست چندم
 ز آنکه بس امر میشود ظاهر
 خویش تن را مطیع فرماندار
 هر کسی پرست که ایمان
 بگر تو کوی که من ندانم این
 پس بدان کادمی چو بماند
 علم ایمان بجان شو طالب
 باب ایمان اگر بیا مرزی

نیت مقصود جز عبادت اوست
 بیقین راه مستقیم این است
 تا بود حق پرستی از تودرت
 که گنهداری از ضد ایمان
 که بود جاها اندر و کافر
 خاورد قهر خواهد در کردار
 یا بنزدیک تو همان کیت
 کهر باشد بنزد اهر یقین
 وز مداوی جهر فارغ شد
 ز آنکه بر سم و زهر شو دجیب
 شمع دین را بجان برافزین

در بیان حقیقت ایمان

امت ایمان بقول پیغمبر
 اول ایمان بذات پاکست
 شهادت مینا اوست

علم شش جزای سبکو منظر
 آنکه اوستی و قادر در ذات
 بکلام قدیم کویا اوست

اعلم

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

احد است و قدیم و بی مانند
 دویم آنکه فرشتگان دارد
 همه جسم لطیف و پردارند
 سیم آنکه کلامهای خدا
 چارین آنکه نبیاء و رسل
 پنجم ایمان بود بر روز جزا
 ششم ایمان بود بر قدر
 هر که اعتقاد این باشد
 علم اسلام بعد ازین نوشته

بری از والد دوزن و فرزند
 که چه از چشم ما نمان دارد
 امر حق را بجای می آرند
 سخن خالق آند و ما دی ما
 همه حق آند و ما دیان سبل
 با همه واقعه که گفت خدا
 که بتقدیر اوست نیکی دشمن
 سالک و مرد راه دین باشد
 بر همه این فریضه چون نوشت

[Marginal notes in cursive script, partially obscured by the main text]

در بیان ارکان اسلام

آنکه او ختم نبی است
 رکن اول شهادتین باشد
 دویم آنکه نماز بگذارد
 رکن ثالث زکوة دادن و نماز
 پنجم آنکه حج بکند اگر

رکن اسلام بیخ فرست
 بر همه خلق فرض عین باشد
 هیچ عذر اندر این سخن باری
 در بعض امت روزه
 هر که او استقط

حکم

شرح هر یک بیان کنم اکنون که چگونگی فرض و سنت چنان در بیان فرض رخصه

بی همت نماز نیست قبول
باید ای طالب هرایت حق
نیت دیگر چه شستن رو
مسح سر شستن دست پاشتن
هر که دلمت اهل ترخیص است

چون بگوید خدا حکم بول
در وضو آب طاهر مطلق
در شریعت شستن فرض رخصه
بعد از آن صییت دست شستن
باز فرض شستن چه ترتیب است

در بیان شبههای رخصه

یاد گیر این دقیقه بی منت
پس ستر بشوی اگناه
ترک پندار خویش منی کن
مسح گوش است نشی دیگر
ریش را هم خلال نیت دن
همه اندامها بشو سه بار
یاد گیر این که اصل طاعت است

در وضو آمدت ده سنت
اول آغاز کن بر بسم الله
آب اندر دمان و بینی کن
پنجی است مسح جمله سر
ششم هضم آمد خلال کشتان
ت بر چپ ای مقدمه دار
نهم را هم موالا است

بیان

شرح فرضی حکم آنست که در وضو آب طاهر مطلق در شریعت شستن فرض رخصه بعد از آن صییت دست شستن باز فرض شستن چه ترتیب است

بیان مبطلت و ضد

آنچه با غسل کند و ضد پنج است	هر که دانت روزه از پنج است
از سبیلین هر چه شد نازل	میکنند بی حکان و ضد غسل
خواب بر تنگنا و برسند	مست یا محم و زول حسد و
پس از آن مست فرج هر آن	کف دست روی انگشتان
است در تو چهار اب و نه	و ذی و نذیت بول و
از سه است شود و ضد غسل	و زنی غسل باید ایفا

در بیان غسل فریضه

بسته چیز آینه ایراطالب	غسل بر مرد وزن ثواب
سرخ سینه از ف و جل	چون ماقی شوند بی ازال
و هم آنکه منی شود نازل	باز غسل وفات ایفا
ب غسل زن چه چیز دیگر	خاصه دان بر زمانه دان مگذر
پایه از حیض و از نفاس بود	هم دولت بر این قیاس

بیان فرض غسل

و بود فرض غسل ای دان

نیت در شستن

باید که در نیت نیت

باید که در نیت نیت

باید که در نیت نیت

در چه غسل ادرت بگردن

بست نایت اکنون

بیان سنخ

بجز این پنج بخش سهد است

بست غسل پنج آمده است

تا درون ترا زد و نگاه

گفتن اول بصدق بسم الله

پس وضو کردن و مولاتت

شستن دست از غمهاست

برین دیار باقی تن

بخن آب بر سر و گردن

در بیان تیمم فرمای

علم باید بقدر حاجت

تیمم اگر نوی حاجت

بشنو زمین که بر تو در غم

پنج چیز است در تیمم فرض

در آنکس خاک پاک استعمال

نیت است اول ای نیکو

است ترتیب پنجین احو

در مسح رویت دست تا مرفق

غیر خاک اگر کنی تو ممنوع است

عذر مشروع است

شرط جواز تیمم

عدم آب و باز وقت نماز

پنج چیز است نیز شرط جواز

که مرض را زیاده کرد دارند

در جواب لیک می دارند

تیمم در نماز اگر در وقت نماز باشد و در آن وقت آب در دسترس نباشد یا در آن وقت آب در دسترس باشد و در آن وقت آب در دسترس نباشد یا در آن وقت آب در دسترس باشد و در آن وقت آب در دسترس نباشد

حقیقت علم در این است که تیمم در وقت نماز واجب است و اگر در وقت نماز آب در دسترس نباشد یا اگر در وقت نماز آب در دسترس باشد و در آن وقت آب در دسترس نباشد یا اگر در وقت نماز آب در دسترس باشد و در آن وقت آب در دسترس نباشد

یا شود استیاج اوداب
چون مرض دوان درستی سرا
صحت اینهمه بدان پنجت

بهر خود یا برای عبید و در اوب
که تخیم رواست هم انجا
مبطلاتش بدان که بهر پنجت

در مبطلات تخیم

مبطلات تخیم است چیز
اول آنکه تخیم ایستد
سخن رده نیز گفتن باز
هر شب در روز پنجت نماز
اولین با دعا و پس شین
شروط نماز

فهم کن تا سوی زاهیت
کرد در زبطه و ضد باطبر
یا فن آب در میان نماز
رض عین است دل بدو در
شام و خفتن بجز بعد پس

در نماز ای که اهر ایمانی
است شرط و وجوب آن است
پاک جایگاه جامه و تن
پس چشم دخول و وقت

شرط نه و واجب است تا در آن
پس بروج است باز عقاب تمام
تر عورت بود چه در وجه
روی در سوی قبله کردن باز

در بیان ارکان نماز
باید که در آن یکنواختی
و در آن یکنواختی
و در آن یکنواختی

در بیان ارکان نماز
باید که در آن یکنواختی
و در آن یکنواختی
و در آن یکنواختی

داند آنکس که باشد اهل تمیز
 فایده نیر رکن رابع کبیر
 در میان دو سجده است قعود
 در تکبیری نارنیت تمام
 سیزدهم شد تمام و تریات
 هر که دست جمله صحیح است
 بر لب رست ای مبدین
 پس اعوذت از برای تسلیح
 خواندن ای طالب و هدایت
 پس چه بگیرد در همه حرکات
 باز تسبیح خالق ملکوت
 خواندن از روی استکانت ذول
 مشورت نشستن از آخر
 کفمت به ریاب و به منت

رکن نماز سیزده چیز
 نیت است و قیام و پس تکبیر
 پس رکوع است اعتدال و سجده
 اندر این چار فرض کبیر آرام
 پس قعود و تشهد و صلوة
 اندر نماز باز ده است
 دست و دیگر چه وضع
 باز خواندن دعای استفتاح
 پنجین شب بلند و در بسر
 باز این و خواندن آیات
 پس الله پس دعای قنوت
 بعد از آن چه تشهد اول
 در تشهد اول
 سلام و دم بخورست

در بیان اینها وصیت در کار نماز

در

از سه قسم است قول فعل نماز
 است ابعاض و هیت و ارکان
 ترک رکعتی اگر کنی فحش
 ترک ابعاض اگر کنی بسوء
 ترک هیت عرض نموناهد
 حکمت در نماز صحت آن

بشنو این مسند بصدق نماز
 علم هر یک تو نیک یک بیک
 کرده باشد نماز خود طهر
 جبران باز کن بسجده سهو
 لیک اندر سه اب می کاب
 مبطلاتش ز روی صدق آن

در بیان مبطلات نماز

است ده چیز مبطلات صلوة
 سخن عمدہ فعلهای کثیر
 قهقهہ باز گفتن ارقبہ
 حدث اکتاف و عورت نماز

یا دیگر ای امید و آرزجات
 دانکه در نیت ادوی تقییر
 پس حدود نجاست ورده
 است با طار یا کار و شر با زینت

شرایط نماز جمعه

ادب شرط روز ادینه
 شرطهای نماز جمعه بر آن
 اولین شرط وقت پیش است

بر تودوشن کم چو ایلینه
 اینکه پنج است شرط صحت آن
 پس جماعت که زینت نماز است

که نماز جمعه در روز پنجشنبه است
 و در وقت پیش از ظهر است
 و در جماعت است
 و در مکانی است که نماز جماعت در آن
 و در روزی است که نماز جمعه در آن

بشنو این مسند بصدق نماز
 علم هر یک تو نیک یک بیک
 کرده باشد نماز خود طهر
 جبران باز کن بسجده سهو
 لیک اندر سه اب می کاب
 مبطلاتش ز روی صدق آن
 یا دیگر ای امید و آرزجات
 دانکه در نیت ادوی تقییر
 پس حدود نجاست ورده
 است با طار یا کار و شر با زینت
 بر تودوشن کم چو ایلینه
 اینکه پنج است شرط صحت آن
 پس جماعت که زینت نماز است
 که نماز جمعه در روز پنجشنبه است
 و در وقت پیش از ظهر است
 و در جماعت است
 و در مکانی است که نماز جماعت در آن
 و در روزی است که نماز جمعه در آن

شرط دیگر دو خطبه عربی است

کان چهل مرد عاقل و ضعیفی است

اداب نماز جمعه

غسل و دیگر تعظیم و تطیب

ادب روز جمعه نهاده اذیت

در سماع دو خطبه گوشیدن

جامه های سفید پوشیدن

دیر باز آمدن بخانه خویش

زود رفتن بسجده و صفین

پا نهادن بحرمت و عزاز

نگه داشتن پیش صف نماز

عذرهای نماز جمعه

هر که بیعذر کرد ترک حسی است

عذرهای نماز جمعه بسی است

اکه منتین و کمر تن عارس

ترس باران و جوع و سگ

این همه عذر باشد تقسیم

پس چو تسبیح و حرور برویم

شرط نماز قصر و جمع

بر مسافرتیهاست روزه

بصورت جمع نمازهای ادا

نیت قصر نیز نیعیر است

شرط اول ابا حجت سبقت

که بپوراه سازده فرسنگ

همان زمان کن بقصر و صلح

اینچنین است نیت فقها سکا

دیگر آنکه ادا بود در قصر

ان

وان ناری کزوت جمع روا

نازکای تطوع

ده ناز تطوع آمد . ت

عید و ترکوف و استقا

پس نازت است و شکر و صدق

ایکه بر حرده میکنی تو ناز

ز کتبهای ناز میت را

نیت است و قیام بکبیرات

پس دعا و دیگر سلام بود

چونکه فارغ شدی ز کار صلوة

در بیان ذکوة

در بیان ذکوة بینی چند

ایکه در وی فرضیه ذکوة

جانور گا و کوسفند و شتر

وز فواکه ذکوة مرغ و غنم

نزد عصر است و نیز شام پیش

که همه فاضل و موکد است

بار و آب بختیت و صحنی

در تراویح هم مگردان رو

هست فرض کفایت میاز

هفت دان در شریعت غرا

بعد از آن فاکه دیگر صدقات

مبتدیا همین تمام بود

راه و باش در ادای ذکوة

بشنو از من تو یاد گیر این

چونان و جواهر است و نبات

وز نباتات مثل دهنه در

وز جواهر چه قصه و چه دهن

چشم و ناصات و درختان

تسار آن صفا و نور است چون

در بیان ذکوة مرغ و غنم
کو حیوان است چون برده و
در بیان ذکوة فواکه
در بیان ذکوة جواهر
در بیان ذکوة نباتات
در بیان ذکوة چشم و ناصات
در بیان ذکوة تسار آن صفا و نور

در نصاب دلو

همه از نفس خویش منم
 پنجدهم بده نبیش و نه کم
 ده یکی زان بده بوجه حسن
 تا شوی از عذاب دوزخ حذر
 یک شرمی ده ای کلو احوال
 در زکواتش بده یکدلی شکر
 در جیب است این ذکوة بکده
 در بوی چار صد زهر صد یک
 سحاب زرش دلو دونه

همه دینار ز زبیت بده
 از زرقه از دولت درم
 رسد بی صد
 کوفندی بده ز پنج شتر
 در شود بیت و پنج در یکال
 چل و یک چون شود بزبیتش
 کا و چون سی شود یکی می ده
 کوفندی یک می گ
 در متاع تجار قی منج

تصفیه نگاه

هست صنف اند مستحق نکات
 عالمین غراه و نو دنیا
 همه حال مستحق شمرند

خدا گفت اما الصدقات
 فقر و رقاب و مکیان
 بعد از ان عاریین رکذند

فرضهای روزه

روزه را بر هر کس که انصاف در دین است
 در روزهای روزه
 در روزهای روزه
 در روزهای روزه

خوبی پیشتر مدت نسیم کن
کله شکر که در روزهای اول

پنج فرض است روزه را در باب
نیت و قی بقصد ناکردن

محرز بودن از طعام و شراب
ترک و طی و منی جدا کردن

سنت های روزه

سنت روزه ای خیزش است
اولا در بودن از بیدان
وقت افطار زه تر خوردن
پس نارتب و سحر خیزت

یا دیگر اینکه ذوق علم خوش
اعمال کاف و تلاوت قرآن
باز تاخیر در سحر کردن
دیگر در طهارت اویز نیت

شرایط و وجوب حج

شرط های وجوب حج
هت شرط وجوب آن است
استطاعت حج توان کردن

هر که زمین غافست در حج
باز ارادی و بلوغ تمام
امن و راهت و مال و عجزدن

ارکان حج

حج را در آن شش ارکانست
اول و پس طرف و دو که
هست بجمه و توف در حیات

و اند آنس که او مسلمانست
سعی می باید و ستردن سر
تا بناشی خمار تو در عرفات

سنت های روزه
نیت و قی بقصد ناکردن
محرز بودن از طعام و شراب
ترک و طی و منی جدا کردن
سنت روزه ای خیزش است
اولا در بودن از بیدان
وقت افطار زه تر خوردن
پس نارتب و سحر خیزت
شرایط و وجوب حج
شرط های وجوب حج
هت شرط وجوب آن است
استطاعت حج توان کردن
ارکان حج
حج را در آن شش ارکانست
اول و پس طرف و دو که
هست بجمه و توف در حیات
و اند آنس که او مسلمانست
سعی می باید و ستردن سر
تا بناشی خمار تو در عرفات

دعا کا نام پانچویں رکعت کا ہے اور یہ پانچویں رکعت ہے
دعا کا نام پانچویں رکعت کا ہے اور یہ پانچویں رکعت ہے
دعا کا نام پانچویں رکعت کا ہے اور یہ پانچویں رکعت ہے
دعا کا نام پانچویں رکعت کا ہے اور یہ پانچویں رکعت ہے

در منہبای حج
۲۸ سال ۲۵۸۳ مادی کو
باتو کو کم کہ نیک در کارند
ترک تطیب ناخنان چین
گنڈن مباشرت باشوی
در حج این جہد را مدبر ساج
باد بر مصطفی در و سلام
سال دشتصد یکی کم بود
شده ان کرد مبتدا تقیین
زان بقصر کلام گوشیدم
بنام خیر و صدق و صلوات

تبت شد کفایت السلام و محمد و آلہ
جای قدس شریف
از دست بنده در گاہ ایام گمترین جلالہ و لہر جہز را ابرہم گوگرد
۲۴